

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BEHAALOSCHA • MAAMAR 1

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

« Quand tu élèveras les lampes, vers la
face de la Menorah... » (Nombres 8:2)

L'amour d'Avraham s'élève d'en bas, lorsque l'âme voit le monde annulé devant D.ieu ; le grand amour d'Aharon agit d'en haut vers le bas : c'est le désir que la Divinité soit visible dans ce monde comme elle l'est en haut. Il s'allume par l'humilité et l'amertume éprouvées devant la dissimulation de D.ieu — l'huile broyée et les olives amères — et, par les lois de la Torah, il attire « la bonne huile » de la sagesse propre de D.ieu, tournant les âmes vers D.ieu Lui-même, « vers la face de la Menorah ».

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/behaaaloscha/1/

L'IDÉE CENTRALE

L'amour d'Avraham s'élève d'en bas, lorsque l'âme voit le monde annulé devant D.ieu ; le grand amour d'Aharon agit d'en haut vers le bas : c'est le désir que la Divinité soit visible dans ce monde comme elle l'est en haut. Il s'allume par l'humilité et l'amertume éprouvées devant la dissimulation de D.ieu — l'huile broyée et les olives amères — et, par les lois de la Torah, il attire « la bonne huile » de la sagesse propre de D.ieu, tournant les âmes vers D.ieu Lui-même, « vers la face de la Menorah ».

Chaque section : l'hébreu, puis la traduction, puis une courte explication sous un filet doré. Les petits chiffres dans l'hébreu renvoient aux notes de la fin.

LE MAAMAR EN BRIEF

La Menorah est « la parole de Havaya », la source des âmes d'Israël ; chaque âme est une lampe, et les sept lampes sont sept voies de service de D.ieu. Aharon, l'un des sept bergers, les allume d'un amour ardent. L'amour d'Avraham, ahavat olam, naît de la contemplation, dans le Chema, de la manière dont le ciel et la terre, l'espace et le temps, sont annulés devant D.ieu, si bien que l'on ne désire rien d'autre que Lui ; il s'élève d'en bas vers le haut. L'amour d'Aharon, ahavah rabbah, naît de la même contemplation, ressentie comme une douleur : la Divinité est cachée et l'âme en est très éloignée. L'amertume et le cri éveillent un éveil d'en haut, jusqu'à ce que D.ieu soit « vu œil à œil », en bas comme en haut. C'est pourquoi « Pardonne-nous » suit le Chema, pourquoi le Tikoun 'Hatsot a une heure fixe et pourquoi « mes larmes ont été mon pain ». L'huile de la Menorah, broyée et tirée d'olives amères, représente cette humilité et cette amertume. Sur les « cheveux » de la barbe d'Aharon — les lois de la Torah — coule « la bonne huile », la sagesse intérieure de D.ieu, le kodesh suprême, qui n'atteint le bas que par les lois physiques de la Torah. Pourtant, il faut rechercher D.ieu Lui-même, « vers la face de la Menorah », et alors les sept lampes brillent toutes.

PLAN

1 La Menorah et ses sept lampes

¶1-2

La vision de Zacharie présente la Menorah comme « la parole de Havaya », la racine des âmes d'Israël, et ses sept lampes comme sept voies de service, depuis l'amour semblable à l'eau et l'amour semblable au feu jusqu'à l'humilité. Aharon, l'un des sept bergers, les allume d'un amour intense et ardent.

2 L'amour d'Avraham, d'en bas vers le haut ¶3-7

Avraham s'éleva de niveau en niveau « vers le sud », l'amour de 'Hessed. Le commandement « Et tu aimeras » commande de tourner la volonté — le cœur des émotions — vers D.ieu ; le Chema y conduit en montrant que le ciel et la terre, l'espace et le temps, qui ne proviennent que de Sa Mal'hout, sont annulés devant Lui, si bien que l'on ne désire rien d'autre que Lui.

3 L'amour d'Aaron, d'en haut vers le bas ¶8-9

Aaron, « le compagnon de la Reine », désire que la Divinité soit révélée en bas comme en haut. L'amertume devant la dissimulation de D.ieu et le cri adressé à Lui éveillent un éveil d'en haut, jusqu'à ce qu'il soit « vu œil à œil » et que même le nuage soit reconnu comme étant le Sien : tel est l'ahavah rabbah. Un ajout explique pourquoi les larmes, qui éveillent les yeux d'en haut, possèdent ce pouvoir.

4 L'amertume dans la prière et à minuit ¶10

La rébellion provient de la dissimulation de D.ieu ; après avoir accepté Sa royauté dans le Chema, on éprouve donc de la douleur et l'on demande : « Pardonne-nous. » L'amertume doit aussi avoir une heure fixe : le Tikoun 'Hatsot. Par ces larmes, on mérite le « pain » de la Torah, qui révèle la Divinité tout au long de la journée.

5 L'huile broyée et les olives amères ¶11

L'huile broyée représente l'humilité, et les olives amères montrent que la lumière intérieure ne peut être attirée qu'au moyen de l'extériorité. Les « cheveux » de la barbe d'Aaron sont les lois de la Torah, parabole et vêtement ; sur eux coule « la bonne huile », la sagesse intérieure de D.ieu, à laquelle on accède par l'amertume devant la dissimulation.

6 L'huile d'onction sainte ¶12-14

L'huile est le kodesh suprême, au-delà de l'enchaînement des mondes, qui ne s'écoule que par la Torah, et seulement sur ses lois ; les mitsvot rendent ainsi Israël saint, et, dans l'avenir, les anges recevront la sainteté des âmes. De même que la goutte physique porte l'essence de la sagesse davantage que la parole, les lois physiques portent le kodesh lui-même.

7 Vers la face de la Menorah ¶15-16

Par la Torah et les mitsvot, les attributs de D.ieu sont révélés d'en haut vers le bas : il s'agit du 'Hessed supérieur, source de l'ahavah rabbah. Pourtant, il faut rechercher « Lui, et non Ses attributs » : Aaron élève les âmes vers la volonté intérieure suprême, « vers la face de la Menorah », et alors les sept lampes brillent.

NOTIONS CLÉS

L'amour du monde (ahavat olam) אהבת עולם

L'amour d'Avraham, qui naît de la contemplation du monde, de l'espace et du temps, et de leur annulation devant D.ieu ; il s'élève d'en bas vers le haut, à partir du 'Hessed appelé 'hessed olam.

le grand amour (ahavah rabbah) אהבה רבה

L'amour d'Aaron, désir que l'essence même de D.ieu soit révélée en bas comme en haut ; il provient du 'Hessed supérieur appelé rav 'hessed et agit d'en haut vers le bas.

amertume מרירות

La douleur devant la dissimulation de D.ieu et l'éloignement de l'âme à Son égard ; elle éveille un éveil d'en haut et est comparée aux olives amères dont provient l'huile.

« le compagnon de la Reine » (chouchvina dematronita) שושבינה דמטרוניתא

Le titre donné à Aaron par le Zohar : il sert Mal'hout et fait descendre la Divinité d'en haut vers le bas.

« la bonne huile » שמן הטוב

La 'Hokhma suprême, la sagesse intérieure de D.ieu, qui coule sur les « cheveux », les lois de la Torah.

kodesh et kadoch קדוש / קדוש

Kodesh, écrit sans vav, désigne la sainteté suprême au-delà des mondes ; kadoch, avec un vav, désigne la sainteté attirée en eux. L'huile d'onction sainte est kodesh, auquel on n'accède que par la Torah.

«vers la face de la Menorah » אל מול פני המנורה

La face de la Menorah est la volonté des âmes ; ce qui lui fait face est la volonté intérieure suprême, D.ieu Lui-même, vers qui Aharon tourne les âmes.

La Menorah et ses sept lampes

1 בהעלותך¹ את הנרות² אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. הנה ענין המנורה נאמר בזכריה ראיתי

«Lorsque tu élèveras les lampes, les sept lampes éclaireront vers la face du candélabre.» Or, la vision du candélabre est évoquée chez Zacharie : «Je vis,

Le maamar s'ouvre sur le verset où il est demandé à Aharon d'allumer les lampes du candélabre (Nombres 8:2) ; le mot hébreu signifiant «allumer» veut littéralement dire «élever». Avant d'expliquer le verset, l'Admour Hazaken se tourne vers la vision prophétique de Zacharie, qui vit un candélabre d'or et montre ce que celui-ci représente.

והנה מנרת זהב³ כו' ואומר מה אלה אדוני ויאמר אלי⁴ זה דבר ה' אל זרובבל פי

voici un candélabre d'or», etc. Et il dit : «Que sont ces choses, mon seigneur?» Il me répondit : «C'est la parole de Havaya adressée à Zeroubavel.» Cela signifie

Zacharie voit un candélabre d'or et demande à l'ange ce qu'il signifie ; l'ange répond : «C'est la parole de Havaya adressée à Zeroubavel», le dirigeant des Juifs revenus de Babylonie. L'Admour Hazaken comprend cette réponse comme une définition : le candélabre est «la parole de Havaya», et il va maintenant expliquer ce que cela signifie.

כי ענין המנורה הוא בחי' דבר ה' שהוא מקור נש"י [נשמות ישראל] וכמאמר ואתה נפתחה בי⁵ וכמ"ש ויפח באפיו נשמת⁶ וגו'

que le candélabre représente le niveau de «la parole de Havaya», qui est la source des âmes d'Israël ; ainsi qu'il est dit : «Tu l'as insufflée en moi», et comme il est écrit : «Il insuffla dans ses narines une âme [de vie]», etc.

«La parole de Havaya» désigne ici la source des âmes juives. De même que la parole émane du souffle, l'âme fut «insufflée» en l'homme par D.ieu, comme le dit la bénédiction du matin et comme la Torah décrit la création d'Adam ; le candélabre représente donc la racine des âmes d'Israël.

(עמ"ש בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל])⁷ וישראל נקראו בשם זרובבל על שם וזרעתיה לי בארץ⁸ והם היו אז בגלות בכל גם הנשיא נקי זרובבל על שם זה.

(Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et le nombre des enfants d'Israël sera»). Israël est appelé du nom de Zeroubavel en raison du verset : «Je la sèmerai pour Moi dans le pays»; ils se trouvaient alors en exil à Babylone, et le prince, lui aussi, fut appelé Zeroubavel pour cette raison.

Le nom Zeroubavel se comprend comme «semé à Babylone» et rappelle la parole de Hoshéa : «Je la sèmerai pour Moi dans le pays» : le peuple juif, alors exilé à Babylone, est la semence de D.ieu. Son dirigeant portait le même nom pour la même raison ; «adressée à Zeroubavel» désigne donc les âmes d'Israël.

וזהו דבר ה' אל זרובבל והוא ענין המנורה כי הנשמה קרויה נר כמ"ש נר ה' נשמת אדם⁹ וכללות נשיי [נשמות ישראל] נקרא מנורה ויש בה בחי' ז' נרות שהם ז' מדרגות בעבודת¹⁰ ה' יש עובד מאהבה משוך כמים.

C'est là le sens de «la parole de Havaya adressée à Zeroubavel», et c'est le sujet du candélabre : l'âme est appelée une lampe, comme il est écrit : «L'âme de l'homme est la lampe de Havaya»; et l'ensemble des âmes d'Israël est appelé le candélabre. Celui-ci comporte l'aspect de sept lampes, qui sont sept niveaux dans le service de D.ieu : l'un sert par un amour qui s'écoule comme l'eau,

Chaque âme est une lampe, comme le dit le livre des Proverbes, et toutes les âmes réunies forment le candélabre. Ses sept lampes sont sept voies dans le service de D.ieu ; la première est un amour qui s'écoule avec douceur et constance, «comme l'eau».

ויש מאהבה כרשפי אש (ע' [עין] בד"ה כי תבאו¹¹ כו' ושבתה הארץ¹² ומענין אהבה משוך כמים בד"ה אז ישיר כו' עלי באר)^{13,14}

et l'un sert par un amour semblable à des flammes de feu (voir le discours commençant par «Lorsque vous viendrez, etc. [...] la terre se reposera»; et, au sujet de l'amour qui s'écoule comme l'eau, le discours commençant par «Alors [Israël] chanta, etc. [...] Jaillis, ô puits»),

La deuxième voie est un amour ardent, qui brûle «comme des flammes de feu». La parenthèse renvoie à d'autres discours où chacune de ces deux formes d'amour est expliquée.

ויש ע"י התורה קו הממוצע (ע"י [עייין] בד"ה לסוסתי ברכבי^{15,16} ובד"ה נאוו לחיך^{17,18} ובד"ה למען תהיה תורת).^{19,20}

et il y a le service par la Torah, la ligne médiane (voir le discours commençant par «À ma jument parmi les chars», celui commençant par «Tes joues sont gracieuses», et celui commençant par «Afin que la Torah de [Havaya] soit»),

La troisième voie est le service par la Torah, appelée «la ligne médiane» parce qu'elle se situe entre les deux amours, celle de l'eau et celle du feu, et les unit. Ici aussi, le lecteur est renvoyé à des discours qui l'expliquent.

ויש ע"י נצחון לנצח ולהתגבר בעבודת ה' בסור מרע²¹ ועשה טוב (עמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים²² ובד"ה למנצח על השמינית²³ ובד"ה אלה מסעי)^{24,25} ויש ע"י הודיה²⁶ (עמ"ש בד"ה אתה הצבת כל גבולות ארץ²⁸ ובד"ה יהודה אתה)^{29,30}

et il y a le service par la victoire : l'emporter et se renforcer dans le service de D.ieu, en «s'écartant du mal et en faisant le bien» (voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et Netzach, c'est Jérusalem», dans celui commençant par «Au chef des chantres, sur la Sheminit», et dans celui commençant par «Voici les étapes»); et il y a le service par la reconnaissance (voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Tu as fixé toutes les frontières de la terre», et dans celui commençant par «Yehouda, toi»).

La quatrième voie est la victoire : la résolution de surmonter tout obstacle, aussi bien en s'abstenant du mal qu'en faisant le bien. La cinquième est la reconnaissance (hodaah), le fait de s'incliner devant D.ieu et de Le reconnaître ; chacune est accompagnée de références à des discours qui l'expliquent.

וכן יש עבודה ע"י התנשאות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במשנה ס"פ י"ד דשבת כל ישראל בני מלכים הם³¹ וכמ"ש ויגבה לבו בדרכי³² ה' ויש ע"י שפלות כו':^{33,34}

De même, il existe un service de D.ieu par l'élévation de soi, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, dans la Michna, à la fin du chapitre 14 de Chabbat: «Tous les Juifs sont des fils de rois», et comme il est écrit: «Son cœur s'éleva dans les voies de Havaya.» Il existe aussi [un service] par l'humilité, etc.

Les deux dernières voies sont opposées. L'une consiste en un sentiment sacré de grandeur, puisque chaque Juif est de sang royal, comme le dit la Michna, à l'image du roi Yehoshafat, dont le «cœur s'éleva dans les voies de Havaya»; l'autre consiste en l'humilité.

2 ב והנה אהרן הוא המדליק את הנרות הללו לפי שהוא משבעה רועים³⁵ הממשיכים חיות ואלהות

לכללות נש"י [נשמות ישראל]

2. Or, c'est Aharon qui allume ces lampes, car il est l'un des sept bergers qui font descendre la force vitale et la divinité dans l'ensemble des âmes d'Israël ;

Aharon allume les lampes parce qu'il est l'un des « sept bergers », ces grands dirigeants qui transmettent la vie et la divinité à l'ensemble du peuple juif. La note de Kehot rattache cette liste des sept bergers, où figure Aharon, aux Tikkounim imprimés dans le Zohar 'Hadach.

והוא ממשיך להעלות אהבה עזה לה', ולהגדיל מדורת אש האהבה כרשפי אש שלהבת³⁶ מתלהטת בקרב איש ולב³⁷ עמוק.

et il fait descendre [cela] afin d'élever un amour intense pour D.ieu et d'accroître le brasier du feu de l'amour, semblable à des étincelles de feu, à une flamme ardente « au-dedans d'un homme, et d'un cœur profond ».

Le don particulier d'Aharon consiste à élever dans les âmes un amour intense et ardent pour D.ieu, puis à l'attiser jusqu'à en faire un grand brasier. L'expression « au-dedans d'un homme, et d'un cœur profond » (Psaumes 64:7) désigne les profondeurs les plus intimes de la personne, où brûle cet amour.

SECTION 2 • ¶3-7

L'amour d'Avraham, d'en bas vers le haut

3 ויובן בהקדים ההפרש³⁸ ויתרון מעלת בחינת אהרן על מעלת ומדרגת אברהם אבינו ע"ה [עליו השלום]

שנקרא אברהם אוהבי³⁹.

Cela se comprendra en exposant d'abord [la différence et] la supériorité du niveau d'Aharon par rapport à la vertu et au rang d'Avraham notre père, que la paix soit sur lui, appelé « Avraham, qui M'aime ».

Pour comprendre l'amour d'Aharon, l'Admour Hazaken commence par le mettre en contraste avec celui d'Avraham, que le prophète appelle « Avraham, qui M'aime ». Tous deux sont liés à l'amour, mais le niveau d'Aharon est supérieur ; le maamar va maintenant expliquer cette différence.

כי באברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] הוא אומר הלך ונסוע הנגבה ⁴⁰ פי שהלך ממדרגה למדרגה ⁴¹ ממטה למעלה עד שנתדבק בבחי הנגבה שהוא בחי אהבת ⁴² ה' לדבקה בו בדביקה וחשיקה וצמאון כו'.

Car, au sujet d'Avraham notre père, que la paix soit sur lui, il est dit : «Allant et poursuivant son chemin vers le sud (hanégba).» Cela signifie qu'il progressa d'un niveau à l'autre, du bas vers le haut, jusqu'à s'attacher au niveau du «sud», qui est celui de l'amour de D.ieu : s'attacher à Lui par l'attachement, le désir et la soif, etc.

L'Écriture dit qu'Avraham allait et poursuivait son chemin «vers le sud», ce que le Zohar interprète comme une ascension de niveau en niveau. Le sud symbolise l'amour ; l'amour d'Avraham s'élève donc du bas vers le haut, mû par la soif et le désir ardent de s'attacher à D.ieu.

4 ועדין תקנו לומר ברוך שאמר תחלה ואח"כ פסוקי דזמרה עד שאח"כ מגיע למדרגת ואהבת ⁴³ שבק"ש [שבקריאת שמע] וגו' כי ואהבת אינו ציווי על מדת האהבה טבעית שבלב

Dans le même esprit, [les Sages] instituèrent de réciter d'abord Baroukh chéamar, puis les versets de louange, jusqu'à parvenir ensuite au niveau de «Tu aimeras» dans le Chema, etc. Car «Tu aimeras» n'est pas un commandement portant sur l'attribut naturel de l'amour dans le cœur,

Les prières du matin sont agencées de la même manière, comme une ascension : Baroukh chéamar et les psaumes des versets de louange conduisent au Chema et à son commandement «Tu aimeras». Mais ce commandement ne peut désigner l'amour naturel du cœur.

כי הרי מדת אהבה זו הטבעית ודאי מוסתרת בלב כל אחד ואחד מישראל אלא ואהבת מלשון אבה שהוא פי הרצון לפי שהרצון הוא פנימית המדות

car cet attribut naturel de l'amour est assurément caché dans le cœur de chacun des Juifs. Mais «Tu aimeras» (veahavta) vient du terme avah, qui signifie volonté, car la volonté est la dimension intérieure (pnimiyout) des attributs émotionnels (midot),

Chaque Juif possède déjà dans son cœur un amour naturel pour D.ieu ; il n'y aurait donc rien à ordonner. L'Admour Hazaken rapproche plutôt veahavta de avah, «vouloir» : le commandement porte sur la volonté, car celle-ci est le noyau le plus intérieur des émotions.

כמו שאנו רואים בחוש שהרצון מנהיג המדות של אדם שאפי' [שאפילו] אם יש לפניו דבר שיש בו תענוג לפי טבע המדות אם מסלק רצונו ממנו מפני איזה טעם ודעת אינו מקבל נחת ותענוג ממנו.

comme nous le constatons concrètement: la volonté dirige les attributs émotionnels d'une personne. Même si elle a devant elle quelque chose qui, par la nature de ses attributs, devrait lui procurer du plaisir, si elle en détourne sa volonté pour une raison ou un motif quelconque, elle n'en éprouve ni satisfaction ni plaisir.

L'expérience quotidienne montre que la volonté gouverne les émotions: une chose qui procurerait naturellement du plaisir n'en procure plus dès lors qu'une personne a cessé de la désirer pour une raison quelconque.

וכן להיפך אם יש לפניו ח"ו [חס ושלום] דבר של צער ויסורים והוא עושה רצונו לכך אינו מרגיש היסורים כ"כ [כל כך] והרי המדות תלויים ברצון והיינו שהוא פנימיותם וחיותם

Et inversement, si elle a devant elle, à Dieu ne plaise, quelque chose qui provoque douleur et souffrance, mais qu'elle y oriente sa volonté, elle ressent moins la souffrance. Les attributs dépendent donc de la volonté; celle-ci est leur dimension intérieure et leur force vitale.

L'inverse est également vrai: une douleur qu'une personne choisit d'accepter l'affecte beaucoup moins. Les émotions dépendent donc de la volonté, qui constitue leur vie intérieure.

(כי הרצון הוא בחי' כתר⁴⁴ ואית רצון ואית רצון⁴⁵ עמ"ש מזה בד"ה ויקהל משה.⁴⁶ עכ"פ [על כל פנים] גם רצון התחתון הנמשך מהשכל הוא למעלה מהמדות הנמשכים מהשכל.

(Car la volonté est le niveau de Kéter (la Couronne), et il est différentes sortes de volonté; voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par «Moïse rassembla». Quoi qu'il en soit, même la volonté inférieure, qui découle de l'intellect, est supérieure aux attributs émotionnels, qui découlent eux aussi de l'intellect.

Cette parenthèse précise que la volonté prend racine en Kéter, le niveau qui se situe au-dessus de l'intellect, et qu'il existe des niveaux de volonté supérieurs et inférieurs. Même la volonté inférieure, qui émane de l'intellect, est au-dessus des émotions, qui en émanent également.

והוא ענין פני המנורה והוא כלי לבחי' רצון העליון שלמעלה מהשכל שזהו ענין העלאת הנרות שע"י אהרן).

Et telle est la notion de «la face de la Menora»: elle est un réceptacle pour le niveau de la volonté supérieure, au-dessus de l'intellect. Telle est la notion de l'élévation des lampes accomplie par Aharon.)

Cette volonté inférieure est «la face de la Menora»; elle sert de réceptacle à la volonté supérieure, qui se situe au-dessus de l'intellect. Faire descendre en elle cette volonté supérieure, c'est ce que signifie l'«élévation» des lampes par Aharon.

ועל זה מצוה הכתוב להפך רצונו ותשוקתו וחפצו לאהבה את ה' שלא יהיה לו חפץ ורצון אחר זולתו וכמ"ש מי לי בשמים⁴⁷ ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי⁴⁸ וגו'.

C'est à ce sujet que l'Écriture commande de tourner sa volonté, son aspiration et son désir vers l'amour de D.ieu, afin de n'avoir aucun autre désir ni aucune autre volonté que Lui, comme il est écrit: «Qui ai-je dans les cieux ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. Ma chair et mon cœur défont», etc.

Ainsi, «Tu aimeras» signifie: orienter entièrement sa volonté, son aspiration et son désir vers D.ieu, jusqu'à ne rien vouloir d'autre. Le psalmiste l'exprime en disant que rien dans les cieux ni sur la terre ne compte pour lui en dehors de D.ieu, et que sa chair et son cœur défont dans leur aspiration.

5 והאיך יהיה הדרך לאהבה זו ורצון זה הקדים הכתוב פסוק שמע ישראל⁴⁹ ה' אלקינו וגו' להתבונן היטב ולשום על לבו איך שהוא ית' אחד בשמים ובארץ

Et quant à la voie qui mène à cet amour et à cette volonté, l'Écriture a placé au préalable le verset «Écoute, Israël, Havaya est notre D.ieu», etc., afin que l'on médite attentivement et que l'on prenne à cœur comment Lui, béni soit-Il, est Un dans les cieux et sur la terre ;

Comment parvenir à un tel amour et à une telle volonté ? La Torah place d'abord la déclaration du Chéma sur l'unité de D.ieu : il faut méditer profondément sur la manière dont D.ieu est Un dans les cieux et sur la terre.

דהיינו אפי' [אפילו] בהשתלשלות שמים וארץ רוחניים וגשמיים בחי' וי"ק [וי קצוות] עולמות נפרדים הם מתאחדים ביחודו ית' מפני שהם בטלים אליו ית' דכולא קמיה כלא חשיב⁵⁰

c'est-à-dire que même dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) du ciel et de la terre, spirituels et matériels, au niveau des six extrémités (vav ketzavot), des mondes séparés, ceux-ci sont unifiés dans Son unité, béni soit-Il, parce qu'ils sont annulés devant Lui, béni soit-Il, car «tout devant Lui est considéré comme rien».

L'unité de D.ieu dans les cieux et sur la terre signifie que même les mondes séparés, spirituels et matériels, appelés «les six extrémités», ne font qu'un avec Lui, car ils sont entièrement annulés devant Lui. Selon les termes du Zohar, «tout devant Lui est considéré comme rien».

כי למעלה מבחי' השתלשלות בחי' שמים וארץ לא שייך לומר עליו ית' לשון אחד כמ"ש במ"א ע"פ וארא אל אברהם^{51,52} כו',

Car, au-dessus du niveau de l'enchaînement descendant des mondes, du niveau du ciel et de la terre, il ne convient pas d'employer à Son sujet, béni soit-Il, le terme « Un », comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset « Et Je suis apparu à Avraham », etc. ;

Au-dessus de l'enchaînement des mondes, le terme « Un » ne s'applique pas du tout à D.ieu, comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset « Et Je suis apparu à Avraham ». Comme le paragraphe le précise ensuite, « Un » convient uniquement lorsqu'il y a des choses distinctes à unifier.

ואפי' [ואפילו] במקור ההשתלשלות בחי' המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית נקרא הוי' אלקינו בחי' תרין ריעין⁵³ דלא מתפרשין

et même à la source de l'enchaînement descendant des mondes, au niveau de « Celui qui renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la Création », on l'appelle « Havaya Elokeinou » (Havaya notre D.ieu), le niveau des « deux compagnons qui ne se séparent jamais »,

Même à la source des mondes, où D.ieu renouvelle constamment la Création, l'expression employée est « Havaya Elokeinou », deux Noms unis comme « deux compagnons qui ne se séparent jamais », et non « Un ».

כי תמיד מחדש כו' ואין נופל לשון אחד כ"א בהשתלשלות בחי' שמים וארץ וכו' שהן בחי' ששה קצוות⁵⁴ רוחניים וגשמיים שהם מעלמא דפרודא כו'.⁵⁵

car Il renouvelle constamment, etc. Le terme « Un » ne s'applique qu'au sein de l'enchaînement descendant des mondes, au niveau du ciel et de la terre, etc., qui sont le niveau des six extrémités, spirituelles et matérielles, lesquelles relèvent du monde de la séparation (alma deferouda), etc.

Cette source renouvelle constamment la Création. Ce n'est qu'au sein de l'enchaînement des mondes, dans les six extrémités du monde de la séparation, qu'il est pertinent d'appeler D.ieu « Un », car c'est là que des choses distinctes sont unifiées en Lui.

6 והוא ית' אחד בהם לפי שהם מתייחדים ביחודו ובטלים אליו דקמיה כולא חשיב.⁵⁶ ששה קצוות ר וחנויים דכתיב לך ה' הגדולה והגבורה כו'

Et Lui, béni soit-Il, est Un en eux, car ils s'unissent dans Son unité et s'annulent devant Lui, puisque « devant Lui, tout est considéré comme rien ». [Il s'agit des] six extrémités spirituelles, comme il est écrit : « À Toi, Havaya, la grandeur et la puissance », etc.,

D.ieu est Un au sein des six extrémités, car elles sont absorbées dans Son unité et s'annulent devant Lui. Les six extrémités spirituelles sont les six attributs émotionnels nommés dans le verset : « À Toi, Havaya, la grandeur et la puissance », etc.

וגם ששה קצוות גשמיים שהם הכולל דבחי מקום וכדכתיב הנה מקום אתי⁵⁷ שהמקום בטל אליו לפי שהוא ית' סובב כל עלמין ואינו נקרא לפניו ית' בשם מקום כלל

ainsi que des six extrémités physiques, qui constituent l'ensemble de la dimension de l'espace, comme il est écrit : « Voici qu'il y a un lieu auprès de Moi ». L'espace s'annule devant Lui, car Lui, béni soit-Il, entoure tous les mondes (sovev kol almin), et, devant Lui, béni soit-Il, il n'est nullement appelé « espace » ;

Les six extrémités physiques sont les six directions qui constituent ensemble l'espace. Le verset « Voici qu'il y a un lieu auprès de Moi » est interprété en ce sens que l'espace s'annule devant Lui : puisqu'Il entoure tous les mondes (sovev kol almin), devant Lui, il ne compte nullement comme un « espace ».

שהרי לפניו ית' לא שייך שום מקום וזמן שהם הם נבראים מאין ליש ולכן אומרים אח"כ בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] פי'

car devant Lui, béni soit-Il, aucune notion d'espace ou de temps ne s'applique, puisque ceux-ci sont eux-mêmes créés de néant en être. C'est pourquoi l'on dit ensuite : « Béni soit le Nom de la gloire de Son royaume à jamais ». Cela signifie

L'espace et le temps sont eux-mêmes créés de néant ; ils ne peuvent donc avoir aucune prise sur le Créateur. C'est pourquoi le premier verset du Chema est suivi de « Béni soit le Nom de la gloire de Son royaume à jamais », que l'Admour Hazaken explique à présent.

כי מבחי מלכותו נמשך בחי מקום וזמן⁵⁸ כמ"ש מלכותך מלכות⁵⁹ כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור רק שאינו אלא מבחי שם לבד שאינה

que c'est du niveau de Sa Mal'hout (souveraineté) que sont suscitées les dimensions de l'espace et du temps, comme il est écrit : « Ton règne est le règne de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération » ; mais cela ne provient que du niveau d'un nom, lequel n'est rien

L'espace et le temps proviennent de la Mal'hout de D.ieu, Sa souveraineté, comme le dit le psaume : « tous les mondes » désigne l'espace, et « chaque génération » désigne le temps. Pourtant, cela ne provient que de Son « Nom ».

אלא התפשטות זיו והארה כדי להאיר ממנו לזולתו שיהי' [שיהיה] נקרא שמו עליו בלבד ועי' מזה בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ז [פרק ז'], וכאשר יתבונן היטב בדברים האלה ויהיו נקבעים בלבו באמת אזי לא יחפוץ הפץ אחר ורצון זולתו ית'.⁶⁰

d'autre qu'une extension de rayonnement et de lumière, destinée à éclairer ce qui est autre que Lui, afin que Son Nom soit seul associé à ce qui en reçoit l'éclat. Voir à ce sujet le Sefer Shel Beinonim (Tanya), deuxième partie, chapitre 7. Lorsqu'on médite attentivement sur ces sujets et qu'ils s'enracinent véritablement dans son cœur, alors on ne désirera aucun autre désir ni aucune autre volonté que la Sienne, béni soit-Il.

Un nom n'est pas l'essence de celui qui le porte ; c'est seulement un rayon de lumière qui émane de lui afin que les autres puissent entrer en relation avec lui. Les mondes ne reçoivent donc que le « Nom » de D.ieu, et celui qui prend véritablement cela à cœur ne voudra rien d'autre que D.ieu Lui-même.

7 וכמ"ש מי לי בשמים⁶¹ שהם תענוגים רוחניים ועמך לא חפצתי בארץ שהם תענוגים גשמיים, לפי שהכל הוא בחי מקום וזמן, אפי' [אפילו] כל

Comme il est écrit: «Qui ai-je dans les cieux», c'est-à-dire les plaisirs spirituels, «et avec Toi, je ne désire rien sur la terre», c'est-à-dire les plaisirs matériels; car tout cela relève de la dimension de l'espace et du temps: même toutes

Le verset «Qui ai-je dans les cieux... sur la terre» prend maintenant tout son sens: les cieux représentent les plaisirs spirituels et la terre, les plaisirs matériels; tous deux appartiennent au domaine de l'espace et du temps. Même les perceptions spirituelles auxquelles on accède dans ce monde sont limitées par celui-ci.

השגות שמשגיגים בעוה"ז הם נופלים תחת מקום וזמן ואי לזאת כלה שארי ולכבי⁶² להיות צור לבבי וכו' להיו' [להיות] בטל אליו ית' לדבקה בו לבדו ית',

les perceptions acquises dans ce monde relèvent de l'espace et du temps. C'est pourquoi «ma chair et mon cœur se consomment», afin que «le Rocher de mon cœur» soit établi, etc.: pour être annulé devant Lui, béni soit-Il, et s'attacher à Lui seul, béni soit-Il.

Puisque tout ce qu'une personne peut saisir ici est limité par l'espace et le temps, elle aspire, la chair et le cœur consumés, à D.ieu seul, «le Rocher de mon cœur»: être annulée devant Lui et s'attacher à Lui seul.

(ולכן היה הלוח ונסוע הנגבה⁶³ כי החסד הוא תחלת הוי"ק [הי קצוות] וע"י נאמר אתה כהן לעולם⁶⁴ והוא ג"כ בחי יומם דאזיל עם כולהו יומין^{65, 66} ע"כ ביטול הוי"ק [הי קצוות] רוחניים וגשמיים במקורם הוא ע"י בחי החסד בחי כהן דמשמש תחותיו⁶⁷ בפ' יתרו דס"ז ע"ב,⁶⁸

(C'est pourquoi il allait et poursuivait sa route vers le sud : car 'Hessed est le commencement des six extrémités, et c'est à son propos qu'il est dit : «Tu es un kohen pour toujours». C'est aussi le niveau du «jour» (yomam), qui «accompagne tous les jours». Par conséquent, l'annulation des six extrémités, spirituelles et matérielles, dans leur source, s'effectue par le niveau de 'Hessed, le niveau du kohen, «qui sert au-dessous de Lui», dans Parachat Yitro, folio 67b ;

Cela explique pourquoi Avraham progressait «vers le sud» : le sud correspond à 'Hessed, le premier des six attributs émotionnels, à la qualité du kohen et au «jour» qui accompagne tous les jours. C'est donc par 'Hessed, le kohen qui, selon les termes du Zohar, «sert au-dessous» du Roi, que les six extrémités sont annulées dans leur source.

וכמו שהעלאת הקרבנות בהמות ששרשם מפני שור⁶⁹ הוא ג"כ דוקא ע"י אריה דאכיל קרבנין,^{70, 71} גם הנגבה נקי ימין ועיקר הכח בימין⁷² וצ"ל לאכללא שמאלא בימינא, ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה^{73, 74} בענין שאו ידיכם קדש⁷⁵ כו') :

de même, l'élévation des offrandes animales, dont la racine est «la face d'un bœuf», s'effectue elle aussi précisément par «le lion qui consume les offrandes». En outre, «le sud» est appelé la droite, et la force principale réside dans la droite ; il faut donc «inclure la gauche dans la droite». Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Allez et contemplez», au sujet de «Levez vos mains [dans] la sainteté», etc.)

De même, les offrandes animales, dont la racine est «la face d'un bœuf», à gauche dans la vision d'Ézéchiel, sont élevées par «le lion qui consume les offrandes», dont la face se trouve à droite. Le sud est le côté droit, où réside la force principale, et la gauche doit être incluse dans la droite.

SECTION 3 • 118-9

L'amour d'Aharon, d'en haut vers le bas

8 ג והנה כ"ז [כל זה] מעלת ומדרגת בחי אברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] שאהבה זו נקרא אהבת עולם⁷⁶ כי נלקחה מבחי עולם מקום וזמן, איך

3. Or, tout cela décrit la vertu et le rang du niveau d'Avraham, notre père, que la paix soit sur lui. Cet amour est appelé «amour du monde» (ahavat olam), car il découle du niveau du monde, de l'espace et du temps : comment

Tout cela décrit le niveau d'Avraham. Son amour est appelé ahavat olam, «amour du monde», car il vient de la contemplation du monde, de l'espace et du temps, et de la manière dont ils sont annulés devant D.ieu.

שהם בטלים אליו ית' ונקי ממטה למעלה לפי שהוא עבודת האדם פולחנא דרחימותא ממדרגה למדרגה כניל

ils sont annulés devant Lui, béni soit-Il. On l'appelle aussi «d'en bas vers le haut», car il s'agit du service de l'homme, «le service de l'amour» (pul'hana dir'himouta), qui s'élève de niveau en niveau, comme mentionné plus haut.

On appelle cet amour «d'en bas vers le haut» parce qu'il résulte de l'effort personnel de l'homme, du «service de l'amour», qui progresse pas à pas, comme décrit précédemment.

אבל כחי אהרן⁷⁷ הוא כחי אחרת שהוא שושבינא דמטרוניתא^{78,79,80} כבחי מלמעלה למטה דהיינו שכל חפצו ותשוקתו להיות נגלה כבוד⁸¹ ה' לעיני בשר שיהיה גילוי אלהותו ית' למטה

Mais le niveau d'Aaron est d'une autre nature : il est «le compagnon de la Reine» (chouchvina de-matronita), dans le mouvement de haut en bas. Autrement dit, tout son désir et toute son aspiration tendent à ce que la gloire de D.ieu soit révélée aux yeux de chair, et que Sa divinité, béni soit-Il, se révèle ici-bas

L'amour d'Aaron est d'une autre nature. En tant que «compagnon de la Reine», appellation que le Zohar lui donne, il agit de haut en bas : toute son aspiration est que la gloire de D.ieu soit révélée aux yeux physiques, afin que la divinité soit aussi manifeste ici-bas qu'en haut.

כמו למעלה (וזהו כענין ההפרש בין רננה לשמחה^{82,83} המבואר במ"א בד"ה רני ושמחי⁸⁴)⁸⁵ (ועי' בפ' קרח דקע"ז ב' ובפ' שמיני דף ל"ח ע"ב ודף ל"ט ע"א ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] בפ' בהעלותך סד"ה מצות הדלקת נרות).

comme en haut. (C'est là le parallèle avec la différence entre rinah (chant joyeux) et sim'ha (joie), expliquée ailleurs, dans le discours qui commence par «Chante et réjouis-toi».) (Voir aussi la paracha de Kora'h, folio 177b, et la paracha de Chemini, folio 38b et folio 39a, ainsi que le Likkutei Torah de l'Arizal sur la paracha de Beha'alotcha, à la fin du discours qui commence par «Le commandement d'allumer les lampes».)

La même distinction existe entre rinah, le chant joyeux, et sim'ha, la joie, expliquée dans un autre discours. Les autres références renvoient à des passages sur la paracha de Kora'h (où le Zohar appelle Aharon le compagnon de la Reine), sur la paracha de Chemini, ainsi qu'au Likkutei Torah de l'Arizal.

וזהו איזהו חסיד המתחסד עם קונו^{86, 87} עם קן דיליה כו' ולא כדי לדבקה בו ית' לרוות צמאנו לבד⁸⁸ כו'

Et c'est le sens de : « Qui est un 'hassid ? Celui qui agit avec bonté envers son Créateur (kono) », c'est-à-dire envers « son nid » (kan dilei), etc., et non dans le but de s'attacher à Lui, béni soit-Il, uniquement pour étancher sa propre soif, etc.,

C'est le sens de l'enseignement : « Qui est un 'hassid ? Celui qui agit avec bonté envers son Créateur (kono) », interprété comme « envers son nid (kan) », c'est-à-dire la Chekhina. Le 'hassid sert afin, pour ainsi dire, d'apporter un bienfait à D.ieu, et non seulement d'étancher sa propre soif de proximité.

כמ"ש בס"ב [בספר של בינונים] פ' עשירי ופ' מ"א וע"ש פ"י [פרק י' / פרשה י'] דלכך נקראים בני עלייה מפני שעבודתם הוא לצורך גבוה⁸⁹ כו', ועפ"ז [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] פ"י לשון בהעלותך.^{90, 91}

comme il est expliqué dans le Sefer Shel Beinonim (Tanya), aux chapitres dix et 41. Voir aussi, au chapitre 10, qu'ils sont appelés « hommes de l'élévation » (bnei aliyah), parce que leur service est accompli pour les besoins d'En-Haut, etc. À la lumière de cela, on peut expliquer le sens de l'expression Beha'alotcha (« quand tu élèveras »).

Le Tanya explique que de telles personnes sont appelées « hommes de l'élévation » (bnei aliyah), car leur service est accompli pour les besoins d'En-Haut. L'Alter Rebbe suggère que tel est le sens de Beha'alotcha, « quand tu élèveras », mot qui partage la racine d'aliyah, l'élévation.

9 ואהבה זו באה ע"י אותה ההתבוננות עצמה שבק"ש [שבקריאת שמע] באחד כאשר ישים מרירות בנפשו⁹² על החשך המסתיר אלהותו שלא נראה לעיני בשר כ"א בחי' מקום וזמן והם רחוקים מאור פניו ית' דלית מחשבה תפיסא ביי [ביה]^{93, 94, 95} כלל

Et cet amour vient de cette même méditation, dans le Chema, sur « Un », lorsque l'on fait entrer l'amertume dans son âme devant l'obscurité qui dissimule la divinité de D.ieu, si bien que les yeux de chair ne voient que les dimensions de l'espace et du temps ; or celles-ci sont éloignées de la lumière de Sa Face, qu'Il soit béni, car « aucune pensée ne peut Le saisir, en aucune manière ».

L'amour d'Aharon naît de la même méditation sur « Un » dans le Chema, mais ressentie sous un autre angle : l'homme souffre de ce que la divinité de D.ieu soit cachée et que les yeux physiques ne voient que l'espace et le temps. Ceux-ci sont éloignés de D.ieu Lui-même, que « aucune pensée ne peut saisir, en aucune manière ».

ולא שייך בחי' מקום וזמן אלא בבחי' מלכותו ית' שאז⁹⁶ שייך לומר מְלֶךְ מְלֶךְ ימלוך כו'

Or les dimensions de l'espace et du temps ne s'appliquent qu'au niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), qu'Il soit béni ; car c'est alors qu'il convient de dire : « Il est Roi, Il fut Roi, Il sera Roi », etc. ;

L'espace et le temps ne se rapportent qu'à la Mal'hout de D.ieu, à Sa souveraineté. Ce n'est que d'un roi que l'on peut dire : « Il est Roi, Il fut Roi, Il sera Roi » — des termes qui se réfèrent déjà au temps.

וכדכתיב מלכותך מלכות⁹⁷ כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור שהעולמי^[שהעולמים] שהם בחי' מקום דור ודור שהם בחי' זמן נמשכו מבחי' מלכותו ית' וממשלתו ית'

comme il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération » : les mondes, qui représentent la dimension de l'espace, [et] « chaque génération », qui représente la dimension du temps, émanent du niveau de Sa Mal'hout et de Sa domination, qu'Il soit béni.

Le verset des Psaumes exprime la même idée : « tous les mondes » renvoie à l'espace et « chaque génération » au temps ; l'un et l'autre découlent de Sa Mal'hout et de Sa domination.

אבל ממהותו ועצמותו כבי' [כביה] רחוקים הם מאד בתכלית ואי לזאת יתמרמר נפשו⁹⁸ מאד כאשר ישם אל לבו^{99, 100} ירידה זו וריחוק זה אשר ירדה נפשו

Mais, par rapport à Son être et à Son essence, pour ainsi dire, ils en sont infiniment et absolument éloignés. C'est pourquoi son âme sera très amère lorsqu'il prendra à cœur cette descente et cet éloignement : le fait que son âme soit descendue

L'espace et le temps sont infiniment éloignés de l'être et de l'essence mêmes de D.ieu. Lorsqu'un homme prend à cœur la profondeur de la chute de son âme, il est saisi d'amertume.

מאד מאד בשפל המדרגות רחוק מה' בתכלית ויצעק אל¹⁰¹ ה' בצר לו להאיר¹⁰² לו אור ה' בתוך החשך ומסך המבדיל

très, très bas, jusqu'aux degrés les plus inférieurs, infiniment loin de D.ieu. Il criera alors vers D.ieu dans sa détresse, afin que la lumière de D.ieu l'éclaire au milieu de l'obscurité et du voile qui le sépare.

Son âme est descendue jusqu'aux degrés les plus inférieurs, infiniment loin de D.ieu. Il crie donc vers D.ieu dans sa détresse, afin que Sa lumière brille à travers l'obscurité et le voile qui le sépare de D.ieu.

(וכמ"ש¹⁰³ במ"א^{104, 105, 106, 107, 108} בד"ה להבין פי' יג"מ^[י"ג מדות] מי אל כמוך כו' בפ"י וענין תשובה קדמה לעולם)

(Comme il est expliqué ailleurs, dans le discours commençant par « Pour comprendre le sens des treize attributs : “Qui est un D.ieu comme Toi ?” », etc., au sujet du sens et de la signification de l'enseignement selon lequel « la techouva précéda le monde ».)

Il s'agit du discours sur les treize attributs de miséricorde (« Qui est un D.ieu comme Toi ? »), où est expliqué l'enseignement selon lequel la techouva précéda le monde.

וכמ"ש מי לי בשמים¹¹⁰ ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלהים לעולם¹¹¹
(עמ"ש מזה בד"ה ביום השמיני עצרת) דהיינו שיהיה התגלות אלהותו לעולם כנ"ל.

Comme il est écrit : « Qui ai-je au ciel ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. Ma chair et mon cœur défont ; D.ieu est le roc de mon cœur et ma part, le'olam » (voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Le huitième jour, une assemblée ») : c'est-à-dire que Sa divinité se révèle dans le monde (le'olam), comme indiqué ci-dessus.

Le verset des Psaumes est ici cité jusqu'à sa fin : « D.ieu est ma part, le'olam ». Le terme le'olam est compris non pas comme « éternellement », mais comme « au monde ». Le désir est que la divinité de D.ieu se révèle dans le monde.

והנה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] במרירות וצעקה זו גורם אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עד שיערה רוח ממרום להיות נגלה כבוד¹¹² ה' וראו כל בשר¹¹³ עין בעין וגו'¹¹⁴

Or, par l'éveil d'en bas, dans cette amertume et ce cri, il suscite un éveil d'en haut, jusqu'à ce qu'« un esprit soit répandu d'en haut », afin que « la gloire de Havaya se révèle et que toute chair voie », « face à face », etc.

Cette amertume et ce cri constituent un éveil d'en bas, qui suscite un éveil d'en haut : un esprit venu d'en haut, afin que la gloire de D.ieu se révèle et que toute chair la voie « face à face ». Ces expressions sont tirées des prophéties d'Isaïe sur la rédemption.

(וכמ"ש במ"א בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע וע' באדרא דקל"ז א') כשם שמלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב כך ממטה למעלה יראה לעיני כל בשר

(Comme il est expliqué ailleurs, dans le maamar commençant par « Lorsque Israël fit précéder “nous ferons” à “nous entendrons” » ; voir aussi l'Idra, folio 137a.) De même que, d'en haut vers le bas, « tout est considéré comme rien devant Lui », ainsi, d'en bas vers le haut, cela sera vu par les yeux de toute chair.

Du point de vue de D.ieu, tout est comme rien devant Lui ; l'espoir est que, d'en bas également, les yeux physiques le voient tel qu'il est en haut. La parenthèse renvoie à un maamar sur le « nous ferons » d'Israël, placé avant le « nous entendrons », ainsi qu'à l'Idra du Zohar.

כמו למעלה, וזהו בחי אהרן אותיות נראה^{115, 116} (כמ"ש בזהר פי¹¹⁷ אמור^{118, 119} דק"ג תחלת ע"א ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם)

comme en haut. Et tel est le niveau d'Aaron, dont le nom est formé des lettres de nir'é, «vu» (comme il est écrit dans le Zohar, Parachat Emor, folio 103, au début de la page a, ainsi que dans le Mikdash Melekh et le Ramaz, à cet endroit).

Tel est le niveau d'Aaron : les lettres de son nom, אהרן, sont celles de נראה, «vu», comme le relèvent le Zohar et ses commentateurs. Aharon est celui qui rend la Divinité visible ici-bas.

וכמ"ש אשר עין בעין נראה אתה¹²⁰ ה' ועננך עומד עליהם פי' עין בעין יראו גילוי אלהותו דכולא קמיה¹²¹ כלא חשיב והענן והחשך שמסתיר יראו

Et comme il est écrit : «que Toi, Havaya, es vu face à face, et que Ta nuée se tient au-dessus d'eux». Cela signifie que, face à face, ils verront la révélation de Sa Divinité, le fait que «tout est considéré comme rien devant Lui» ; et ils verront la nuée et l'obscurité qui la dissimulent.

L'Écriture dit à propos d'Israël dans le désert : «que Toi, Havaya, es vu face à face, et que Ta nuée se tient au-dessus d'eux». L'Alter Rebbe interprète les deux parties : ils voient ouvertement la Divinité, et ils voient aussi la nuée et l'obscurité qui la voilent, mais d'une manière nouvelle.

¹²² שהוא עננך שממך הכל א"כ אין שום הסתר והעלם לפניו ית' ח"ו [חס ושלום] שלפניו כחשיכה כאורה¹²³ ואהבה זו שבבחי' ראייה זו נקרא אהבה רבה שהיא למעלה מבחי'¹²³ אהבת עולם בחי' מקום וזמן כו'

car c'est «Ta nuée», puisque tout vient de Toi. Dès lors, il n'y a absolument aucun voile ni dissimulation devant Lui, qu'Il soit béni, à Dieu ne plaise, car devant Lui «l'obscurité est comme la lumière». Et cet amour, qui relève de ce niveau de vision, est appelé «grand amour» (ahava rabba), supérieur au niveau de «l'amour du monde» (ahavat olam), qui relève de l'espace et du temps, etc.

Ils voient la nuée comme «Ta nuée», venant de Dieu Lui-même ; rien n'est donc caché devant Lui, car «l'obscurité est comme la lumière». L'amour suscité par une telle vision est appelé ahava rabba, «grand amour», supérieur à l'ahavat olam, qui découle de la contemplation de l'espace et du temps.

והיא קרבת ה' ממש במהותו ועצמותו כביכול ונקי' מלמעלה למטה וכו' והמשכיל יבין (ועמ"ש בפ' תצוה ע"פ ועשית בגדי קדש¹²⁴ לאהרן¹²⁵ כו').

Et c'est une proximité réelle avec Dieu, avec Son être même et Son essence, pour ainsi dire ; elle est appelée «d'en haut vers le bas», etc. Celui qui comprend comprendra. (Voir aussi ce qui est écrit dans Parachat Tetsavé sur le verset «Tu feras des vêtements sacrés pour Aharon», etc.)

Ce grand amour est une proximité réelle avec l'essence même de Dieu, et il va d'en haut vers le bas. Le lecteur est renvoyé au maamar sur les vêtements sacrés d'Aharon, dans Parachat Tetsavé.

וזאת יהיה חפצו ותשוקתו של אדם ואחר זה ימשוך להיות עזה כמות אהבה¹²⁶ ורשפיה רשפי אש^{127, 128} שלהבת יה רק לזאת שיהיה גילוי אלהותו ית' וכאשר החשך מכסה ומסתיר ומעלים קדושתו יתמרמר מאד

Tel devra être le désir et l'aspiration de l'homme. À partir de là, il suscitera un amour «fort comme la mort», dont «les ardeurs sont des ardeurs de feu, une flamme de D.ieu», uniquement dans ce but : que Sa Divinité soit révélée, qu'Il soit béni. Et lorsque l'obscurité recouvre, voile et dissimule Sa sainteté, il en éprouvera une profonde amertume.

Telle devra être l'aspiration entière de l'homme ; c'est d'elle qu'il fera naître l'amour «fort comme la mort», ardent comme le feu, tout entier tourné vers la révélation de la Divinité. Chaque fois que l'obscurité recouvre la sainteté de D.ieu, il en éprouve une vive douleur.

(ועמ"ש¹²⁹ סד"ה שימני כחותם¹³⁰ מענין כי עזה כמות אהבה): (הוספה: והטעם שע"י הדמעה והמרירות זוכה לאתעדל"ע [לאתערותא דלעילא] בבחי' עין בעין נראה כנ"ל היינו כמ"ש הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה])

(Voir aussi ce qui est écrit à la fin du maamar commençant par «Place-moi comme un sceau», au sujet de «car l'amour est fort comme la mort».) [Ajout : La raison pour laquelle, par les larmes et l'amertume, on mérite un éveil d'en haut sous la forme de «vu face à face», comme mentionné plus haut, est celle qu'explique Rabbi 'Haïm Vital à propos de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie

Référence au maamar sur «Place-moi comme un sceau», au sujet de l'amour «fort comme la mort». Commence ensuite un ajout entre crochets, qui explique pourquoi les larmes et l'amertume suscitent l'éveil d'en haut grâce auquel la Divinité devient «visible face à face», en partant du commentaire de Rabbi 'Haïm Vital sur un enseignement des Sages.

(פ"ה דברכות דל"ב ע"ב ופ"ד¹³¹ דב"מ [דבבא מציעא] דנ"ט ע"א) ואע"פ [ואף על פי] ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו שנאמר¹³² אל¹³³ דמעותי אל תחרש^{134, 135} (תלים ס"י ל"ט י"ג).

(chapitre 5 de Berakhot, folio 32b, et chapitre 4 de Bava Metsia, folio 59a) : «Même si les portes de la prière ont été fermées, celles des larmes ne l'ont pas été, comme il est dit : “Ne reste pas silencieux devant mes larmes”» (Psaumes, chapitre 39, [verset] 13).

Le Talmud enseigne que même lorsque les portes de la prière sont fermées, celles des larmes ne le sont jamais, comme le dit le Psalmiste : «Ne reste pas silencieux devant mes larmes».

ופי' הרחי' [הרבי חיים ויטאל] משום דבדמעה מעורר עינים העליונים שהם נוי' [נצה והוד] דחכמה כו'.
וביאור הדברים היינו כמבואר לקמן פי' ראה סדי'

Et Rabbi Haïm Vital explique : car, par une larme, on éveille les yeux supérieurs, qui sont Netsa'h et Hod de 'Hokhma, etc. L'explication de ces paroles est celle qui est exposée plus loin, dans la paracha de Re'eh, à la fin du discours qui commence par

Rabbi Haïm Vital explique que les larmes éveillent les « yeux supérieurs », les Séfirot de Netsa'h et Hod au sein de 'Hokhma. L'ajout renvoie ensuite à un maamar ultérieur pour l'explication de ce point.

כי תשמע בקול¹³⁶ ענין לעשות הישר בעיני¹³⁷ ה' היינו בחי' עיני הוי' אל צדיקים¹³⁸ כשם שמלמעלה למטה כולא קמיה כלל חשיב כך מלמטה למעלה יראה לעיני בשר כמו למעלה.

« Lorsque tu écouteras la voix », au sujet de « faire ce qui est droit aux yeux de Havaya » : cela correspond au niveau de « les yeux de Havaya sont tournés vers les justes » ; de même qu'en descendant d'en haut vers le bas, « tout est considéré comme rien devant Lui », ainsi, en remontant du bas vers le haut, cela sera visible aux yeux de chair comme en haut.

Là, faire « ce qui est droit aux yeux de Havaya » correspond au niveau de « les yeux de Havaya sont tournés vers les justes ». Ce qui est vrai en haut — que tout est comme rien devant D.ieu — doit également être visible en bas aux yeux physiques.

והמשכה זו¹³⁹ זהו עיי' הדמעות שמוריד מעיניו במרירות על ריחוקו מה' כו' ועי' במא"א [במאורי אור] אות דלת (סי"ז) מענין דמעה וביי"נ שם ובאות מם (סצ"ב).

Cet influx est attiré par les larmes qu'il verse de ses yeux, dans l'amertume que lui inspire son éloignement de D.ieu, etc. Voir aussi Meorei Or, lettre dalet (section 17), au sujet de la « larme », ainsi que le Y.N. à cet endroit, et la lettre mem (section 92).

Cette révélation est attirée par les larmes qu'une personne verse dans l'amertume que lui inspire son éloignement de D.ieu. Les références renvoient à Meorei Or, un ouvrage alphabétique consacré aux termes kabbalistiques, à l'entrée « larme » et à la lettre mem, ainsi qu'à une autre source indiquée là par l'abréviation Y.N.

שעי"ז מעורר כביכול בחי' עינים העליונים להיות עיני ה' אל צדיקים פקח עיניך וראה¹⁴⁰ כו'

Car, par cela, il éveille, pour ainsi dire, le niveau des yeux supérieurs, afin que « les yeux de Havaya soient tournés vers les justes » ; « Ouvre Tes yeux et vois », etc.

Par les larmes, on éveille, pour ainsi dire, les yeux supérieurs, afin que « les yeux de Havaya soient tournés vers les justes » et que D.ieu soit prié d'« ouvrir Tes yeux et de voir ».

ועיין עוד מענין היתה לי דמעת¹⁴¹ לחם בספר עשרה מאמרות (מאמר חקור דין ח"א [חלק א'] ר"פ כ"ד)

Voir aussi, au sujet de « Mes larmes ont été mon pain », le livre Asarah Maamaros (Maamar Chakor Din, partie I, au début du chapitre 24) :

Le lecteur est également renvoyé à Asarah Maamaros, un ouvrage kabbalistique, au sujet du verset « Mes larmes ont été mon pain ».

פ"י שהלחם הוא בשומו ללבו שבח"י איה שהוא ג"ר [ג' ראשונות] כח"ב [כתר חכמה בינה] הוא אלקיך כו' ע"ש ועמ"ש בפי שמות ע"פ איה סופר¹⁴² כו' ובד"ה

l'explication est que le pain consiste à prendre à cœur que le niveau de « Où » (ayeh), qui correspond aux trois premières [Séfirot], Kéter, 'Hokhma et Bina, est « ton D.ieu », etc. Voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha de Chemot sur [le verset] « Où est le scribe », etc., et dans le discours qui commence par

Le « pain » y est expliqué comme le fait de prendre à cœur que « Où », le niveau caché de Kéter, 'Hokhma et Bina, est « ton D.ieu » : la question des railleurs — « Où est ton D.ieu ? » — est interprétée comme une affirmation. D'autres références suivent, au discours sur « Où est le scribe » dans la paracha de Chemot et au discours sur « Car sur toute la gloire » d'Isaïe.

כי¹⁴³ על כל כבוד¹⁴⁴ בענין איה מקום כבודו כו' ועיין עוד מזה ברבות ס"פ מצורע פ"ט ובאיכה ר"פ בכה

תבכה.].^{16, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545}

« Car sur toute la gloire », au sujet de « Où est le lieu de Sa gloire », etc. Voir aussi à ce propos Midrash Rabbah, à la fin de la paracha de Metsora, section 19, et dans Eikha [Rabbah], au début de la section « Elle pleure amèrement ».]

Ces discours traitent de « Où est le lieu de Sa gloire », et le Midrash Rabbah sur Metsora et sur Eikha est cité pour approfondir le sujet. L'ajout entre crochets s'achève ici.

SECTION 4 • 110

L'amertume dans la prière et à minuit

10 ד ובזה יובן מה שתקנו בתפלת ש"ע [שמונה עשרה] סלח לנו כי חטאנו אחר ק"ש [קריאת שמע] שמקבל עליו

עול מלכות שמים⁵⁴⁶ ומצות ואהבת כי

4. On comprend ainsi pourquoi, dans la prière de la Amida, on a institué « Pardonne-nous, car nous avons péché » après le Chema, où l'on accepte le joug de la royauté céleste et la mitsva « Tu aimeras ». Car

La section 4 applique tout cela à l'ordre de la prière : pourquoi « Pardonne-nous, car nous avons péché » vient dans la Amida juste après le Chema, où l'on accepte la royauté de Dieu et le commandement de L'aimer. La réponse commence par un verset.

הנה כתיב אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו⁵⁴⁷ פי על עונותיהם הם מתענים ועושים תשובה ופשעם שגדלה מעונותיהם.

il est écrit : « Les insensés, à cause de la voie de leur transgression et de leurs fautes, s'affligent. » Cela signifie qu'ils s'affligent au sujet de leurs fautes et font techouva (retour) ; quant à leur transgression, qui est plus grave que leurs fautes,

Le psaume dit que les « insensés » souffrent « à cause de la voie de leur transgression » et de leurs fautes. L'Admour Hazaken y distingue deux choses : les gens font techouva pour leurs fautes, les péchés ordinaires, mais la transgression, l'offense plus grave, relève d'un autre ordre.

כי פשעים אלו המרדים⁵⁴⁸ (ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר מענין כי פשענו וזהו והם פשעו בי.⁵⁴⁹ פי כי היינו ע"ד מ"ש בפ' אחרי דס"ו ע"ב בפ"י בי נשבעתי⁵⁵⁰ ובפ' נשא דק"ל ע"א ועכ"ז [ועם כל זה] הם אוילים מדרך פשעם)

car « les transgressions (pechaïm) sont des rébellions » (et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Comme un aigle éveille », au sujet de « car nous avons transgressé », ainsi que « et ils se sont rebellés contre Moi ». Le sens de « contre Moi » (bi) s'apparente à ce qui est écrit dans la paracha A'harei, folio 66b, au sujet du sens de « Par Moi-même (bi), J'ai juré », et dans la paracha Nasso, folio 130a ; et pourtant, « ils sont insensés à cause de la voie de leur transgression »):

Comme le définit le Talmud, le terme pecha, « transgression », désigne une rébellion. La parenthèse renvoie à un discours sur « ils se sont rebellés contre Moi » et à des passages du Zohar sur le sens de « Moi » (bi), comme dans « Par Moi-même J'ai juré ».

אעפ"כ [אף על פי כן] הם אוילים מהם כי לא ידעו דרך פשעם ולא מפשעם ממש אלא מדרך פשעם

néanmoins, ils sont insensés à leur sujet, car ils ne connaissent pas la voie de leur transgression ; le verset ne dit pas «à cause de leur transgression» elle-même, mais «à cause de la voie de leur transgression»,

Même ceux qui se repentent de leurs fautes restent «insensés» quant à leur rébellion, car ils ne reconnaissent pas la voie qui y mène. Le verset dit précisément «la voie de leur transgression», et non la transgression elle-même.

כי הדרך הגורם לפשע ומרד הוא פריקת עול מלכות שמים והיינו לפי שאינו נראה לעיני בשר

car la voie qui conduit à la transgression et à la rébellion est le rejet du joug de la royauté céleste ; cela vient du fait qu'Il n'est pas visible aux yeux de chair

Cette voie est le rejet du joug de la royauté céleste, et sa cause est que D.ieu, contrairement à un roi humain, n'est pas visible aux yeux de chair.

כמו מלך בשר ודם, ולפיכך בק"ש [בקריאת שמע] שמקבל עול מלכות שמים ומאריך באחד⁵⁵¹ ועי"ז מגיע לואהבת להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' ושלא יחשיך החשך ממנו.

comme l'est un roi de chair et de sang. C'est pourquoi, dans le Chema, lorsqu'on accepte le joug de la royauté céleste et que l'on s'attarde sur «Un», on parvient ainsi à «Tu aimeras» : à désirer la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, et que l'obscurité ne l'obscurcisse pas pour lui ;

Dans le Chema, on accepte la royauté de D.ieu, on s'attarde sur le mot «Un» et l'on parvient ainsi à «Tu aimeras» : le désir que la divinité soit révélée et ne soit plus voilée par l'obscurité.

ואזי יתמרמר הוא מאד ויבין שיש חטא ופשע שע"י זה החשך מחשיך שהוא רחוק מאור פניו ית' בתכלית ואזי אומר בש"ע [בשמונה עשרה] סלח לנו וכו' (ועמ"ש בד"ה מה טובו גבי והתשובה השלישית).

alors il éprouve une très grande amertume et comprend qu'il y a des fautes et des transgressions qui font que l'obscurité obscurcit, si bien qu'il est infiniment éloigné de la lumière de Sa face, béni soit-Il ; alors il dit dans la Amida : «Pardonne-nous», etc. (Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Que tes tentes sont belles», à propos de «et la troisième réponse».)

Alors on éprouve de l'amertume et l'on comprend que ce sont les fautes et la rébellion qui provoquent l'obscurité, nous laissant infiniment éloignés de D.ieu ; c'est pourquoi, dans la Amida, on demande : «Pardonne-nous.» Un autre discours est cité pour approfondir ce point.

אך לא די במרירות זו מהתבוננות שבשעת ק"ש [קריאת שמע] ותפלה לבד רק שצריך לקבוע עתים ולכן תקנו עת קבוע בתיקון חצות לקבוע מרירות זו בנפשו.

Mais cette amertume, née de la méditation au seul moment du Chema et de la prière, ne suffit pas ; il faut plutôt fixer des moments. C'est pourquoi on a institué un moment régulier, lors du Tikoun 'Hatsot, pour ancrer cette amertume dans son âme.

L'amertume éprouvée uniquement pendant le Chema et la prière ne suffit pas ; il faut lui consacrer des moments fixes. C'est pourquoi le Tikoun 'Hatsot, la lamentation de minuit, a été institué : pour fixer un moment régulier à cette amertume.

וזהו בזכרנו את ציון⁵⁵² שהיא נקודת מלכות שמים כמ"ש במ"א וע"י המרירות זוכה לבחי' גילוי אלהותו ית' כנ"ל, ועמ"ש הטע' [הטעם] בזה בד"ה

Et c'est là « quand nous nous souvenions de Sion », qui est le point de la royauté céleste, comme cela est expliqué ailleurs ; et, par l'amertume, on mérite le niveau de la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, comme indiqué plus haut. Voyez aussi ce qui est écrit au sujet de la raison de cela dans le discours qui commence par

Le Tikkoun 'Hatsot est un deuil pour Sion, « quand nous nous souvenions de Sion », et Sion est le point de la royauté céleste. Par cette amertume, on mérite la révélation de la divinité, et la raison en est donnée dans le discours « Et voici un candélabre d'or ».

והנה מנור' [מנורת] זהב כי מרירות זו הוא ע"י בחי' בחכמה⁵⁵³ אתברירו⁵⁵⁴ הפך מבחי' אוילים מדרך פשעם כו' ובחכמה הוא גילוי אור א"ס הוי' בחכמה.

« Et voici un candélabre d'or » : cette amertume vient du niveau de « par 'Hokhma (sagesse), ils sont affinés » (be'hokhma itbarerou), à l'opposé du niveau de « les insensés, à cause de leur conduite pécheresse », etc. ; et c'est dans 'Hokhma qu'est révélée la Lumière infinie (Or Ein Sof) : « Havaya, avec 'Hokhma ».

Il y est expliqué que cette amertume vient de 'Hokhma, la sagesse, qui « affine » et sépare le bien du mal, à l'opposé de la folie des « insensés, à cause de leur conduite pécheresse ». Et c'est dans 'Hokhma que la Lumière infinie se révèle, comme dans « Havaya a fondé la terre avec 'Hokhma ».

(ועמ"ש לקמן עוד טעם בזה שע"י המרירות זוכה לגילוי אלקות. וע' עוד מזה בד"ה והנה מנורת זהב).

(Voyez aussi ce qui est écrit plus loin, une autre raison pour laquelle, par l'amertume, on mérite la révélation de la divinité. Voyez encore à ce sujet le discours qui commence par « Et voici un candélabre d'or ».)

La parenthèse indique qu'une autre raison expliquant le pouvoir de l'amertume sera donnée plus loin dans ce maamar et renvoie de nouveau au discours « Et voici un candélabre d'or ».

והנה הגורם לשכר מצוה היא המצוה בעצמה שהתורה והמצות הן הם המשכת גילוי אלהותו ית' למטה.

Or, ce qui suscite la récompense d'une mitsva, c'est la mitsva elle-même, car la Torah et les mitsvot sont elles-mêmes le fait d'attirer vers le bas la révélation de Sa divinité, béni soit-Il.

Une étape supplémentaire : la récompense d'une mitsva est la mitsva elle-même, car la Torah et les mitsvot font elles-mêmes descendre la révélation de la divinité dans ce monde.

וזהו היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמור אלי כל היום איה אלהיך.⁵⁵⁵ פי' שע"י הדמעה והמרירות הנ"ל זוכה ללחם שהיא התורה שנאמר בה והגית בו יומם ולילה.⁵⁵⁶

Et c'est là : « Mes larmes ont été mon pain jour et nuit, tandis qu'on me dit tout le jour : "Où est ton D.ieu?" » C'est-à-dire que, par les larmes et l'amertume mentionnées plus haut, on mérite le « pain », qui est la Torah, au sujet de laquelle il est dit : « tu la méditeras jour et nuit ».

Le verset « Mes larmes ont été mon pain » est maintenant expliqué : par les larmes et l'amertume, on mérite le « pain », c'est-à-dire la Torah, étudiée « jour et nuit ».

לפי שהמרירות שאדם קובע בשעה זו בנפשו גורם להמשכת גילוי אלהותו על כל היום, משא"כ אם ישים אליו לבו⁵⁵⁷ רק בשעת תפלה לבד

Car l'amertume qu'une personne fixe dans son âme à cette heure suscite l'attraction de la révélation de Sa divinité durant toute la journée ; en revanche, si elle ne tourne son cœur vers Lui qu'au seul moment de la prière,

L'amertume que l'on fixe à une heure déterminée attire la révélation de la divinité durant toute la journée. Si une personne tourne son cœur vers D.ieu uniquement pendant la prière, l'effet reste limité.

הנה אז הוא שעת הכושר למעלה שמתעורר למעלה מוחין דגדלות אבל אחר התפלה כל היום אינו
alors c'est un moment favorable là-haut, où l'intellect développé (mo'hin de-gadlout) s'éveille là-haut ; mais après la prière, durant le reste de la journée, cela ne se produit pas

La prière est un moment favorable là-haut, où « l'intellect développé » s'éveille dans les mondes supérieurs. Mais après la prière, cela ne se poursuit pas de soi-même durant le reste de la journée.

אלא ע"י התורה, וזהו באמרם אלי כל היום איה אלהיך כלומר איה כל היום אלהיך שלא די בשעת תפלה לבד

si ce n'est par la Torah. Et c'est là : « tandis qu'on me dit tout le jour : "Où est ton D.ieu ?" » ; c'est-à-dire : « Où est ton D.ieu tout le jour ? » Car le seul moment de la prière ne suffit pas,

Durant le reste de la journée, la révélation ne vient que par la Torah. Ainsi, « tout le jour, où est ton D.ieu ? » se comprend comme une question portant sur la présence de D.ieu tout au long de la journée, puisque le seul moment de la prière ne suffit pas.

אלא צריך להיות לחם יומם ולילה ע"י התורה שהיא גילוי אלקותו ית' ואין גילוי זה

mais il faut qu'il y ait du « pain jour et nuit », par l'intermédiaire de la Torah, qui est la révélation de Sa divinité, béni soit-Il. Or cette révélation ne vient pas

Il faut qu'il y ait du « pain jour et nuit », c'est-à-dire l'étude de la Torah, qui révèle la divinité. Mais cette révélation dépend elle-même de ce qui la précède, comme l'indique la partie suivante.

אלא אחר המרירות בנפשו מריחוקה מה' כי בלא"ה [בלאו הכי] הרי נשאת למטה כו' וע"כ צריך להקדים דמעתי שעה קבוע

si ce n'est après l'amertume éprouvée dans son âme à cause de son éloignement de D.ieu ; car autrement, elle demeure en bas, etc. C'est pourquoi il faut d'abord avoir « mes larmes » à une heure fixe.

Cela ne vient qu'après l'amertume de l'âme face à son éloignement de D.ieu ; autrement, elle reste en bas. Il faut donc d'abord fixer une heure pour « mes larmes », puis vient le « pain ».

(ועמ"ש בד"ה ושבתה הארץ בענין כי נכמרו רחמיו⁵⁵⁸ כו' שימו לחם⁵⁵⁹ כו' ויבך שמה כו' ע"ש, וזהו ממש ענין היתה לי דמעתי לחם, גם

(Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et la terre se reposera », à propos de « car sa compassion fut éveillée », etc., « Disposez le pain », etc., « et il pleura là », etc. ; voir là-bas. C'est exactement le sens de « Mes larmes ont été mon pain ». De plus,

La parenthèse cite un discours sur Yossef, dont la compassion fut éveillée, qui se retira pour pleurer, puis dit seulement ensuite : « Disposez le pain. » Pleurer avant le pain, c'est exactement « Mes larmes ont été mon pain ».

כי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן נמשכים מ"ג מדה"ר [מדות הרחמים] וכמ"ש סד"ה אני לדודי גבי הרועה בשושנים⁵⁶⁰ ששונים בהלכות ולעורר י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] זהו ע"י בכיה ומרירות.

les treize règles (midot) par lesquelles la Torah est interprétée sont issues des Treize Attributs (midot) de Miséricorde, comme il est expliqué à la fin du discours commençant par « Je suis à mon bien-aimé », à propos de « celui qui fait paître parmi les roses » (chôchanim), [ceux] qui étudient (chonim) les lois ; et l'éveil des Treize Attributs de Miséricorde se fait par les pleurs et l'amertume.

Autre lien : les treize règles d'interprétation de la Torah proviennent des Treize Attributs de Miséricorde de D.ieu, et un discours comprend « celui qui fait paître parmi les roses (chôchanim) » comme désignant ceux qui étudient (chonim) les lois. Puisque les Attributs de Miséricorde sont éveillés par les pleurs et l'amertume, les larmes conduisent à la Torah.

וענין להקדים המרירות בשעה קבוע י"ל [יש לומר] שיהיה ע"ד מים תחתונים בוכים⁵⁶¹ עמ"ש סד"ה במדבר סיני וסד"ה ענין הנסכים):

Quant au fait de faire précéder par l'amertume à une heure fixe, on peut l'expliquer comme relevant de l'idée que « les eaux inférieures pleurent » ; voyez ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Dans le désert du Sinaï », et à la fin du discours commençant par « Le sens des libations ».)

Fixer un moment pour éprouver de l'amertume peut être rapproché de l'idée que « les eaux inférieures pleurent » : séparées lors de la Création, elles pleurent de ne pouvoir être proches du Roi. Deux autres discours sont cités.

SECTION 5 • 111

L'huile broyée et les olives amères

11 ה והנה עד"ז בענין היתה לי דמעתי לחם כוי ובענין איך שע"י המרירות דוקא נמשך בחי' אה"ר [אהבה

רבה] דאהרן להיות עין בעין נראה כוי

5. À présent, dans cette même perspective, il faut considérer ce qui concerne « Mes larmes ont été mon pain », etc., ainsi que la manière dont c'est précisément par l'amertume que se prolonge le niveau du grand amour d'Aaron (ahava rabba), afin que « l'on voie œil à œil », etc. :

La section 5 revient à la Menorah. Tout ce qui a été dit jusqu'ici — les larmes qui deviennent du pain et la manière dont l'amertume fait naître le grand amour d'Aaron, si bien que la divinité est «vue œil à œil» — constituait une préparation.

הנה כל זה הוא הקדמה לבאר ולהשכיל עד"ז ממש ענין הדלקת הנרות בשמן. כי כמו שהשמן כותתין תחלה כתית למאור⁵⁶² וגם עשוי מזיתים והזיתים הם מרים.

tout cela constitue une introduction pour expliquer et faire comprendre, exactement dans cette même perspective, ce qui concerne l'allumage des lampes avec de l'huile. Car, de même que l'huile est d'abord broyée, «broyée pour la lumière», et qu'elle est aussi faite à partir d'olives, lesquelles sont amères,

Cela prépare à comprendre le sens de l'allumage des lampes avec de l'huile. L'huile de la Menorah était «broyée pour la lumière» et provenait d'olives, qui sont amères: ces deux caractéristiques vont maintenant être expliquées.

כך הנה הדלקת והמשכת האהבה כרשפי אש שלהבת הבא^[הבאה] מבחי' ראייה הנ"ל להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' הוא ע"י בחינת שמן כתית דהיינו ע"י השפלות להיות שפל רוח⁵⁶³

de même, l'allumage et le déploiement de l'amour, semblable à des éclairs de feu, à une flamme, qui procède du niveau de la vision mentionné plus haut, afin de désirer la révélation de Sa divinité, qu'Il soit béni, s'accomplissent par le niveau de «l'huile broyée»; c'est-à-dire par l'humilité, en étant humble d'esprit,

De la même manière, l'amour ardent qui aspire à la révélation de la divinité s'allume par «l'huile broyée», c'est-à-dire par l'humilité et la modestie d'esprit.

וכמאמר ונפשי כעפר לכל תהיה⁵⁶⁴ והיינו ע"י התכונות השפלות של הנפש איך ירדה ממקום כבודה ואיך המקום והזמן הם רחוקים מאור פניו ית' וגם שע"י יתמרמר על ההפך כנ"ל,

comme il est dit: «Que mon âme soit comme la poussière pour tous.» Cela se réalise en contemplant l'humilité de l'âme: comment elle est descendue de son lieu d'honneur, et combien le lieu et le temps sont éloignés de la lumière de Sa face, qu'Il soit béni; et aussi, comment cela l'amènera à ressentir de l'amertume devant l'inverse, comme mentionné plus haut.

Il s'agit de l'humilité exprimée par «Que mon âme soit comme la poussière pour tous», dans la prière récitée à la fin de la Amida. On y parvient en contemplant combien l'âme est descendue et combien l'espace et le temps sont éloignés de D.ieu; de là naît l'amertume décrite plus haut.

והענין דהנה כתיב כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו.⁵⁶⁵

Voici ce qu'il en est: il est écrit: «Comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, la barbe d'Aaron, qui descend sur le bord de ses vêtements (midotav).»

L'explication s'appuie sur le verset des Psaumes qui compare l'huile précieuse descendant sur la barbe d'Aaron à l'huile qui se répand sur ses vêtements. Le mot employé pour «vêtements», midotav, peut aussi signifier «ses mesures» ou «ses attributs»; c'est ce sens que le maamar utilisera plus loin.

פִּי זָקֵן אַהֲרֹן הוּא דִּיקְנָא דְכַהֲנָא רַבָּא (וְהֵן דְּרַךְ פֶּרֶט יִיג תִּיד [תיקוני דיקנא] בְּחֵי יִיג מִדֶּהִיר [מדות הרחמים] יִיג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת בְּהֵן כִּנִּיל)

Cela signifie que «la barbe d'Aharon» désigne «la barbe du Grand Prêtre» (dikna de-kahana rabba) (et, plus précisément, les treize tikkounim de la barbe (tikkouné dikna), le niveau des Treize Attributs de Miséricorde, [et] les treize règles selon lesquelles la Torah est interprétée, comme mentionné plus haut),

La barbe d'Aharon est «la barbe du Grand Prêtre» (en araméen, dikna de-kahana rabba) : ses treize tikkounim (configurations) correspondent aux Treize Attributs de Miséricorde et aux treize règles d'interprétation de la Torah.

בְּחֵי שְׁעֵרוֹת שֶׁהֵן הֵן הַלְכוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָא קוּצוֹתֵיו תִּלְתַּלִּים שֶׁהֵן הֵן הַמִּשְׁכַּת גִּילּוֹי אֱלֹהוֹתוֹ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה בְּרִיבּוֹי הַתַּחֲלָקוֹת לֹאִין קֶץ וִישׁ עַל זֶה בְּחֵי שְׁמֵן הַטּוֹב שֶׁהוּא בְּחֵי חֲכָמָה עֵילָאָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם.

le niveau des cheveux, qui sont les lois de la Torah, appelées «Ses boucles sont ondulées» (kevout-sav taltalim); celles-ci représentent le déploiement de la révélation de Sa divinité, depuis le haut vers le bas, en une multiplicité de divisions sans fin. Sur elles se trouve le niveau de «l'huile précieuse», qui est le niveau de la 'Hokhma suprême, déployée sur elles.

Les cheveux de la barbe représentent les lois de la Torah, «Ses boucles sont ondulées», qui font descendre la divinité dans une infinité de détails. Au-dessus d'eux s'écoule «l'huile précieuse», la 'Hokhma suprême.

(וְהַעֲנִין יִיל [יש לומר] דֶּה־שְׁעֵרוֹת הֵם דִּזִּיא קוּצוֹתֵיו תִּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת כְּעוֹרֵב ⁵⁶⁶ וְהַשְּׁמֵן שֶׁעֲלֵיהֶם זֶה חֲכָמָה עֵילָאָה דֹּאֲצִילוֹת. אֵךְ עוֹד יִיל [יש לומר] דֶּה־כוֹוֶנָה גִּיכ עַל שְׁעֵרוֹת דִּיִּג תִּיד [תיקוני דיקנא] דֹּאֲצִיא וְכַמִּיִּשׁ הַזֶּקֶן זָקֵן אַהֲרֹן נֹזֵכֵר בִּיפ [כִּי פְעָמִים] זָקֵן

(On peut expliquer ce point ainsi : les cheveux sont ceux du Zeir Anpin, «Ses boucles sont ondulées, noires comme un corbeau», et l'huile qui se trouve sur eux est la 'Hokhma suprême d'Atsilout. Mais on peut aussi expliquer que l'intention porte également sur les cheveux des treize tikkounim de la barbe d'Arikh Anpin; c'est pourquoi il est écrit : «la barbe, la barbe d'Aharon» : le mot «barbe» est mentionné deux fois.)

Une longue parenthèse propose deux lectures. Les cheveux peuvent être ceux du Zeir Anpin, les boucles noires du Cantique des Cantiques, l'huile étant alors la 'Hokhma d'Atsilout; ou bien ils peuvent être ceux de la barbe supérieure d'Arikh Anpin, puisque le verset mentionne deux fois la «barbe».

והענין דהשערה יש בה חלל מבפנים שבו נמשך ומתלבש איזה חיות מהמוחין. והנה השערות עצמן הם ממותרי מוחין ולכן יכולים לחתוך את השערות ואין זה נוגע להמוח כלל.

Le point est qu'un cheveu est creux à l'intérieur, et qu'une certaine force vitale (chayus) provenant de l'intellect (mo'hin) y est attirée et s'y revêt. Or, les cheveux eux-mêmes proviennent du surplus de l'intellect ; c'est pourquoi on peut les couper sans que cela affecte le cerveau en aucune manière.

Un cheveu est creux à l'intérieur, et une part de la force vitale du cerveau y passe ; pourtant, le cheveu lui-même n'est que le surplus du cerveau, ce qui explique que le couper ne nuise pas au cerveau.

והנמשל יובן ברוחניות דבחי שערות נקרא לכושים כענין המשל שבו ועיי משיגים הנמשל אשר המשל זהו בחי השערה עצמה ובחי הנמשל המלוכש בו זהו ענין החיות המלוכש בתוך חלל השערה וכמייש כ"ז [כל זה] במ"א בפ"י האל אב הרחמן המהולל בפה עמו.

L'application à la spiritualité se comprend ainsi : le niveau des cheveux est appelé « vêtements », à l'image d'une parabole, dans laquelle et par laquelle on saisit ce qu'elle illustre. La parabole est le niveau du cheveu lui-même, et ce qu'elle illustre, revêtu en elle, est la force vitale qui se trouve dans le creux du cheveu. Tout cela est expliqué ailleurs, à propos du sens des mots : « Le D.ieu, Père miséricordieux, loué par la bouche de Son peuple. »

Dans la spiritualité, les cheveux sont des « vêtements », comme une parabole : le cheveu est la parabole, et la force vitale qui se trouve dans son creux en est le sens caché. Cela est expliqué ailleurs, à propos d'une phrase de la prière Baroukh Chéamar.

ועד"ז יובן בענין התורה שהיא בחי שערות כי התורה נק' משל הקדמוני^{567, 568} פי' שהיא בחי משל ולבוש לבחי קדמונו של עולם שכמו שעיי המשל יושג הנמשל כך עיי התורה יהיה השגה באור א"ס ב"ה שהוא קדמונו של עולם וכמייש במ"א.

On comprendra de même la question de la Torah, qui est du niveau des cheveux. En effet, la Torah est appelée « la parabole de l'Ancien des temps » (mechal hakadmoni), c'est-à-dire qu'elle est une parabole et un vêtement pour le niveau de l'Ancien du monde : de même que l'on saisit ce qu'illustre une parabole grâce à celle-ci, la Torah permet de saisir la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est l'Ancien du monde, comme cela est expliqué ailleurs.

La Torah est un tel « cheveu » : elle est appelée « la parabole de l'Ancien des temps », une parabole par laquelle on parvient à saisir D.ieu, l'Ancien du monde, de même qu'une parabole transmet le sens qu'elle illustre.

וזהו שהלכות התורה הן בחיי השערות עצמן ר"ל [רוצה לומר] שהם הנק' משל הקדמוני ויש עליהם בחי כשמן הטוב שהוא בחי חכמה דאור א"ס ב"ה ממש מבחי קדמונו של עולם היינו חכמה דא"ק [דאדם קדמון] או חכמה דעתיק יומין הנמשך ומלוכש בהם

C'est là ce que signifie le fait que les lois de la Torah sont du niveau des cheveux eux-mêmes : autrement dit, elles sont ce qui est appelé « la parabole de l'Ancien des temps ». Et au-dessus d'elles se trouve le niveau de « comme l'huile précieuse », qui est la 'Hokhma de la Lumière infinie, béni soit-Il, proprement dite, issue du niveau de l'Ancien du monde, c'est-à-dire la 'Hokhma d'Adam Kadmon ou la 'Hokhma d'Atik Yomin, qui est attirée et revêtue en elles.

Ainsi, les lois de la Torah sont les cheveux, la parabole elle-même, et au-dessus d'elles se trouve « l'huile précieuse » : la sagesse même de la Lumière infinie, celle d'Adam Kadmon ou d'Atik Yomin, qui se revêt en elles.

וזהו ענין השערות עצמן ובחי כשמן הטוב היורד ונמשך עליהם והנה השערות עצמן הנק' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א הם בחי חיצוניות לגבי פנימיותן שהוא בחי כשמן הטוב שהפנימיות נמשך מבחי פנימית הכתר שהוא עתיק יומין.

Voilà ce que sont les cheveux eux-mêmes et le niveau de « comme l'huile précieuse », qui descend et se répand sur eux. Or, les cheveux eux-mêmes, appelés les treize tikounim de la barbe d'Arich Anpin, sont le niveau de la dimension extérieure par rapport à leur dimension intérieure, qui est le niveau de « comme l'huile précieuse » ; car cette dimension intérieure est attirée du niveau de la dimension intérieure de Kéter, qui est Atik Yomin.

Les cheveux, les treize tikounim de la barbe d'Arich Anpin, sont la dimension extérieure ; l'huile en est la dimension intérieure, tirée de la dimension intérieure de Kéter, appelée Atik Yomin.

אך אי אפשר להמשיך הפנימי ת כ"א ע"י החיצוניות וזהו ג"כ ענין הנ"ל שהשמן נמשך מן הזיתים והזיתים הם מרים. כי הזיתים הוא בחי צומח והוא ענין השערות עצמן ד"יג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהם בחי צומח.

Mais il est impossible d'attirer la dimension intérieure autrement que par la dimension extérieure. C'est également là le sens de ce qui a été dit plus haut : l'huile est tirée des olives, et les olives sont amères. En effet, les olives relèvent du règne végétal, et cela correspond aux cheveux eux-mêmes des treize tikounim de la barbe, qui sont du niveau végétal.

La dimension intérieure ne peut être attirée que par l'intermédiaire de la dimension extérieure. C'est pourquoi l'huile provient des olives : celles-ci relèvent du règne végétal, tout comme les cheveux poussent à la manière des plantes.

ולכן הזיתים הם ג"כ מרים כי כן השערות עצמן נקי דינים לגבי הפנימיות המלוכש בהן וכמו שערות הדיקנא שהם תקיפין וקשים, וכן בהלכות התורה יש בחיי דינים וגבורות וכמ"ש קווצותיו תלתלים שחורות כעורב כמ"ש במ"א,

C'est pourquoi les olives sont également amères : de même, les cheveux eux-mêmes sont appelés des rigueurs (dinim) par rapport à la dimension intérieure qui est revêtue en eux, comme les cheveux de la barbe, qui sont épais et durs. De même, les lois de la Torah comportent des rigueurs et des Guevourot, comme il est écrit : « Ses boucles sont ondulées, noires comme le corbeau », comme cela est expliqué ailleurs.

Les olives sont amères parce que les cheveux sont des « rigueurs » par rapport à la lumière intérieure qui est revêtue en eux, tout comme les poils de la barbe sont épais et durs. Les lois de la Torah comportent également des rigueurs, comme les boucles noires du Cantique des Cantiques.

ואף דבא"א השערות הם כתלג חיור⁵⁶⁹ עכ"ז [עם כל זה] קשישין אינון כו'. וכדי להמשיך בחיי זו זהו דוקא ע"י שהאדם טועם מרירות בנפשו מן החשך המסתיר ושורש דשרש ההעלמים נמשך מן הלבושים המסתירים שהן בחיי שערות כנ"ל

Et bien que, chez Arich Anpin, les cheveux soient « blancs comme la neige », ils sont néanmoins « durs », etc. Pour attirer ce niveau, il faut précisément que l'homme goûte dans son âme l'amertume face à l'obscurité qui fait écran ; et la racine de la racine des dissimulations provient des vêtements qui font écran, lesquels sont du niveau des cheveux, comme indiqué plus haut.

Même les cheveux blancs d'Arich Anpin sont « durs ». Pour attirer l'huile intérieure, il faut goûter l'amertume face à la dissimulation, dont la racine la plus profonde se trouve dans ces vêtements qui font écran : les cheveux.

ואזי עי"ז אח"כ זוכה לגילוי בחינת הפנימית בחיי כשמן הטוב חכמה עילאה והחכמה תחיה⁵⁷⁰ שלמעלה מבחי צומח. וכמ"ש במ"א ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין מ"ש ע"פ כי תשמע בקול. בבחי הפנימית המלוכש בתוך הקול התורה כו':

et alors, par cela, il mérite ensuite le dévoilement du niveau de la dimension intérieure, l'aspect de « l'huile excellente », la 'Hokhma supérieure, et de « la sagesse donne la vie », qui se situe au-dessus du niveau du végétal. Comme il est expliqué ailleurs. À partir de tout cela, on comprendra le sens de ce qui est écrit au sujet du verset « Lorsque tu écouteras la voix » : au niveau de la dimension intérieure qui est revêtue dans la voix de la Torah, etc.)

On mérite alors le niveau intérieur, l'huile excellente de la 'Hokhma supérieure, la « sagesse qui donne la vie », laquelle se situe au-dessus de la vie végétale. Cela éclaire également le maamar sur « Lorsque tu écouteras la voix », concernant le niveau intérieur présent dans la voix de la Torah.

SECTION 6 • ¶12-14

L'huile d'onction sainte

12 קיצור. (ענין שמן כתית ומרירות הזיתים. כשמן הטוב יורד): ו והנה בחיי שמן זה נקי שמן משחת קדש^{571, 572} משיחותא דקדש עילאה דאית קדש בלא וי"ו ואית קדוש בוי"ו ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קודש.⁵⁷³

Résumé. (À propos de l'huile tirée des olives broyées et de l'amertume des olives. « Comme la bonne huile qui descend. ») 6. Or, ce niveau d'huile est appelé « huile d'onction sacrée » (shemen mishchas kodesh), l'onction du kodesh suprême ; car il y a le kodesh sans vav et le kadosh avec vav. Voyez également ce qui est écrit à ce sujet dans le maamar qui commence par « Sortez et contemplez », à propos de « Levez vos mains [dans] la sainteté (kodesh). »

Un bref résumé clôt la section précédente, et la section 6 commence : cette huile est l'« huile d'onction sacrée », l'onction provenant du kodesh suprême. Il y a le kodesh, écrit sans vav, et le kadosh, écrit avec un vav ; comme l'explique le maamar cité, le vav signifie un prolongement vers le bas.

והנה בסדר ההשתלשלות א"א כלל שיומשך מבחיי זו דקדש ממש ע"י השתלשלות שאפ"י [שאפ"ל] כל המשכות בעולמות עליונים הוא מבחיי קדוש בוי"ו וגם קדוש הוא מובדל כ"י.

Or, dans l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), il est absolument impossible que [quoi que ce soit] soit attiré depuis ce niveau du kodesh même par la voie de l'hichtalchelout ; car même tous les flux dans les mondes supérieurs proviennent du niveau du kadosh avec un vav, et le kadosh lui aussi est « séparé », etc.

Rien du véritable kodesh ne peut se prolonger vers le bas par l'enchaînement ordinaire des mondes. Tout ce qui atteint même les mondes les plus élevés provient du kadosh avec un vav, qui demeure lui-même « séparé ».

אך אמנם ע"י התורה היא בחיי שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה ממש כי התורה היא ממש המשכת חכים ולא בחכמה ידיעא⁵⁷⁴ שהוא בחיי קדש ממש.

Mais c'est par la Torah qu'existe le niveau de l'« huile d'onction sacrée », l'onction du kodesh suprême lui-même ; car la Torah est véritablement le prolongement de « Lui est sage, mais non d'une sagesse connaissable », qui est le niveau du kodesh lui-même.

Seule la Torah porte l'onction du kodesh suprême lui-même, car la Torah attire la sagesse propre de D.ieu, « sage, mais non d'une sagesse connaissable », et cela est le kodesh.

13 והוא היורד ונמשך על בחי' השערות דוקא שהן הן הלכות התורה ולכן מברכין אשר קדשנו במצותיו קדשנו ממש למדרגת קדש העליון ואנשי קדש תהיון לי.⁵⁷⁵

Et c'est cela qui descend et se prolonge précisément sur le niveau des cheveux, qui sont les lois de la Torah. C'est pourquoi nous bénissons ainsi : « Qui nous a sanctifiés par Ses commandements » : Il nous a véritablement rendus saints, au rang du kodesh suprême, et « vous serez pour Moi des hommes saints ».

Cette onction suprême s'écoule précisément sur les « cheveux », les lois de la Torah. C'est pourquoi la bénédiction prononcée sur une mitsva dit : « Qui nous a sanctifiés par Ses commandements » : par les mitsvot, nous sommes rendus saints du kodesh suprême, « des hommes saints » pour D.ieu.

ולכן עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש⁵⁷⁶ שהקדוש הוא מה שממשיכים מבחי' קודש כו'. כך ימשיכו המלאכים בחי' קדוש בוי"ו מהנשמות שנק' אנשי קדש ממש.

C'est pourquoi, dans l'avenir, on dira « kadoch » devant les justes, car kadoch est ce qui se prolonge depuis le niveau du kodesh, etc. Ainsi, les anges feront descendre des âmes le niveau de kadoch avec un vav, elles qui sont véritablement appelées « hommes saints ».

Le Talmud enseigne donc que, dans l'avenir, on dira « kadoch » devant les justes : kadoch est ce qui s'écoule depuis kodesh. Alors, les anges feront descendre leur sainteté, kadoch avec un vav, depuis les âmes, qui sont les « hommes saints ».

14 והנה ההמשכה זו דבחי' קדש ממש נמשך דוקא ע"י הלכות התורה המלוכשות בגשמיות ממש משא"כ בעולמות עליונים וכמ"ש במ"א משל לזה ממה שהשכל המאיר ע"י הדבור

Or, cette effusion du niveau même du kodesh s'opère précisément par les lois de la Torah, qui sont revêtues de matérialité véritable, contrairement à ce qui se passe dans les mondes supérieurs. Comme il est expliqué ailleurs, on peut l'illustrer par l'exemple de l'intellect qui se manifeste par la parole,

L'effusion du kodesh même s'opère précisément par les lois de la Torah telles qu'elles sont revêtues d'éléments matériels, contrairement à ce qui se passe dans les mondes supérieurs. Une analogie explique comment le niveau le plus bas peut contenir le plus élevé.

שהוא רוחני אין זה רק הארת השכל אכן בהטפה הגשמיות מלוכש עצמיות החכמה ממש, ועמ"ש מזה באג"ה [באגרת הקודש] סד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי ועוד זאת שהרי הדבור⁵⁷⁷ כו' ע"ש.

la parole, qui est spirituelle, ne transmet qu'un rayonnement de l'intellect ; mais dans la goutte physique est revêtue l'essence même de la 'Hokhma (sagesse). Voyez à ce sujet ce qui est écrit dans Iggeres HaKodesh, à la fin du discours commençant par « Pour comprendre ce qui est écrit dans Pri Etz Chaim », à propos de « Et de plus, puisque la parole... », etc. ; voyez là-bas.

La parole, bien que spirituelle, ne porte qu'un rayonnement de l'intellect d'une personne, tandis que la goutte physique qui apporte une vie nouvelle porte l'essence même de sa sagesse. Le texte indique que le discours où cela est expliqué fait partie de Iggeres HaKodesh ; la note de Kehot en donne la page comme Tanya 157a, dans Kuntres Acharon.

ועד"ז יובן איך שע"י הלכות התורה שבגשמיות נמשך משיחותא דקדש העליון ממש מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות כנ"ל.

De même, on comprendra comment, par les lois de la Torah dans leur matérialité, est attirée l'onction du kodesh supérieur lui-même, qui dépasse l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), comme indiqué plus haut.

De même, les lois de la Torah, revêtues de matérialité, attirent l'onction du kodesh supérieur, qui dépasse toute la chaîne des mondes.

SECTION 7 • ¶15-16

Vers la face de la Menorah

15 והנה סיפיה דקרא שיורד ע"פ מדותיו⁵⁷⁸ ר"ל [רוצה לומר] שיתגלו מדותיו של הקב"ה ואהבתו כו' מלמעלה למטה ולא כמדת בשר ודם ממטה למעלה בצמאון כו'

Or, la fin du verset, « qui coule sur le bord de ses midot », signifie que les attributs du Saint béni soit-Il et Son amour, etc., seront révélés d'en haut vers le bas, et non à la manière de la mesure de l'homme, de bas en haut, dans la soif, etc.,

La fin du verset, « qui coule sur le bord de ses midot », est ici comprise en rapport avec les midot, les attributs de D.ieu. Ses attributs et Son amour se révèlent d'en haut vers le bas, contrairement à l'amour humain, qui aspire vers le haut depuis le bas.

כנ"ל רק שיהיה גילוי אלקות למטה כמו למעלה ממש ע"י התורה ומצות שהן הן המשכת מדותיו של הקב"ה י"ג מדות הרחמים כו',

comme indiqué plus haut ; mais il s'agit plutôt que la divinité se révèle en bas véritablement comme en haut, grâce à la Torah et aux mitsvot, qui sont elles-mêmes la manifestation des attributs du Saint béni soit-Il, les Treize Attributs de Miséricorde, etc. ;

Le but est que la divinité se révèle en bas exactement comme en haut. Cela se produit par la Torah et les mitsvot, qui attirent les attributs de D.ieu, les Treize Attributs de Miséricorde.

וכמ"ש ושמן ימינו יקרא⁵⁷⁹ (במשלי ס"ז י"ו) פ"י שע"י בחי' שמן נמשך ונקרא בחי' ימין זו הוא בחי' אהבה רבה וימינו זו הוא אהבתו של הקב"ה ורצונו

comme il est écrit : « et l'huile de sa droite proclame » (Proverbes, chapitre 27, [verset] 16). Cela signifie que, par le niveau de l'huile, le niveau de la droite est attiré et appelé. Il s'agit du niveau du grand amour (ahava rabba) ; et « sa droite » désigne l'amour du Saint béni soit-Il et Sa volonté.

Un verset des Proverbes dit : « l'huile de sa droite proclame » : l'huile fait surgir la « droite », qui est l'ahava rabba, et « sa droite » désigne l'amour et la volonté propres de D.ieu.

(והיינו כי אבא שהוא חכמה עילאה בחי' שמן מלביש חסד דא"א שהוא ימינו⁵⁸⁰ של הקב"ה דהיינו בחי' סוכ"ע כמ"ש במ"א ע"פ וימיני טפחה שמים⁵⁸¹)

(Cela s'explique ainsi : Abba, c'est-à-dire la 'Hokhma supérieure, le niveau de l'huile, revêt le 'Hessed d'Arikh Anpin, qui est la droite du Saint béni soit-Il, c'est-à-dire le niveau de sovev kol almin (la lumière qui entoure tous les mondes), comme il est expliqué ailleurs à propos du verset : « et Ma droite a déployé les cieux » ;

En termes kabbalistiques, Abba, la 'Hokhma supérieure qui est l'« huile », revêt le 'Hessed d'Arikh Anpin, la « droite » de D.ieu, soit la lumière qui entoure tous les mondes, comme dans « Ma droite a déployé les cieux ».

ולכן שמן ימינו יקרא, והגם כי לפי מה שנת' [שנתבאר] השמן הוא חכמה דא"ס שלמעלה מחסד דא"א מ"מ גם חכמה עילאה דאצ"י נקי שמן לפי ששרש מוחין דאבא נמשכים מלמעלה מעלה כו', ועמ"ש מזה בד"ה מצה זו.

c'est pourquoi il est dit : « l'huile de sa droite proclame ». Et bien que, d'après ce qui a été expliqué, l'huile soit la 'Hokhma de l'Ein Sof, qui est au-dessus du 'Hessed d'Arieh Anpin, néanmoins la 'Hokhma supérieure d'Atsilout est elle aussi appelée « huile », car la racine des mo'hin d'Abba se prolonge depuis une source très élevée, etc. Voir également ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Cette matsa ».

D'où l'expression « l'huile de sa droite ». Bien que l'huile ait été précédemment identifiée à une sagesse supérieure à ce 'Hessed, la 'Hokhma d'Atsilout est elle aussi appelée « huile », puisque sa racine remonte très haut.

והנה חסד דז"א נקי חסד עולם⁵⁸² וממנו שרש בחי' אהבת עולם אבל חסד דא"א נקי רב חסד^{583, 584} כי חפץ חסד הוא⁵⁸⁵ ומשם נמשך בחי' אהבה רבה כו'

Or, le 'Hessed de Zeir Anpin est appelé « le 'Hessed du monde » ('hesed olam), et il est la racine du niveau de « l'amour du monde » (ahavat olam) ; mais le 'Hessed d'Arieh Anpin est appelé « abondant en 'Hessed » (rav 'hesed), car « Il désire le 'Hessed », et c'est de là que se prolonge le niveau du grand amour (ahava rabba), etc. ;

Deux formes de 'Hessed correspondent à deux formes d'amour. Le 'Hessed de Zeir Anpin, 'hesed olam, est la racine de l'ahavat olam d'Avraham ; le 'Hessed d'Arieh Anpin, rav 'hesed, « car Il désire le 'Hessed », est la source de l'ahava rabba.

ונקי חסד דקשוט⁵⁸⁶ פי' חסד של אמת⁵⁸⁷ היינו להיות אמת הוי' לעולם והיינו שיהי' [שיהיה] הגילוי למטה כמו למעלה ממש. וזהו ענין היד הגדולה אשר עשה⁵⁸⁸ ה' במצרים עמ"ש מזה בד"ה פ' נסכים).

et il est appelé 'hesed dikshot, c'est-à-dire « bonté de vérité » ('hesed chel emet) : il s'agit de faire en sorte que « la vérité de Havaya soit éternelle », c'est-à-dire que la révélation soit véritablement en bas comme en haut. Tel est le sens de « la grande main que Havaya exerça en Égypte » ; voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « La section des libations ».

Ce 'Hessed supérieur est appelé « bonté de vérité », ce qui signifie « la vérité de Havaya soit éternelle » : une révélation qui atteint le monde inférieur exactement comme elle est en haut. C'est la « grande main » que D.ieu manifesta en Égypte ; le lecteur est renvoyé à ce sujet à un autre discours.

דהיינו ע"י התורה והמצות שהן רצונן ו וחכמתו ית'. אך גם בבחי' זו לא יחפוץ מדותיו של הקב"ה לבד
בבחי' חיצוניותיו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] האומר אין לי

C'est-à-dire par la Torah et les mitsvot, qui sont Sa volonté et Sa sagesse, qu'Il soit béni. Toutefois, même à ce niveau, il ne faut pas désirer uniquement les attributs du Saint béni soit-Il dans leur dimension extérieure ('hitsoniyout), comme l'ont enseigné nos Sages, de mémoire bénie : « Celui qui dit : "Je n'ai rien..."

Cette révélation s'accomplit par la Torah et les mitsvot, qui sont la volonté et la sagesse de D.ieu. Pourtant, il ne faut pas désirer les seuls attributs de D.ieu, leur dimension extérieure, comme l'avertit le Talmud : celui qui dit n'avoir que la Torah ne possède même pas la Torah.

אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו⁵⁸⁹ אלא ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף⁵⁹⁰ מקרב איש
ולב עמוק⁵⁹¹ לבקש את פניו פנימיות רצונן ית' מקור וחיות המדות.

mais la Torah, il n'en a même pas.» Au contraire, «qu'il tourne son cœur vers Lui» et «qu'il rassemble vers Lui son esprit et son âme», depuis «l'intérieur de l'homme et le fond de son cœur», afin de rechercher Sa face : la dimension intérieure de Sa volonté, qu'Il soit béni, source et force vitale des attributs.

Il faut tourner tout son cœur, son esprit et son âme vers D.ieu Lui-même, depuis les profondeurs du cœur, et rechercher Sa «face» : le cœur intérieur de Sa volonté, qui est la source et la force vitale de tous les attributs.

(וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אליו ולא למדותיו הוא אור א"ס ב"ה המלוכש בהמדות ולא
המדות עצמן. ואף גם בייג מדה"ר [מדות הרחמים] כבר נת' [נתבאר] שיש בהן חיצוניות ופנימיות כנ"ל).

(Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «vers Lui, et non vers Ses attributs» ; c'est-à-dire la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est revêtue dans les attributs, et non les attributs eux-mêmes. Et même dans les Treize Attributs de miséricorde, il a déjà été expliqué qu'il existe en eux une dimension extérieure et une dimension intérieure (pnimiyout), comme mentionné plus haut.)

Comme le dit l'enseignement : «vers Lui, et non vers Ses attributs» : le but est la Lumière infinie revêtue dans les attributs, et non les attributs eux-mêmes. Même les Treize Attributs de miséricorde ont un aspect extérieur et un aspect intérieur.

וזהו אל מול פני המנורה⁵⁹² דהיינו פנימית רצון העליון שהוא בחי' מול פני המנורה היינו כי פני המנורה הוא הרצון דכנס"י [דכנסת ישראל] כנזכר לעיל אות א',

Et c'est là le sens de «vers la face de la Menora», c'est-à-dire la dimension intérieure de la volonté suprême, qui est le niveau de ce qui se tient en face de la face de la Menora. En effet, «la face de la Menora» désigne la volonté de l'Assemblée d'Israël, comme mentionné plus haut, section 1 ;

Tel est le sens de «vers la face de la Menora». La face de la Menora est la volonté de l'Assemblée d'Israël, comme il a été dit plus haut ; ce qui se tient «en face» d'elle est la dimension intérieure de la volonté suprême.

אך מול פני המנורה היינו בחי' הפנים עליונים המאירים בבחי' זו באור פני⁵⁹³ מלך חיים⁵⁹⁴ כמ"ש במדרש רבה כאן,

mais «en face de la face de la Menora» désigne le niveau de la face supérieure, qui illumine ce niveau, «dans la lumière de la face du Roi est la vie», comme il est écrit dans le Midrash Rabbah, ici.

«En face de la face de la Menora» désigne la face supérieure qui illumine la volonté des âmes : «dans la lumière de la face du Roi est la vie», comme le dit le Midrash à propos de ce verset.

והיינו ע"ד כמים הפנים לפנים⁵⁹⁵ והוא ענין יאר ה' פניו אליך⁵⁹⁶ ישא ה' פניו אליך התגלות פנימית רצון העליון הנמשך ומאיר מול פני

Cela s'apparente à «comme dans l'eau, le visage [répond] au visage», et c'est le sens de «Que Havaya fasse luire Sa face sur toi», «Que Havaya tourne Sa face vers toi» : la révélation de la dimension intérieure de la volonté suprême, qui est attirée vers le bas et illumine en face de la face de

De même qu'un visage se reflète dans l'eau, la face supérieure répond à la face d'en bas. C'est le sens de la bénédiction sacerdotale : «Que Havaya fasse luire Sa face sur toi... qu'Il tourne Sa face vers toi» : la volonté intérieure suprême qui illumine en direction de la Menora.

המנורה וכמ"ש במ"א בד"ה כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי"ה אבקש.⁵⁹⁷

la Menora. Et comme il est expliqué ailleurs, dans le maamar commençant par «Quand tu sortiras», à propos de «Mon cœur a dit de Ta part : “Recherchez Ma face” ; Ta face, Havaya, je la rechercherai.»

La même idée est expliquée dans un autre maamar, à propos du verset : «Mon cœur a dit de Ta part : “Recherchez Ma face” ; Ta face, Havaya, je la rechercherai.»

ואהרן כה"ג [כהן גדול] היה מעלה הנרות נש"י [נשמות ישראל] שיהיה לבם מכוון לא"ס ב"ה ממש שהוא בחי' מול פני המנורה

Et Aharon, le Grand Prêtre, élevait les lampes — les âmes d'Israël — afin que leur cœur soit dirigé vers l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, ce qui est le niveau de ce qui se tient en face de la face de la Menora

Aharon, le Grand Prêtre, élevait les lampes, les âmes d'Israël, afin que leur cœur soit dirigé vers l'Infini Lui-même, le niveau «en face de la face de la Menora».

(וע' בחולין ד"י"ט סע"ב [סוף עמוד ב] בענין מול ערפו כו') יאירו בחי' שבעת הנרות שהן ז' מדרגות שבנשמות עובדי ה' כנ"ל: 598, 599

(et voir Chullin, folio 19b, à la fin du côté, à propos de «en face de sa nuque», etc.): «donneront de la lumière» — le niveau des «sept lampes», qui sont les sept degrés des âmes de ceux qui servent D.ieu, comme mentionné plus haut.

La discussion du Talmud sur «en face de sa nuque» montre que mul signifie «en face». Alors, «les sept lampes donneront de la lumière»: les sept voies du service divin présentes dans les âmes resplendissent.

16 קיצור. (השמן נק' משחת קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו ולכן אינו נמשך רק על הזקן שהן הלכות התורה. יורד ע"פ מדותיו. ומכל מקום צ"ל אם ישם אליו לכו מול פני המנורה):

Résumé. (L'huile est appelée «onction sainte», qui se situe au-dessus du niveau de kadosh avec un vav; c'est pourquoi elle ne se répand que sur la barbe, qui représente les lois de la Torah. «Elle descend le long de ses attributs émotionnels.» Pourtant, il faut néanmoins «s'il dirige son cœur vers Lui», «face à la face de la Menorah».

Résumé final: l'huile est l'onction sainte, au-dessus de kadosh avec un vav, qui ne se répand que sur la «barbe», c'est-à-dire les lois de la Torah; elle descend le long des attributs de D.ieu; et pourtant, l'homme doit diriger son cœur vers D.ieu Lui-même, «face à la face de la Menorah».

DANS LA AVODA

La contemplation de l'unité de D.ieu dans le Chema ne doit pas s'arrêter à l'amour que l'on éprouve pour Lui d'en bas : il faut aussi ressentir la douleur de la dissimulation de D.ieu et de son propre éloignement, et laisser cette douleur devenir le désir que la Divinité soit révélée en bas comme en haut. Cette amertume doit avoir une heure fixe, comme dans le Tikoun 'Hatsot, et elle conduit à l'étude de la Torah tout au long de la journée ; dans la Torah et les mitsvot, il faut rechercher D.ieu Lui-même, et pas seulement Ses attributs.

QUESTIONS À DISCUTER

1. Comment la même contemplation de « Un » dans le Chema produit-elle deux amours différents, celui d'Avraham et celui d'Aaron ?
2. Pourquoi le maamar comprend-il « Et tu aimeras » comme un commandement portant sur la volonté, plutôt que sur l'amour naturel du cœur ?
3. Pourquoi l'amertume doit-elle avoir une heure fixe, et comment les larmes conduisent-elles au « pain » de la Torah ?
4. Que nous enseignent respectivement l'huile broyée et les olives amères sur la manière dont la lumière intérieure est attirée vers le bas ?
5. Pourquoi le kodesh suprême ne peut-il atteindre le bas que par les lois physiques de la Torah, et que signifie rechercher « Lui, et non Ses attributs » ?

SOURCES ET RÉFÉRENCES

Notes

PARAGRAPHE 1

1 בהעלותך

Deux autres transcriptions de ce maamar y sont imprimées, l'une notée par le Rabbi Mitterel et l'autre par Rabbi Moché, fils de l'Admour Hazaken.

LA NOTE DE KEHOT

הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי נדפס בסה"מ תקס"ב ח"א ע"י רטו. הנחת הר"מ בן אדמו"ר נדפס שם ח"ב ע"י תנה. המאמר בשינויים ובתוס' הגהות נדפס באוה"ת בהעלותך ע"י שכו. שלב. שלו. שמח. שנ. שנב. אוה"ת שם הוספות ע"י אתעח. שם כרך ה' ע"י אתקפב. ביאור נדפס שם כרך ה' ע"י אתקפב. הנחה אחרת עם הגהות אחרות באוה"ת במדבר כרך ו' ע"י אתשנב. קיצורים שם ע"י אתשסו. המאמר באריכות מכ"ק אדמו"ר האמצעי במאמרי אדה"א במדבר-ג ע"י תתפא.

2 בהעלותך את הנרות

Il est dit à Aharon : « Lorsque tu élèveras les lampes, les sept lampes éclaireront vers la face de la Menorah. » Tout le maamar explique ce verset.

Numbers 8:2'ב: במדבר ח

דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־הַנֵּרוֹת אֶל־מִוֶּל פְּנֵי הַמִּנְוָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת:

«Parle à Aaron et dis-lui : Lorsque tu allumeras les lampes, les sept lampes éclaireront devant le candélabre.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר ח, ב.

3 ראיתי והנה מנורת זהב

Interrogé par l'ange sur ce qu'il voit, Zekharia répond qu'il voit une Menorah entièrement d'or, avec ses sept lampes. L'Alter Rebbe s'appuie sur cette vision pour montrer ce que représente la Menorah.

Zechariah 4:2'ב: זכריה ד

וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר רֵאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה עָלֶיהָ רֹאשָׁה וְשִׁבְעָה נִרְתִּימָה עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְנֹרוֹת אֲשֶׁר עָלֶיהָ רֹאשָׁה:

Et il me dit : « Que vois-tu ? » Et je dis : « J'ai vu, et voici un candélabre tout d'or, avec un réservoir à son sommet, et ses sept lampes ; il y a sept conduits, oui, sept, pour les lampes qui sont à son sommet ;»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

זכריה ד, ב.

4 L'ange explique la vision : « Voici la parole de Havaya à Zeroubavel : ni par la force ni par la puissance, mais par

Mon esprit. » L'Alter Rebbe comprend « la parole de Havaya » comme la source des âmes d'Israël.

Zechariah 4:6'ו: זכריה ד

וַיֵּצֵא וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר־ה' אֶל־זִרְבָבֶל לֵאמֹר לֹא בְחֵיל וְלֹא בִכְחַף כִּי אֶם־בְּרוּחִי אָמַר ה' צָבָאוֹת:

Il répondit et me dit : « Voici la parole de D.ieu à Zorobabel : Ni par l'armée ni par la force, mais par Mon esprit, dit D.ieu des armées.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

5 ואתה נפחתה בי

Le Talmud rapporte la bénédiction récitée au réveil : « Mon D.ieu, l'âme que Tu as placée en moi est pure ; Tu l'as créée, Tu l'as formée, Tu l'as insufflée en moi. » Elle présente l'âme comme le souffle même de D.ieu, la racine de Sa parole.

Berakhot 60b'ס: ברכות ס

LA NOTE DE KEHOT

ברכת אלקי נשמה. ע"פ ברכות ס, ב.

6 ויפח באפיו נשמת חיים

D.ieu façonna l'homme avec la poussière et « insuffla dans ses narines l'âme de vie ». Ce verset est cité pour montrer l'origine de l'âme dans le souffle de D.ieu.

Genesis 2:7'ז: בראשית ב

וַיִּצְרֶה ה' אֱלֹקִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בְּאַפִּיו נֶשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

Alors D.ieu forma l'homme de la poussière du sol et souffla dans ses narines un souffle de vie ; et l'homme devint une âme vivante.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית ב, ז.

7 בד"ה והיה מספר בני"י

Ce discours indique que la source des âmes, Knesset Israel, est appelée « terre », le niveau de Sa Mal'hout, qui est la source et la force vitale de tous les mondes.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת במדבר ה, ב.

8 וזרעתי לי בארץ

D.ieu promet : « Je la sèmerai pour Moi dans le pays. » Le nom Zeroubavel, « semé à Babylone », est expliqué par cette image d'Israël comme semence de D.ieu.

Hosea 2:25'כ"ה: הושע ב

וְזָרַעְתִּיהָ לִּי בָאָרֶץ וְרִחְמִתִּי אֶת־לֹא רַחֲמָה וְאָמַרְתִּי לֹלֵא־עַמִּי עַמִּי־אֶתָּה וְהוּא יֹאמַר אֵלָי:

Et je la sèmerai pour Moi dans le pays ; et j'aurai compassion de celle qui n'avait pas obtenu de compassion ; et je di-

rai à ceux qui n'étaient pas Mon peuple : « Tu es Mon peuple » ; et ils diront : « Tu es mon D.ieu. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

הושע ב, כה.

9

נר ה' נשמת אדם

« L'âme de l'homme est la lampe de Havaya, qui scrute toutes les chambres du ventre. » C'est le fondement de l'image de chaque âme comme lampe de la Menorah.

Proverbs 20:27 כ"ז

נר ה' נשמת אדם חפש כל־חדרי־בטן:

L'esprit de l'homme est la lampe de D.ieu, qui sonde toutes les profondeurs de l'être.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי כ, כז.

10

ז' מדרגות בעבודת ה'

Les sept niveaux du service de D.ieu énumérés ici y sont expliqués.

LA NOTE DE KEHOT

נתבאר בד"ה בהעלותך תשל"ד (סה"מ מלוקט ח"ג ע' קפו ואילך).

11

בד"ה כי תבואו

Dans ce discours, «Lorsque vous viendrez dans le pays» est compris comme l'éveil de l'amour dans la prière; il est dit que l'amour véritable vient d'en haut, bien qu'il exige d'abord un éveil propre à l'homme. «La terre se reposera» désigne l'annulation des forces de l'âme.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת בהר מ, ג.

12

ושבתה הארץ

Le début des lois de l'année sabbatique : « Lorsque vous entrez dans le pays... le pays se reposera. » Ici, ces mots désignent un discours sur l'amour semblable à des éclairs de feu.

Leviticus 25:2 ב'25

דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל־הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה'

2. Parle aux enfants d'Israël et dis-leur : Quand vous entrez dans le pays que Je vous donne, le pays observera un sabbat pour D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

13

בד"ה אז ישיר כו' עלי באר

Dans ce discours, l'«eau vive» du puits est un amour qui ne connaît aucune interruption, plus constant que l'amour ardent de la prière, qui s'éteint ensuite; c'est la qualité d'Avraham, l'homme de bonté, «entraîné à ta suite comme l'eau». Il s'agit de l'amour qui s'écoule comme l'eau, mentionné ici.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת חקת סג, א.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

14

עלי באר

Le Chant du Puits : «Alors Israël chanta ce chant : Jaillis, ô puits!» Ici, ces mots désignent un discours sur l'amour qui jaillit comme une source.

Numbers 21:17 י"ז21

אז ישיר ישראל את־השירה הזאת עלי באר ענרלה:

Alors Israël chanta ce cantique : Jaillis, puits — chantez-lui !

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

15

בד"ה לסוסתי ברכבי

La Torah et les mitsvot y sont représentées par le cheval qui porte son cavalier: elles attirent la force vitale et la lumière de l'Infini dans les mondes, comme la nourriture transmet la vie du cerveau aux membres, et elles élèvent l'homme.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת שה"ש יא, ד.

16

לסוסתי ברכבי

«À ma jument parmi les chars de Pharaon, je t'ai comparée, mon amie.» Ici, ces mots désignent un discours sur la Torah comme ligne médiane.

Song of Songs 1:9 ט'1

לקססתי ברכבי פרעה דמיתיה רעיתי:

Je t'ai comparée, ô mon amour, à une jument parmi les chars du Pharaon.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

17

ובד"ה נאוו לחייך

Ce discours répartit la Torah et les mitsvot entre Torah, service et actes de bonté, qu'il compare respectivement au feu, à l'air et à l'eau : le service s'élève comme le feu du bas vers le haut, la bonté s'écoule comme l'eau du haut vers le bas, et la Torah représente le niveau intermédiaire.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת שה"ש יב, ד.

18

נאוו לחייך

«Tes joues sont belles, ornées de rangées [de bijoux], ton cou de colliers de perles.» Ici, ces mots désignent un autre discours sur la Torah comme ligne médiane.

Song of Songs 1:10 י"10

נאוו לחייך בתרים צוארה בחרוזים:

Tes joues sont belles avec leurs rangées de perles, ton cou avec ses colliers.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

19

ובד"ה למען תהיה תורת

«Afin que la Torah de Havaya soit dans ta bouche, car c'est par une main puissante» y est expliqué à partir de la règle selon laquelle la «main» désigne la main droite, qui représente la compassion (ra'hamim).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א ס, ד.

20

למען תהיה תורת

«Afin que la Torah de Havaya soit dans ta bouche, car c'est d'une main puissante que Havaya t'a fait sortir d'Égypte.» Ici, ces mots désignent un troisième discours sur la Torah.

שמות י"ג:ט"ז Exodus 13:9

וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וּלְזִכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תוֹרַת ה' בְּפִיךָ כִּי בְּיָד תִּזְקֶה הוֹצֵאָה ה' מִמִּצְרַיִם:

Ce sera pour toi un signe sur ta main et un souvenir entre tes yeux, afin que l'enseignement de D.ieu soit dans ta bouche ; car c'est par une main forte que D.ieu t'a fait sortir d'Égypte.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

21

«Éloigne-toi du mal, fais le bien et demeure à jamais.» (Les mêmes mots ouvrent également Psalms 34:15.) Ici, ils désignent les deux domaines où l'on l'emporte: s'abs- tenir du mal et faire le bien.

תהילים ל"ז:כ"ז Psalms 37:27

סוּר מִרָע וְעֲשֵׂה־טוֹב וְשָׁכֵן לְעוֹלָם:

Éloigne-toi du mal et fais le bien ; et demeure à jamais.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

22

בד"ה והנצח זו ירושלים

La note explique que «Et Netzach, c'est Jérusalem» est la manière dont les références du Tsema'h Tsédek citent ha- bituellement le discours «Tzidkas Pirzono BeYisrael», qui y est imprimé.

LA NOTE DE KEHOT

כן רגיל לציין בצינוני כ"ק אדהצ"צ לד"ה צדקת פרונו בישראל — נדפס בסה"מ תקס"ה ח"ב ע' תתקפט.

23

ובד"ה למנצח על השמינית

Ce discours parle de la circoncision comme relevant d'un niveau supérieur au Chabbat et cite les Tikkunei Zohar: «Là où il y a circoncision, il y a Netzach.» Il relie l'attribut de Netsa'h à ce service de victoire.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת תוריע כא, ב.

24

ובד"ה אלה מסעי

Sur cette page, le discours explique Netsa'h et Hod: Net- sa'h, branche de 'Hessed, consiste à demeurer attaché à l'amour tout au long de la journée, même sans en perce- voir la raison; Hod, branche de Guevoura, est la recon- naissance à distance.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת מסעי צ, ג.

25

אלה מסעי

«Voici les étapes des enfants d'Israël.» Ici, ces mots dési- gnent un discours sur le service divin par la victoire.

במדבר ל"א:א Numbers 33:1

אַלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצַבְאָתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Voici les étapes des enfants d'Israël, par lesquelles ils sor- tirent du pays d'Égypte, selon leurs armées, sous la conduite de Moïse et d'Aaron.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

26

ויש ע"י הודיה

Le Rabbi fait remarquer que le maamar n'explique pas l'attribut de Yessod, pas plus que sa copie dans Or HaTo- rah sur cette paracha; Yessod figure toutefois dans la ver- sion de ce discours imprimée dans Or HaTorah, p. 330.

LA NOTE DE KEHOT

"לא ביאר מדת היסוד (וכן לא בהעתקתו שבאוה"ת פרשתנו ע' שלו), אבל נמצא הוא בד"ה זה שבאוה"ת ע' של. ועוד" — משיחות ש"פ בהעלותך תשמ"ח הערה 56. וראה גם סה"מ תקס"ב ע' רטו. סה"מ תשכ"ח הנ"ל.

27

בד"ה אתה הצבת

Le discours «Tu as fixé toutes les frontières de la terre», cité à propos du service par la reconnaissance, est im-primé dans le Siddur avec les discours 'Hassidiques.

LA NOTE DE KEHOT

סידור דש, א ואילך.

28

אתה הצבת כל גבולות ארץ

«Tu as fixé toutes les limites de la terre; l'été et l'hiver, c'est Toi qui les as formés.» Ici, ces mots désignent un dis- cours sur le service divin par la reconnaissance.

תהילים ע"ד:ל"ז Psalms 74:17

אַתָּה הַצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלוֹת אֶרֶץ קִיץ וְחֹרֶף אַתָּה יַצַּרְתָּם:

Tu as fixé toutes les limites de la terre ; Tu as fait l'été et l'hiver.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

29

ובד"ה יהודה אתה

Ce discours commence par: «Yehouda, toi, tes frères te reconnaîtront». Yehouda tire son nom de «Cette fois, je remer- cierai» et représente le niveau de reconnaissance (ho- daah) dans les âmes d'Israël, comme dans «Nous Te re- connaissons» (Modim).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א מה, א.

30

יהודה אתה

La bénédiction de Yaakov: «Yehouda, tes frères te recon- naîtront.» Le verset joue sur le nom de Yehouda et la ra- cine du mot «reconnaissance»; c'est pourquoi un dis- cours sur ce sujet est cité à propos du service divin par la reconnaissance.

בראשית מ"ט:ח Genesis 49:8

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֲרֶיךָ יָדֹךְ בְּעֶרְףְּ אֵיכִיד יִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ בְּנֵי אֲבִיךָ:

Juda, tes frères te loueront ; ta main sera sur la nuque de tes ennemis ; les fils de ton père se prosterneront devant toi.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

31

כל ישראל בני מלכים הם

La Michna permet aux princes de s'oindre les plaies avec de l'huile de rose pendant Chabbat, puisqu'ils s'en

oignent les jours de semaine, et Rabbi Chimon dit : « Tout Israël est composé d'enfants de rois. » Ici, cela fonde un sentiment sacré d'élévation comme voie de service de D.ieu.

Mishnah Shabbat 14:4 ד"ד: שבת י"ד

החושש בשניו, לא יגמץ בהן את החמץ, אבל מטביל הוא כדרכו, ואם נתרפא ונתרפא. החושש במתניו, לא יסוך יין וחמץ, אבל כך הוא את השמן, ולא שמן ורד. בני מלכים סכיין שמן ורד על מכותיהן, שכן דרכם לסוך בחל. רבי שמעון אומר, כל ישראל בני מלכים הם:

[If one has an ache in his teeth he may not rinse them with vinegar, but he may dip [his food] as usual [in vinegar and eat normally], and if he becomes healed, he becomes healed. [If] one has pains in his loins he may not anoint with wine or with vinegar; he may [however] anoint with oil, but not rose oil. Children of kings may anoint their wounds with rose oil, since they are in the habit of so anointing on week-days. Rabbi Shimon says: All of Israel are ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Eighteen Treatises from the Mishna (Public Domain)

32 ויגבה לבו בדרכי ה'

À propos du roi Yehoshafat : « Son cœur s'éleva dans les voies de Havaya. » Cela montre une élévation du cœur qui constitue elle-même une voie de service de D.ieu.

II Chronicles 17:6 וי"ז: דברי הימים ב'

ויגבה לבו בדרכי ה' ועוד הסיר את־הקמות וא־ת־האשרים מיהודה:

Et son cœur s'éleva dans les voies de D.ieu ; de plus, il fit disparaître de Juda les hauts lieux et les achéras.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ד"ה ב' יו, ו.

33 ד"ה זה מבואר בד"ה זה בש"פ בהעלותך, שנת

Le Rabbi a expliqué ce maamar dans un discours portant les mêmes mots d'ouverture, le Chabbat de la paracha Beha'alotcha 5728.

LA NOTE DE KEHOT

תשכ"ח (תרי"ם סה"מ תשכ"ח ע' רלד). תשכ"ט (סה"מ מלוקט ח"ה ע' רצה). תשל"ד (סה"מ מלוקט ח"ג ע' קפה). ובשנת תשמ"ח.

34 וכן יש עבודה ע"י התנשאות . . ויש ע"י שפלות כו'

Le Rabbi ajoute là que les deux derniers niveaux, l'élévation de soi et l'humilité, relèvent tous deux de la Séfira de Mal'hout.

LA NOTE DE KEHOT

ויש להוסיף בזה דב' המדרגות האחרונות — התנשאות ושפלות — שניהם שייכים לספי המלכות — ד"ה בהעלותך תשמ"ח (הנחה).

PARAGRAPHE 2

35 אהרן . . משבעה רועים

La note renvoie le lecteur à un long développement qui y figure, sur Aharon en tant que l'un des sept bergers.

LA NOTE DE KEHOT

תיקונים שבז"ח (קד, א). ראה בלקו"ש ח"כ ע' 643 בארוכה.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

36 רשפי אש שלהבת

« Car l'amour est puissant comme la mort... ses éclairs sont des éclairs de feu, une flamme de D.ieu. » Le verset fournit les termes qui décrivent l'amour ardent d'Aaron.

Song of Songs 8:6 וי"ו: שיר השירים ח'

שימני כחותם על־לבי כחותם על־זרועי כיעצה כמות אהבה קשה כשאל קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה:

Place-moi comme un sceau sur ton cœur, comme un sceau sur ton bras ; car l'amour est fort comme la mort, la jalousie cruelle comme le tombeau ; ses éclats sont des éclats de feu, une flamme de D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

37 Le Psalmiste parle de desseins cachés « au-dedans de l'homme, et dans un cœur profond ». L'Admour Hazaken reprend cette expression pour désigner les profondeurs les plus intimes du cœur.

Psalms 64:7 וי"ז: תהילים ס"ד

יחפשו־עולת תמנו חפש מחפש וקרב איש ולב עמק:

Ils cherchent des iniquités, ils accomplissent une recherche minutieuse, jusque dans la pensée intime de chacun et au fond du cœur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

PARAGRAPHE 3

38 ייובן בהקדים ההפרש

Là aussi, Avraham est le premier des sept bergers, qui fait naître l'amour dans toutes les âmes d'Israël ; la différence entre Aharon, « l'homme de bonté », et Avraham est expliquée à partir du Zohar : « Il y a une bonté appelée 'hessed olam, et une bonté appelée rav 'hessed. » La bonté d'Avraham est identifiée à l'amour naturel caché dans le cœur de chaque Juif.

LA NOTE DE KEHOT

ראה תו"א פב, א. מובא באוה"ת ויקרא-א ע' צה.

39 אברהם אוהב

D.ieu s'adresse à Israël comme à « la descendance d'Avraham, qui M'aime ». C'est la source du titre « Avraham, qui M'aime ».

Isaiah 41:8 וי"ח: ישעיהו מ"א

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך ורע אברהם אהבי:

Mais toi, Israël, Mon serviteur, Jacob, que J'ai choisi, descendance d'Abraham, Mon ami ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישעי מא, ח. ראה ד"ה ואברהם וכן סה"מ תרכ"ז ע' כג.

40 הלוך ונסוע הנגבה

« Et Avram partit, avançant et poursuivant sa route vers le sud. » L'Admour Hazaken interprète ce voyage comme l'élévation spirituelle d'Avraham.

Genesis 12:9 וי"ב: בראשית

ויסע אברהם הלוך ונסוע הנגבה:

Et Abram se mit en route, poursuivant son chemin vers le sud.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית יב, ט.

41 שהלך ממדרגה למדרגה

Le Zohar explique qu'Avram alla « de niveau en niveau, jusqu'à être couronné dans le sud, sa part ». C'est la source de l'interprétation du verset comme une élévation de niveau en niveau.

Zohar I, 84a, פד, זח"א

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"א פד, א. ובתורת שמואל — תרכ"ז ע"כ.

42 הנגבה שהוא בחי' אהבת ה'

Là aussi, la vertu d'Avraham tient à ce qu'il allait et poursuivait son chemin «vers le sud», de niveau en niveau, jusqu'à atteindre «le sud», l'attribut de l'amour suprême.

LA NOTE DE KEHOT

וכ"ה בתו"א סו, ד.

PARAGRAPHE 4

43 ואהבת

« Tu aimeras Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur, de toute ton âme et de toute ta force. » C'est le commandement du Chéma que l'Admour Hazaken explique comme un commandement portant sur la volonté.

Deuteronomy 6:5, דברים ו:ה

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך:

Et tu aimeras D.ieu, ton D.ieu, de tout ton cœur, de toute ton âme et de toute ta force.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

44 הרצון הוא בחי' כתר

Il y est dit que les maîtres de la Kabbale appellent la volonté supérieure «le Kéter supérieur», terme qui évoque une couronne: elle se situe au-dessus du niveau de 'Hokhma et entoure l'intellect, comme une couronne entoure la tête.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אגה"ק סכ"ט (תניא קכט, סע"ב).

45 ואית רצון ואית רצון

Ce maamar explique que les trois facultés intellectuelles font naître la volonté qui soutient et anime les émotions, et qu'il existe «différentes sortes de volonté»: une volonté inférieure et une volonté supérieure, appelée volonté supérieure, qui englobe l'intellect.

LA NOTE DE KEHOT

נסמן לעיל לבמדבר א, א. וראה (בנוגע לענייננו) המשך תערי"ב ח"א ע" תצח.

46 בד"ה ויקהל משה

Il y est expliqué que la volonté et l'amour issus de l'intellect naissent de la méditation sur la grandeur de D.ieu,

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

devant qui tout est comme rien.

LA NOTE DE KEHOT

תו"א פז, ד.

47

מי לי בשמים

« Qui ai-je dans les cieux ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. » Le verset exprime une volonté dirigée vers D.ieu seul.

Psalms 73:25, תהילים ע"ג:כ"ה

מי לי בשמים ועמך לא־הפצתי בארץ:

Qui ai-je dans les cieux, sinon Toi ? Et auprès de Toi, je ne désire rien sur la terre.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים עג, כה.

48

כלה שארי ולבבי

« Ma chair et mon cœur défont ; le Rocher de mon cœur et ma part, c'est D.ieu, à jamais. » Dans les paragraphes qui suivent, l'Admour Hazaken interprétera les mots suivants du verset.

Psalms 73:26, תהילים ע"ג:כ"ו

כלה שארי ולבבי צור־לִבִּי וְהִלְקִי אֱלֹהִים לְעוֹלָם:

Ma chair et mon cœur défont ; mais D.ieu est le rocher de mon cœur et ma part pour toujours.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

PARAGRAPHE 5

49

שמע ישראל

« Écoute, Israël : Havaya est notre D.ieu, Havaya est Un. » L'Admour Hazaken explique que la méditation sur ce verset est la voie qui mène à l'amour commandé dans le verset suivant.

Deuteronomy 6:4, דברים ו:ד

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הָאֱלֹהִינוּ הָאֵחָד: Havayah

ÉCOUTE, ISRAËL : D.ieu EST NOTRE D.ieu, D.ieu EST UN.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים ו, ד.

50

דכולא קמ"י כלא חשיב

Dans son exposé sur la mitsva de la crainte, le Zohar dit que l'on craint D.ieu parce qu'Il est la racine de tous les mondes et que « tout est considéré comme néant devant Lui », comme il est dit dans Daniel. Ici, c'est l'annulation qui rend les mondes un avec D.ieu.

Zohar I, 11b, זח"א יא, כב

LA NOTE DE KEHOT

זח"א יא, ב.

51

ע"פ וראה אל אברהם

Le mot «Un» ne convient pas à l'essence même de D.ieu, car Il est singulier (ya'hid); Il est appelé «Un» dans les sept cieux, la terre et les quatre directions, les six extrémi-

tés de la séparation, qui sont unifiées en Lui parce qu'elles sont annulées devant la lumière qui repose en elles.

LA NOTE DE KEHOT

תו"א נה, ב. וראה גם באוה"ת בראשית-ז דף תתשנ"ט, א ואילך.

52

וארא אל אברהם

« Je suis apparu à Avraham, à Yits'hak et à Yaakov... » Ici, ces mots désignent un discours dans lequel l'Admour Hazaken explique que le terme « Un » ne s'applique pas au-dessus de l'enchaînement des mondes.

Exodus 6:3: שמות ו'

וארא אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם:

Et Je suis apparu à Abraham, à Isaac et à Jacob comme D.ieu Tout-Puissant, mais par Mon nom Havayah Je ne Me suis pas fait connaître d'eux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

53

בחי' תרין רעין

À propos de « Mangez, ô compagnons », le Zohar décrit un niveau supérieur où les deux sont toujours dans l'unité et la joie, sans jamais se séparer, et les appelle « compagnons » (re'im). Ici, cette expression décrit l'union à la source des mondes, « Havaya Elokeinou ».

Zohar III, 4a, ד, זח"ג

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"ג ד, א. אוה"ת נצבים ארכב.

54

ששה קצוות . . שם מקום כלל

Le passage qui suit ici, sur les six extrémités matérielles en tant que « lieu » annulé devant Lui, y est recopié; le Tséma'h Tsédék ajoute que cela ne signifie pas que Lui-même, le sovev kol almin, soit appelé « Lieu »: le « lieu » est ce à quoi s'appliquent le haut et le bas, ce qui ne convient pas au sovev kol almin.

LA NOTE DE KEHOT

נעתק באוה"ת נ"ך-א ע' תש ומוסיף "נשמע דאינו מפרש שהוא ית' בכבודו ובעצמו דהיינו סוכ"ע נק' מקום . . לפי שבחי' מקום זהו מה ששייך לו מעלה ומטה . . וזה אינו שייך בבחי' סוכ"ע . . ע"כ פ"י מקום זהו בחי' ממכ"ע שבבחי' זו שייך מעלה ומטה ברוחניות" ע"ש בארוכה. וכ"ה בספר החקירה עו, א.

55

המחדש בכי"ת מעשה בראשית

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכת יוצר.

PARAGRAPHE 6

56

דקמיה כולא כלא חשיב

Le Zohar dit que l'on craint D.ieu parce qu'Il est la racine de tous les mondes et que « tout est considéré devant Lui

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

comme rien ». Ici, il explique pourquoi les six extrémités ne font qu'un avec Lui.

ספר זוהר, הקדמה כ"קפ"ה-20:188-22:199 Zohar, Introduction כ"ב:קצ"ט

57

הנה מקום אתי

D.ieu dit à Moché : « Voici, il y a un lieu auprès de Moi, et tu te tiendras sur le rocher. » L'Admour Hazaken y voit une indication que le lieu lui-même est annulé devant Lui.

שמות ל"ג:כ"א Exodus 33:21

ויאמר ה' הנה מקום אתי ונצבת עלי-הצור:

Et D.ieu dit : « Voici, il y a un lieu près de Moi, et tu te tiendras sur le rocher.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות לג, כא.

58

כי מבחי' מלכותו נמשך בחי' מקום וזמן

Le chapitre cité dans le texte explique que l'espace et le temps, ainsi que leur venue à l'existence à partir du néant, procèdent de l'attribut de Sa Mal'hout et qu'ils sont annulés devant Son essence. Il traite ce paragraphe plus en détail.

תניא, חלק שני; שער היחוד והאמונה 7:8-9 Tanya, Sha'ar HaYichud ז"ח-ט'

והנה, אף-על-פי שהוא יתברך למעלה מהמקום והזמן, אף-על-פי-כן - הוא נמצא גם למטה במקום וזמן, דהיינו, שמתמיד במדת מלכותו שממנה נמשך ונתהווה המקום והזמן. וזהו יחודא תתא' (שילוב הו"ה באדנות ברוך-הוא), דהיינו, שמהותו ועצמותו יתברך, הנקרא בשם "אינסוף" ברוך-הוא - מלא את כל הארץ ממש בזמן ומקום, כי בשמים ממעל ובארץ ולד' סטרין, הכל מלא מאור-אינסוף ברוך-הוא בשוה ממש, כי כך הוא בארץ ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

59

מלכותך מלכות כ"ע

« Ta royauté est la royauté de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération. » Les « mondes » désignent l'espace et la « génération », le temps ; tous deux procèdent de Sa Mal'hout.

תהילים קמ"ה:13 Psalms 145:13

מלכותך מלכות כל-עלמים וממשלתך בכל-דור ודור:

Ton royaume est un royaume pour tous les siècles, et ta domination demeure à travers toutes les générations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קמה, יג.

60

לך ה' הגדולה

La bénédiction de David : « À Toi, Havaya, la grandeur, la puissance, la beauté, la victoire et la splendeur, car tout ce

qui est dans les cieus et sur la terre [est à Toi]. » Ses attributs sont les six extrémités spirituelles.

I Chronicles 29:11א"י: דברי הימים א כ"ט

לָךְ ה' הַגְדִּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְפָּאֲרָת וְהַנְצַח וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ
לָךְ ה' הַמְמָלְכָה וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ:

À Toi, D.ieu, la grandeur, la puissance, la gloire, la victoire et la majesté ; car tout ce qui est au ciel et sur la terre est à Toi ; à Toi, D.ieu, le royaume, et Tu es élevé comme chef au-dessus de tout.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דה"א כט, יא.

PARAGRAPHE 7

61 מי לי בשמים

« Qui ai-je dans les cieus ? Et auprès de Toi, je ne désire rien sur terre. » Les cieus et la terre sont compris comme désignant les plaisirs spirituels et physiques.

Psalms 73:25ה"ג: תהילים ע"ג: כ"ה

מִי־לִי בְשָׁמַיִם וְעַמָּה לֹא־תִפְצְתִי בְּאָרֶץ:

Qui ai-je dans les cieus, sinon Toi ? Et auprès de Toi, je ne désire rien sur la terre.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

62 כלה שארי ולבבי

« Ma chair et mon cœur défailent ; le Rocher de mon cœur et ma part, c'est D.ieu, à jamais. » Ce verset décrit le désir de D.ieu seul qui suit la méditation.

Psalms 73:26ו"ג: תהילים ע"ג: כ"ו

כָּלָה שְׁאָרִי וּלְבָבִי צוּר־לִבִּי וְחֶלְקִי אֱלֹקִים לְעוֹלָם:

Ma chair et mon cœur défailent ; mais D.ieu est le rocher de mon cœur et ma part pour toujours.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

63 הלוך ונסוע הנגבה

« Avram partit, avançant et se dirigeant vers le sud. » Le sud est ici identifié à 'Hessed.

Genesis 12:9ט"ב: בראשית י"ב: ט'

וַיֵּסַע אַבְרָם הַלֹּךְ וְנֹסֵעַ הַנִּגְבָּה:

Et Abram se mit en route, poursuivant son chemin vers le sud.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

64 אתה כהן לעולם

« Havaya l'a juré et ne se rétractera pas : Tu es un kohen pour toujours. » Ce verset relie 'Hessed au kohen.

Psalms 110:4ד"ד: תהילים ק"י: ד'

נִשְׁפַּע ה' וְלֹא יִנָּחֵם אֶת־הַכֹּהֵן לְעוֹלָם עַל־דִּבְרֹתַי מִלְכִּי־צֶדֶק:

The L-RD hath sworn, and will not repent: 'Thou art a priest for ever After the manner of Melchizedek.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קי, ד.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

65 בחי' יומם דאזיל עם כולהו יומין

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 103a pour ces mots.

Zohar III, 103א קג, זח"ג

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"ג קג, א-ב. קצא, ב. (הלי' יומא דאזיל. ראה בע"ח שכי' דרוש ב. פע"ח שער חה"ס פ"א. שער מאמרי רשב"י פי' יתרו, תרומה ואמור. ועוד).

66 יומם דאזיל עם כולהו יומין

Le Zohar comprend « le jour (yomam), Havaya ordonne Sa bonté » comme désignant le niveau d'Avraham : un jour qui inclut tous les jours, raison pour laquelle il est appelé yomam et non yom. Ici, cela montre que 'Hessed est le niveau qui accompagne les six attributs.

Zohar, Balak 6:122-131א"א קכ"ב-קל"א

mais de jour, c'est-à-dire qu'Abraham (hessed) marchait devant eux le jour, tandis que la Fiancée marchait devant eux la nuit, comme il est écrit : « et la nuit dans une colonne de feu pour les éclairer » — chacun au moment qui lui convient. Quant à vous, Compagnons, que la nuit et le jour soient toujours devant vous. » Ils l'embrassèrent et le bénirent comme auparavant, puis poursuivirent leur chemin.

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

67 כהן דמשמש תחותי

Dans la paracha de Yitro, le Zohar dit que dans le domaine de la sainteté, il y a un Roi et, au-dessus de Lui, un kohen qui Le sert : la lumière primordiale, appelée « grande », du côté droit. Le texte cite ce passage même.

Zohar, Yitro 1:8-18ח"ה-ח"ו יתרו, ספר זוהר,

Considère ceci. Dans la doctrine mystique du Nom sacré, nous parlons du Roi et du Prêtre, aussi bien en haut qu'en bas. Le Roi d'en haut est le Saint des saints mystique,¹ Binah ; et au-dessous de lui se trouve un Prêtre, la Lumière primordiale mystique, qui le sert ; c'est le prêtre appelé « grand » et qui se tient à droite.

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

68 כפי' יתרו דס"ו ע"ב

L'explication qui suit ce maamar cite le même passage du Zohar au début de Parachat Yitro : il y est question du niveau de Michael, « le grand kohen », puis d'un niveau supérieur, celui du Grand Prêtre.

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן לא, א. ובסה"מ הנחת הר"פ ע' טז. ועם הגהות בביאוריה"ו להצ"צ- ב ע' תשפג.

69 פני שור

Chacune des 'hayot dans la vision d'Ézéchiél a une face de lion à droite et une face de bœuf à gauche. Les offrandes, qui sont des animaux, ont leur racine dans la face du bœuf.

Ezekiel 1:10י"א: יחזקאל

וְדַמּוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל־הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי־שׁוֹר מִהַשְּׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי־נֶשֶׁךְ לְאַרְבַּעַתָּם:

Quant à l'aspect de leurs visages, chacun avait un visage d'homme ; tous les quatre avaient un visage de lion du côté droit ; tous les quatre avaient un visage de bœuf du côté gauche ; et tous les quatre avaient aussi un visage d'aigle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

יחזקאל א, י.

70

ארי דאכיל קורבנין

Le Zohar rapporte que lorsque Israël apportait des offrandes, l'image d'un lion descendait d'en haut et apparaissait accroupie sur l'autel, consommant les offrandes. Ici, c'est le côté droit qui élève les offrandes.

Zohar I, 6b, זח"א ו,

Zohar II, 278a, זח"ב רעה,

Zohar III, 17a, זח"ג יז,

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"א ו, ב. זח"ב רעה, א. זח"ג יז, א. ועוד.

71

אריה דאכיל קרבנין

Le Zohar parle d'un lion de feu qui descendit pour dévorer les offrandes. C'est un autre des passages que la note de Kehot cite à propos du lion.

Sohar, Vayikra 40:278-41:285 רפ"ה-מ"א:רפ"ה

72

ועיקר הכח בימין

La note de Kehot renvoie à Menachot 37a pour ces mots.

Menachot 37a, מנחות ל"א

LA NOTE DE KEHOT

ראה מנחות לז, א.

73

בד"ה צאינה וראינה

C'est le discours nommé dans le texte.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת ש"ש כא, ב. לסעי' ג — ראה אוה"ת דרושים לסוכות ע' אתשמב.

74

צאינה וראינה

« Sortez et contemplez, filles de Sion, le roi Chlomo. » Ici, ces paroles désignent le discours auquel le lecteur est renvoyé.

Song of Songs 3:11א"י:שיר השירים ג'

צָאֵנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלָמָה כְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָהּ לֹא אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמִיחָתוֹ לְבָנוֹ:

Sortez, filles de Sion, et contemplez le roi Salomon, et la couronne dont sa mère l'a couronné au jour de ses noces et au jour de la joie de son cœur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

75

שאו ידיכם קדש

« Levez les mains [dans] la sainteté et bénissez Havaya. » C'est le sujet de ce discours auquel le lecteur est renvoyé.

Psalms 134:2ב"י:תהילים קל"ד

שְׂאוּ יְיָדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־ה'

Levez vos mains vers le sanctuaire et bénissez D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

PARAGRAPHE 8

76

שאהבה זו נקרא אהבת עולם

L'encyclopédie des concepts 'hassidiques traite à cet endroit de l'ahavat olam.

LA NOTE DE KEHOT

ראה ספר הערכים-חב"ד כרך א טור תקסח. קטע זה מובא גם במים רבים תרל"ו בע"ש.

77

אבל בחי אהרן . . שיהי גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה

Le Tséma'h Tsédek écrit que la supériorité essentielle du grand amour d'Aharon sur le «cheminement et les voyages» d'Avraham tient à ce que, grâce à lui, la révélation ici-bas devient comme en haut: l'union supérieure du Saint béni soit-Il et de Sa Chekhina, expliquée dans Likkutei Torah, Derushim pour les Dix Jours de Techouva, dans le discours sur «Quel D.ieu est semblable à Toi, qui pardones la faute», chapitre 2.

LA NOTE DE KEHOT

"מובן שעיקר ענין מעלת אה"ר דאהרן על בחי הלוח ונסוע דאברהם הוא מה שע"י אה"ר דאהרן נמשך שיהי הגילוי למטה כמו למעלה, והוא הנקי יחוד העליון לשיקבה"ו ונת' פי יחוד זה בלק"ת דרושי עשיית בד"ה להבין פי הפסוק מי אל כמוך נושא עון ושם פי"ב וכן יחוד זה נמשך לאהרן ע"י מ"ת . משא"כ באברהם שהי קודם מ"ת לא הי בחי זו עדיין" — אוה"ת תצוה ע' א'תרא.

78

אהרן שהוא שושבינא דמטרוניתא

Le Raya Mehemna dit que Moché était le garçon d'honneur du Roi, Tiferet, et Aharon celui de la Reine (Matronita), Mal'hout. C'est la source du titre donné ici à Aharon.

Zohar III, 20a, זח"ג כ, א

LA NOTE DE KEHOT

רע"מ זח"ג כ, א. קצו, ב. קפ, ב.

79

שושבינא דמטרוניתא

Lorsque Moché vit la colère, il se tourna vers Aharon, le garçon d'honneur de la Reine, car l'encens ne s'élève que par son intermédiaire, accroissant la paix dans le monde. C'est le passage de la paracha de Korah auquel le texte fait référence.

Sohar, Korach 5:22-7:29ט"ז:כ"ב-ז:כ"ט

So here, when Moses saw wrath impending he at once told Aaron, who was the "friend" of the Matrona, to take the incense, which increases peace in the world and binds the knot of faith, which is the joy of higher and lower and effects the removal of wrath. R. Eleazar said: 'It is written "Cut ye not off the tribe of the families of the Kohathites from among the Levites" (Num. 4, 18), because they are the main stock of the Levites, and further, "This do unto them that ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

80

שושבינא דמטרוניתא

Le Zohar explique que la vache rousse fut confiée à Elazar, et non à Aharon, car Aharon est le garçon d'honneur de la

Reine. C'est un autre endroit où Aharon porte ce titre.

Zohar, Chukat 3:16-4:25 כ"ה ט"ז ד' חקת גי' ט"ז ד' כ"ה

81 נגלה כבוד ה' לעיני בשר
« Et la gloire de Havaya se révélera, et toute chair la verra ensemble. » Le désir ardent d'Aharon est que cette révélation se manifeste aux yeux physiques.

Isaiah 40:5 מ' ח' י"ד

ונגלה כבוד ה' וראו כל־בשר יחדו כי פי ה' דבר:

Et la gloire de D.ieu sera révélée, et toute chair la verra ensemble ; car la bouche de D.ieu l'a dit'.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

82 ההפרש בין רננה לשמחה
La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
זח"א (רכט, ב). [כ].

83 ההפרש בין רננה לשמחה
À propos de « Servez Havaya dans la joie, venez devant Lui avec des chants », le Zohar dit que la sim'ha (joie) appartient au matin et la rina (chant) au soir, ce qui correspond aux deux offrandes quotidiennes. Ici, cela marque la différence entre les deux sortes d'amour.

Zohar, Vayechi 38:409-41:419 ט"ט מ"א ת"ח י"ח ויחי

These two activities of gladness and song correspond to the two prayers of morning and afternoon, and to the two daily sacrifices-gladness in the morning and singing in the afternoon.

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

84 « Chante et réjouis-toi, fille de Sion, car voici, Je viens et Je résiderai au milieu de toi. » Ici, ces mots désignent le discours sur la rina et la sim'ha.

Zechariah 2:14 י"ד ב' זכריה

רני ושמחי בת־ציון כי הנני־בא ושכנתי בתוךך נאמרה

« Chante et réjouis-toi, fille de Sion, car voici, je viens et je demeurerai au milieu de toi, dit D.ieu. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

85 בד"ה רני ושמחי
Ce discours s'ouvre sur les mots du Zohar: « la sim'ha le matin et la rinah le soir ». Il explique que la rinah est le chant des anges: la révélation de leur aspiration à s'attacher à D.ieu et à être absorbés dans la Lumière infinie, un désir qui monte d'en bas vers le haut, puisqu'ils ne disposent ni de la Torah ni des mitsvot qui attirent de haut en bas.

LA NOTE DE KEHOT

תו"א לו, א. וראה גם סה"מ תקס"ג ע' שצב. יהל אור ע' שעג. ביאורו"ז להצ"צ-ב ע' תרעא.

86 איזהו חסיד המתחסד עם קונו
Le Raya Mehemna dit à celui qui a observé les mitsvot pour la Chekhina qu'il a reçu l'attribut de 'Hessed, car «

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Qui est un 'hassid ? Celui qui agit avec bonté envers son Créateur ».

Zohar II, 114b כ"ד זח"ב

Zohar III, 222b כ"ב זח"ג

LA NOTE DE KEHOT

זח"ב קיד, ב. זח"ג רכב, ב. ת"ז בהק' א, סע"ב.

87 איזהו חסיד המתחסד עם קונו
Les Tikounim expliquent que « Qui est un 'hassid ? Celui qui agit avec bonté envers son Créateur » désigne celui qui Lui construit un nid (kan), Son lieu de résidence, qui est la Chekhina. C'est cette lecture, « avec son nid », qui est employée ici.

Tikkunei Zohar 1b:7 ז' ב' תקוני זוהר

... נביאים צדיקים, חסידים מסטרא דחסד דרגא דאברהם, ואוקמהו עליה אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, דעביד לקה קו דאיהו אכסנא דיליה, ודא שכנתא דאיהי

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

88 ולא כדי לדבקה בו ית' לרוות צמאנו לבד
Le Tanya enseigne qu'il faut servir par un grand amour, afin de procurer une satisfaction à D.ieu seul, et non d'étancher la soif de sa propre âme, à l'image d'un fils qui s'efforce pour son père et sa mère. Le texte cite également ce chapitre.

Tanya, Likkutei Amarim 41:9 חלק ראשון; ליקוטי אמרים מ"א ט'

מה שאין כן אם לומד ומקיים המצוה באהבה לבדה, כדי לדבקה בו על ידי תורתו ומצותיו - אינה נקראת בשם עבודת העבד, והתורה אמרה: "ועבדתם את ה' אלקיכם וגו'", "ואותו תעבדו וגו'"; וכמו שקתוב בזהר [פרשת בהר]: "בהא תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא בגין לאפקא מיניה טב לעלמא כו', הכי נמי אצטריוה לבר נש לקבלא עליה עול מלכות שמים בקדמיתא כו', ואי האי לא אשתכח גביה - לא שריא בקה קדושה כו'"; [וברעיא מהימנא ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

89 נקראים בני עלייה מפני שעבודתם הוא לצורך גבוה
Le Tanya dit que les tsadikim parfaits sont également appelés « hommes de l'élévation », car leur service est accompli pour le Très-Haut, et non simplement pour étancher leur propre soif de D.ieu, comme l'expliquent les Tikounim à propos de « Qui est un 'hassid ? ». Le texte cite également ce chapitre.

Tanya, Likkutei Amarim 10:7 חלק ראשון; ליקוטי אמרים י' ז'

ועוד נקראים בני עלייה, מפני שגם עבודתם בבחינת "ועשה טוב" בקיום התורה ומצותיה, הוא לצורך גבוה ומעלה מעלה עד רום המעלות, ולא כדי לדבקה בו יתברך בלבד לרוות צמאון נפשם הצמאה לה; כמו שקתוב: "הוי כל צמא לכו למים", וכמו שנתבאר במקום אחר, אלא כדפירשו בתיקונים: "איזהו חסיד - המתחסד עם קונו"; עם קו דיליה, לייחדא קודשא בריך הוא ושכינתיה בתחתונים, וכמו שקתוב ברעיא מהימנא פרשת תצא: ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

90 — שאהבה זו נקרא אהבת עולם

Le Rabbi donne un sens à ahavat olam : un amour issu de la contemplation des réalités du monde inférieur, « Que Tes œuvres sont nombreuses... que Tes œuvres sont grandes », contemplation qui reste dans les limites du monde.

LA NOTE DE KEHOT

דאחד הפי' באהבת עולם הוא שהאהבה נמשכת מההתבוננות בענייני העולם התחתון, מה רבו מעשיך ומה גדלו מעשיך, דהתבוננות זו היא לפי גדר העולם — ד"ה בהעלותך תשמ"ה (הנחה).

91 | La note de Kehot renvoie à Psalms 18:26 pour ces mots.

Psalms 18:26 וי"ח כ"ו

עֲסִיחֶסֶד תִּתְחַסֵּד עִם־גֹּבֶר תָּמִים תִּתְחַסֵּד:

With the merciful Thou dost show Thyself merciful, with the upright man Thou dost show Thyself upright;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

PARAGRAPHE 9

92 מרירות בנפשו

La note explique que l'amertume est décrite là comme semblable à « la main gauche qui repousse », et renvoie le lecteur à cet endroit.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת שה"ש ע' רלה שהמרירות הוא כענין שמאל דוחה, ע"ש.

93 דלית מחשבה תפיסא ב"י

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז בהקדמה (פתח אלי').

94 לית מחשבה תפיסא ב"י

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז בהקדמה (פתח אלי').

95 לית מחשבה תפיסא ב"י

Dans la prière inaugurale d'Élie (Pata'h Eliyahou), les Tikounim disent à D.ieu : « Aucune pensée ne peut Te saisir en aucune manière. » Ici, cela indique que Son essence est absolument au-delà de l'espace et du temps.

Tikkunei Zohar 17a:10-12 וי"א-י"ב

אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין. לית מחשבה תפיסא בך כלל. אנת הוא דאפיקת עשר תקונין. וקרינן לון עשר ספירן. לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין. ועלמין דאתגליין. ובהון אתכסיאת (נ"א אתכסיא) מבני נשא. ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון. ובגין דאנת מלגאו. כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר. אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

Constantinople, 1740 (CC-BY-NC)

96 אווזי . . לפי שבה יש הרמז להתפשטות וגילוי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה ערכו בספר הערכים-חב"ד כרך ב ע' קצו ואילך.

97 מלכותך מלכות כ"ע

« Ta royauté est la royauté de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération. » L'Admour Hazaken comprend « mondes » comme désignant l'espace et « génération » comme désignant le temps, tous deux émanant de Sa Mal'hout.

Psalms 145:13 וי"ה קמ"ה

מְלֻכּוֹתֶיךָ מְלֻכּוֹת כָּל־עַלְמִים וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר:

Ton royaume est un royaume pour tous les siècles, et ta domination demeure à travers toutes les générations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קמה, יג.

98 נפש — בדי"ה וידעת היום

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת ואתחנן ד, ג.

99 אם ישים אליו לבו

La note de Kehot renvoie à Job 34:14 pour ces mots.

Job 34:14 וי"ד י"ב

אִם־יִשִּׁים אֱלֹהֵי לְבוֹ רֹחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֶף:

S'Il tourne Son cœur vers l'homme, s'Il recueille auprès de Lui son esprit et son souffle ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

איוב לד, יד.

100 ישים אליו לבו ורוחו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

איוב (לד, יד) ושם אי "רוחו". [כ].

101 ויצעק אל ה' בצר לו

« Ils crièrent vers Havaya dans leur détresse ; Il les sauva de leurs angoisses. » Le texte reprend les mots du verset au singulier pour décrire le cri de l'âme.

Psalms 107:6 וי"ז ק"ז

וַיִּצְעֲקוּ אֱלֹהֵי בְצָר לָהֶם מִמִּצְוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם:

Alors ils crièrent vers D.ieu dans leur détresse, et Il les délivra de leurs angoisses.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קז, ו (בלי רבים).

102 יאר ה' . . ישא ה'

La note de Kehot renvoie à Numbers 6:25 pour ces mots.

Numbers 6:25 וי"ב כ"ה

יֵאָר HAVAYAH פָּנָיו אֵלָיִךְ וַיְהַנֶּךְ:

Que D.ieu fasse briller Sa face sur toi et te fasse grâce ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר ו, כה-כו.

103 **משה . . שושבינא דמלכא**

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 20a pour ces mots.

Zohar III, 20a כ, זח"ג
LA NOTE DE KEHOT

זח"ג כ, א. וס"פ שופטים. ועוד.

104 **כמ"ש במ"א**

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת במדבר-ד ע' איתפד.

105 **כמ"ש במ"א**

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקו"ת שה"ש ו, ד.

106 **וכמ"ש במ"א . . המגביהי לשבת המשפילי לראות**

Ces mots citent Psalms 113:5 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 113:5 תהילים קי"ג:ה

מי כה' אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיחַ לְשִׁבְתּוֹ:

Qui est comme D.ieu, notre D.ieu, qui siège dans les hauteurs,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהילים קיג, ה-ו. ראה לקמן תצא מ, ב. שה"ש מא, א. ספר החקירה פכ, ב.

107 **וכמ"ש במ"א ע"פ משה ידבר**

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א סח, ב ואילך.

108 **כמ"ש במ"א שבמצות יש ב' בחי'**

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן שה"ש טז, ב ואילך.

109 **בד"ה להבין פי' יג"מ**

Cette partie du discours explique l'unification des lettres du Nom Havaya : le youd représente le tsimtsum par lequel Son essence se retire afin que le temps et la limitation puissent exister ; cela a pour but que la Torah et les mitsvot établissent une demeure dans les mondes inférieurs.

LA NOTE DE KEHOT

לקמן ר"ה סא, א ואילך.

110 **מי לי בשמים**

« Qui ai-je au ciel ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. » Le verset est cité de nouveau pour exprimer le désir de D.ieu seul.

Psalms 73:25 תהילים ע"ג:כ"ה

מ"לי בשמים ועמך לא-תפצתי בְּאֶרֶץ:

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Qui ai-je dans les cieux, sinon Toi ? Et auprès de Toi, je ne désire rien sur la terre.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהילים עג, כה-ו.

111 **כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלהים לעולם**

« Ma chair et mon cœur défailent ; le Rocher de mon cœur et ma part, c'est D.ieu pour toujours. » L'Admour Hazaken interprète le'olam, « pour toujours », comme « vers le monde ».

Psalms 73:26 תהילים ע"ג:כ"ו

כָּלָה שְׁאָרִי וּלְבָבִי צוּר-לִבִּי וְחִלְקִי אֱלֹהִים לְעוֹלָם:

Ma chair et mon cœur défailent ; mais D.ieu est le rocher de mon cœur et ma part pour toujours.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

112 **נגלה כבוד ה' וראו כל בשר**

« Et la gloire de Havaya sera révélée, et toute chair la verra ensemble. » C'est la révélation ici-bas à laquelle aspire Aharon.

Isaiah 40:5 ישעיהו מ"ה:ה

וְנִגְלָה כְבוֹד ה' וְרָאוּ כָל-בָּשָׂר יְחִדּוּ כִּי פִי ה' דִּבֶּר:

Et la gloire de D.ieu sera révélée, et toute chair la verra ensemble ; car la bouche de D.ieu l'a dit'.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י מ, ה.

113 **יבא כל בשר**

La note de Kehot renvoie à Isaiah 66:23 pour ces mots.

Isaiah 66:23 ישעיהו ס"ו:כ"ג

וְהָיָה מִדִּי-חֵדָשׁ בְּחֻדָּשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבַת בְּשַׁבְתּוֹ יָבוֹא כָל-בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אֲמֵר ה'

Et il arrivera que, de nouvelle lune en nouvelle lune, et de sabbat en sabbat, toute chair viendra se prosterner devant Moi, dit D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י סו, כג.

114 **עין בעין וגוי**

« Car œil à œil, ils verront le retour de Havaya à Sion. » La note de Kehot donne ce verset pour les mots « œil à œil ».

Isaiah 52:8 ישעיהו נ"ב:ח

קוֹל צִפְיָה נִשְׁאָו קוֹל יְחִדּוּ יִרְנְנוּ כִּי עֵין עֵין בָּשׁוּב ה' צִיּוֹן:

Écoute ! Tes guetteurs élèvent la voix, ensemble ils chantent ; car ils verront, face à face, D.ieu revenir à Sion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י נב, ח.

115 **אהרן אותיות נראה**

La note renvoie à cet endroit pour l'enseignement selon lequel le nom d'Aharon contient les lettres de nir'eh, « vu

».

LA NOTE DE KEHOT

ראה סה"ש — תשי"א ע' 152. ובספר הערכים-חב"ד כרך ב ע' ע הערה 681. ובמילואים שם ע' תרכט.

116

אהרן אותיות נראה

Le Zohar enseigne que les nuées de gloire vinrent par le mérite d'Aharon et lit le verset ainsi : « que l'on T'a vu, Havaya, face à face (Aharon) ». Le texte cite ce passage à propos d'Aharon comme étant « vu ».

ספר זוהר, אמור מ"ב:ר"ס-רס"ט 42:260-269 Zohar, Emor

1 Les 6 premières lignes du texte hébreu ne figurent pas dans notre traduction. Lorsque Myriam mourut, le puits leur fut retiré, comme il est écrit : « Et Myriam mourut, et il n'y avait pas d'eau pour la communauté » (Nomb. 20:1, 2). Un autre puits qui accompagnait Israël voulut également partir, mais, voyant six nuées planer au-dessus d'eux, il demeura attaché à eux. Lorsque Aaron mourut, les nuées partirent, et avec elles la nuée du puits, jusqu'à ce que Moïse vînt et les ramenât. » Rabbi Isaac dit ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

117

בוהר פי לך לך (דפ"ח ע"א)

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן פי עקב יד, א.

118

בוהר פי אמור (ד"ק ע"ב) . . ובבה"ז

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לאדה"א פא, ד.

119

אמר — מי שרוצה לצאת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה סה"מ קונטרסים-א קסז, א.

120

אשר עין בעין נראה אתה הי

Moché implore : les nations ont entendu « que l'on T'a vu, Havaya, face à face, et que Ta nuée se tient au-dessus d'eux ». L'Alter Rebbe interprète aussi bien la vision manifeste que la nuée comme une révélation.

Numbers 14:14:יד"ד במדבר

ואמרו אליישוב הארץ הזאת שמעו כ"א אתה הי בקרב העם הזה אשר ע"ן בע"ן נראה אתה הי ועננה עמד עליהם ובעמד ע"ן אתה הלה לפנייהם יומם ובעמוד אש לילה:

Ils diront aux habitants de ce pays, qui ont appris que Tu es au milieu de ce peuple, D.ieu ; puisque Tu es vu face à face, D.ieu, et que Ta nuée se tient au-dessus d'eux, et que Tu marches devant eux, dans une colonne de nuée le jour et dans une colonne de feu la nuit ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר יד, יד.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

121

דכולא קמי

Le Zohar enseigne que « tout est considéré devant Lui comme néant ». Ici, il s'agit de ce qui est vrai d'en haut et que l'âme aspire à voir ici-bas.

Zohar I, 11b:א, כב

LA NOTE DE KEHOT

זח"א יא, ב.

122

כחשיכה כאורה

« Même les ténèbres ne sont pas obscures pour Toi... les ténèbres sont comme la lumière. » Rien n'est caché de-
vant D.ieu.

Psalms 139:12:י"ט:י"ג תהילים

גם-חשך לא-יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה:

Même les ténèbres ne sont pas trop obscures pour Toi ; la nuit brille comme le jour, les ténèbres sont comme la lumière.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קלט, יב.

123

מאד — למעלה מבחי פרסא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקו"ת תוריע כד, ג.

124

ע"פ ועשית בנדי קודש

Ce discours explique qu'Aharon est l'un des sept bergers qui attirent la Lumière infinie vers les âmes d'Israël.

LA NOTE DE KEHOT

תו"א פב, א.

125

ועשית בנדי קדש לאהרן

« Tu feras des vêtements sacrés pour Aharon, ton frère, pour la gloire et la beauté. » Ici, ces mots désignent le discours sur les vêtements d'Aharon dans la paracha Tetsavé.

שמות כ"ח:2:ב' Exodus

ועשית בגדי-קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת:

Et tu feras des vêtements sacrés pour Aharon, ton frère, pour la splendeur et la beauté.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

126

עזה כמות אהבה

« Place-moi comme un sceau sur ton cœur... car l'amour est puissant comme la mort... ses éclairs sont des éclairs de feu, la flamme de D.ieu. » Cela décrit l'amour qui naît du désir de la révélation de D.ieu.

Song of Songs 8:6:ו' השרים

שימי כחותם עלי לבך כחותם על-זרועך כיעצה כמות אהבה קשה כשאל קנאה ושבפיה ושבפי אש שלהבתיה:

Place-moi comme un sceau sur ton cœur, comme un sceau sur ton bras ; car l'amour est fort comme la mort, la jalousie cruelle comme le tombeau ; ses éclats sont des éclats de feu, une flamme de D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ה, ו.

127

רשפי רשפי אש

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

שם.

128

לשון רשפי אש

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ה, ו. [כ].

129

(ועמ"ש — אהבה)

Ce passage explique qu'au-dessus de la crainte supérieure se trouve le grand amour, qui ne découle pas du service et des efforts de l'homme, mais d'un afflux venu d'en haut : lorsqu'il atteint la crainte supérieure, cet amour immense vient de lui-même, l'âme s'élançant vers sa racine dans un amour empreint de plaisir.

LA NOTE DE KEHOT

הוספה לקמן צו, ג.

130

ועמ"ש סד"ה שימני כחותם

On y explique « Place-moi comme un sceau sur ton cœur, car l'amour est puissant comme la mort » : de même qu'il est difficile à l'âme de se séparer du corps, son réceptacle, bien que celui-ci obscurcisse sa lumière, ainsi l'Assemblée d'Israël demande que son lien demeure comme un sceau même dans l'obscurité et la dissimulation, après que l'amour de la prière s'est dissipé. Ce passage décrit la force de cet amour.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת שה"ש מה, ג.

131

פ"ד א'

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

"נגבה סט' דימינא שירותא דעלמא עילאא סתימא עמיקא לעילא עד א"ס" — אוה"ת בראשית-ו ע' תתנד, א. שם כך דף דרצט, ב. שם תש, ב. יתרו ע' תשעה.

132

Rabbi Elazar dit que, depuis la destruction du Temple, les portes de la prière sont fermées, mais que les portes des larmes ne le sont pas, comme il est dit : « Ne reste pas silencieux devant mes larmes. » L'ajout développe son explication à partir de cet enseignement.

Berakhot 32b:5 ה"ה ב: ברכות ל"ב

ואמר רבי אלעזר: מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה, שנאמר: "גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי". ואף על פי ששערי תפילה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו, שנאמר: "שמעה תפילתי הי ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש".

R. Eleazar also said : From the day the Temple was destroyed, the gates of prayer were locked ; as it is said, "Yea, when I cry and call for help, He shutteth out my prayer" (Lam. iii. 8). But although the gates of prayer are locked, the

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

gates of tears remain unlocked ; as it is said, "Hear my prayer, O L-rd, and give ear unto my cry ; keep not silence at my tears" (Ps. xxxix. 13).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

133

ויאמר הי אל משה היד הי

Ces mots citent Numbers 11:23 ; le passage figure ci-dessous.

Numbers 11:23 א"ה: כ"ג

ויאמר הי אל משה היד הי תקצר עתה תראה היקרה דברי אס"ל:

Et D.ieu dit à Moché : « La main de D.ieu s'est-elle raccourcie ? Tu verras maintenant si Ma parole s'accomplira pour toi ou non. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר יא, כג.

134

Le même enseignement de Rabbi Elazar apparaît ici : « les portes des larmes ne sont pas fermées ». Le texte cite les deux passages.

Bava Metzlia 59a:5 ה"ה: א' מציא נ"ט

אמר רבי אלעזר: מיום שחרב בית המקדש, ננעלו שערי תפילה, שנאמר: "גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי". ואף על פי ששערי תפילה ננעלו, שערי דמעות לא ננעלו, שנאמר: "שמעה תפילתי הי ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

135

אל דמעתי אל תחרש

« Écoute ma prière, Havaya, et prête l'oreille à mon cri ; ne reste pas silencieux devant mes larmes. » C'est le verset que les Sages citent à propos du pouvoir des larmes.

Psalms 39:13 ג"ט: ל"ט תהילים

שמעה תפילתי הי ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי:

Hear my prayer, O L-RD, and give ear unto my cry; keep not silence at my tears; for I am a stranger with Thee, a sojourner, as all my fathers were.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

136

בד"ה כי תשמע בקול

Il s'agit du discours sur la paracha de Re'eh cité dans le texte.

LA NOTE DE KEHOT

לקמן פ' ראה כג, ד.

137

לעשות הישר בעיני הי

« Lorsque tu écouteras la voix de Havaya, ton D.ieu [...] pour faire ce qui est droit aux yeux de Havaya, ton D.ieu. »

Ce verset ouvre le discours de la paracha de Réé auquel le texte fait référence.

Deuteronomy 13:19 ט"ט: י"ג דברים

כי תשמע בקול הי אלקיך לשמור את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום לעשות הישר בעיני הי אלקיך:

lorsque tu écouteras la voix de D.ieu, ton D.ieu, pour garder tous Ses commandements que je t'ordonne aujourd'hui, et faire ce qui est droit aux yeux de D.ieu, ton D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

138 עיני הוי אל צדיקים

« Les yeux de Havaya sont tournés vers les justes, et Ses oreilles vers leur cri. » Ici, les yeux d'en haut, éveillés par les larmes, se tournent vers ceux d'en bas.

Psalms 34:16 תהילים ל"ד:ט"ז

עיני ה' אל־צדיקים ואָזְנוֹ אֶל־שׁוֹעֲתָם:

Les yeux de D.ieu sont tournés vers les justes, et Ses oreilles sont attentives à leur cri.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

139 ועל המשכה זו שבפנימיות נקי עושין רצונו של מקום

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה הנחת הר"פ עי קנו ובאורח"ת ויקרא-ב עי תרנו.

140 פקח עיניך וראה

Daniel prie : « Incline Ton oreille, mon D.ieu, et écoute ; ouvre Tes yeux et vois notre désolation. » Ici, il s'agit des yeux d'en haut, éveillés par les larmes et tournés vers ceux d'en bas.

Daniel 9:18 דניאל ט"ח:י"ח

הַטָּה אֱלֹקִי אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמֹּתֵינוּ וְהַעִיר אֶשְׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ כִּי לֹא עֲלִי־צַדִּיקֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עֲל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

O my G-d, incline Thine ear, and hear; open Thine eyes, and behold our desolations, and the city upon which Thy name is called; for we do not present our supplications before Thee because of our righteousness, but because of Thy great compassions.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

141 היתה לי דמעת

« Mes larmes ont été mon pain jour et nuit, tandis qu'on me dit tout le jour : "Où est ton D.ieu ?" » L'ajout renvoie à une explication de ce verset dans Asarah Maamaros.

Psalms 42:4 תהילים מ"ב:ד

הִיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בָּאֶמֶר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵיךְ אֶלְקֶיךָ:

My tears have been my food day and night, while they say unto me all the day: 'Where is Thy G-d?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים מב, ד. וראה ביהל אור שם עי קסו שמציין לכאן.

142 איה סופר

« Où est le scribe ? Où est celui qui pèse ? » Ici, ces mots désignent un discours sur le niveau appelé « Où ».

Isaiah 33:18 ישעיהו ל"ג:י"ח

לִבְךָ יִהְיֶה אֵימָה אֵיךְ סֹפֵר אֵיךְ שָׁקֵל אֵיךְ סֹפֵר אֶת־הַמִּגְדָּלִים:

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Ton cœur méditera sur la terreur : « Où est celui qui comptait, où est celui qui pesait ? Où est celui qui comptait les tours ? »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

143 ובד"ה כי אתה נרי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א ח, ד. וראה גם לקמן שה"ש טו, ג.

144 כי על כל כבוד

« Car sur toute la gloire, il y aura un dais. » Ici, ces mots désignent un discours sur « Où est le lieu de Sa gloire ? »

Isaiah 4:5 ישעיהו ד'ה:ה'

וּבָרָא ה' עַל כָּל־מְכוֹן הַרְצִיּוֹן וְעַל־מִקְרָאָה עָנָן יוֹמָם וְעֶשֶׂן וְנֶגְהָ אֶשׁ לְהַכָּה לַיְלָה כִּי עַל־כָּל־כְּבוֹד חָפָה:

Et D.ieu créera sur toute l'habitation du mont Sion et sur ses assemblées une nuée et une fumée le jour, et l'éclat d'un feu flamboyant la nuit ; car sur toute la gloire il y aura un dais.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

145 שתקנו בתפילת ש"ע סלח לנו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה גם תו"א קיא, ד. לקמן שבת שובה סה, ג.

146 ק"ש שמקבל עול מלכות שמים

Ces mots citent Berakhot 13a:21 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 13a:21 א"כ"א:כ"א

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה: לָמָּה קִדְּמָה פְּרָשָׁת "שְׁמַע" לַיהוָה אִם שְׁמוּעָ — כִּדִּי שִׁיקְבֵּל עָלָיו עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם תְּחַלֶּה, וְאַחֲרֵי כֵן מְקַבֵּל עָלָיו עוֹל מִצּוֹת. "וְהָיָה אִם שְׁמוּעָ" לַיהוָה — שִׁיקְבֵּל אִם שְׁמוּעָ נִוָּהֵג בֵּין בָּיִת וּבֵין בִּלְיָלָה, "וַיֹּאמֶר" אֵינוּ נִוָּהֵג אֲלָא בָּיִת בְּלַבָּד.

Rabbi Yehoshua ben Karcha dit : Pourquoi la section « Écoute, Israël » précède-t-elle « Et il arrivera, si vous écoutez » ? Afin que l'homme accepte d'abord sur lui le joug du royaume des cieus, puis le joug des commandements. Et pourquoi « Et il arrivera, si vous écoutez » précède-t-il « Et D.ieu parla » ? Parce que la première s'applique de jour comme de nuit, tandis que la seconde ne s'applique que le jour.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ברכות יג, א.

147 אוילים מדרך פשעם

Ces mots citent Psalms 107:17 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 107:17 תהילים קי"ז:י"ז

אוֹלִים מִדֶּרֶךְ פְּשָׁעָם וּמַעֲזוֹנֵיהֶם יִתְעַנּוּ:

Crazed because of the way of their transgression, And afflicted because of their iniquities—

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קז, יז.

148 פשעים אלו המרדים

Ces mots citent Yoma 36b:6 ; le passage figure ci-dessous.

Yoma 36b:6 יומא ל"ו ב:ו

פשעים אלו המרדים, וכן הוא אומר: "מִלֵּךְ מוֹאֵב פֶּשַׁע בִּי", ואומר: "אֲזַ תִּפְשַׁע לְבָנָה בַּעַת הַהִיא". "לְכָל חַטָּאתָם" אלו השגגות, וכן הוא אומר: "נִפְשׁ כִּי תִחַטָּא בְּשִׁגָּגָה". ומאחר שהתורה על הזדונות ועל המרדים חוזר ומתנדה על השגגות!?

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

יומא לו, ב.

149 בד"ה כנשר יעיר

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת האזינו עה, א.

150 והם פשעו כי

Ces mots citent Isaiah 1:2 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 1:2 ישעיהו א:ב

שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהָאֲרֶץ כִּי ה' דִּבֶּר בְּנִימִים גְּדֹלְתִי וְרוֹמְמִתִּי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִּי:

Hear, O heavens, and give ear, O earth, For the L-RD hath spoken: Children I have reared, and brought up, And they have rebelled against Me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י א, ב.

151 ומאריך באחד

Ces mots citent Berakhot 13b:14-15 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 13b:14-15 ברכות י"ג ב:י"ד-ט"ו

תנא סומכוס אומר: כל המאריך ב"אחד", מאריך לו ימיו ושנותיו. אמר רב אחא בר יעקב: ובדלית. אמר רב אשי: ובלבד שלא יחטוף בחית. רבי ירמיה הוה יתיב ממייה דרבי (חייא בר אבא), חזייה דתוה מאריך טובא, אמר לקה: כיון דאמליכתייה למעלה ולמטה ולארכע רוחות השמים — תו לא צריכת.

Il y a un enseignement : Symmaque dit : Quiconque prolonge la prononciation du mot ehad, « un », voit ses jours et ses années se prolonger. Rab Aha b. Jacob dit : En particulier la lettre D. Rab Ashe dit : Il doit seulement veiller à ne pas avaler la lettre H. R. Jeremiah était assis en présence de R. Hiyya b. Abba et remarqua qu'il prolongeait [le mot ehad] à l'excès. Il lui dit : Pourvu que tu aies proclamé Sa royauté en haut et en bas et ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה ברכות יג, ב.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

152 פריקת עול מלכות שמים

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken 5562.

LA NOTE DE KEHOT

בסה"מ תקס"ב ע"י ריח כי שהמרידות בתיקון חצות הוא על פריקת עול. וכ"ה במאמרי אדה"א בהעלותך ע"י תתפז.

153 בד"ה מה טובו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן בלק עד, א.

154 בזכרנו את ציון

Ces mots citent Psalms 137:1 ; le passage figure ci-dessous.

תהילים קל"ז:א

על־נְהָרוֹת כָּבֵל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם־כְּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן:

By the rivers of Babylon, There we sat down, yea, we wept, When we remembered Zion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קלז, א. עי אוה"ת מקץ (שמו, ב). ובד"ה והשתי כדת תקס"ג בפי בהעלותך יעו"ש [סה"מ תקס"ג ח"ב עי תקסו — ע"ש]. [כ].

155 בד"ה מנורת זהב

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן לה, ב.

156 בחכמה אתברירו

La note de Kehot renvoie à Zohar II, 254b pour ces mots.

Zohar II, 254b זח"ב רנד, ב

Leviticus 4:1 ויקרא ד:א

וַיִּדְבֹּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

Et D.ieu parla à Moïse, en disant :

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"ב רנד, ב. נסמן לעיל ויקרא ד, א.

157 ה' בחכמה

La note de Kehot renvoie à Proverbs 3:19 pour ces mots.

Proverbs 3:19 משלי ג:י"ט

ה' בְּחִכְמָה יִסַּד־אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבְנוּנָה:

D.ieu a fondé la terre par la sagesse ; par l'intelligence, il a établi les cieux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי ג, יט.

158 הגורם לשכר מצוה היא המצוה בעצמה

Ces mots citent Tanya, Likkutei Amarim 37:2 ; le passage figure ci-dessous.

Tanya, Likkutei Amarim 37:2 תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמריים

ל"ז:ב'

כי הגורם שֶׁכֵּר המצוה - היא המצוה בעצמה, כי בעשייתה, ממשית
הָאָדָם גִּילוי אור־אי־סוף ברוך־הוא מלמעלה למטה להתלבש בגשמיות
עולם הזה, בְּדָבָר שֶׁהָיָה תחלה תחת ממשלת קליפת נוגה ומקבל חיותה
ממנה, שהם כל דברים הטורים ומותרים שנעשית בהם המצוה
מעשית, כגון: קלף התפילין ומזוזה וספר תורה, וכמאמר רבותינו
זכרונם־לברכה: "לא הוכשר למלאכת שמים אלא טהורים ומותרים
בפיה". וכן אתרוג שאינו ערלה,

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)
LA NOTE DE KEHOT

ראה תניא פל"ז ובליקוט פירושים ומ"מ שם.

159

ללחם שהיא התו

Ces mots citent Bereshit Rabbah 70:5 ; le passage figure ci-dessous.

Bereshit Rabbah 70:5:ה' רבה ע':בראשית

ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש - עקילס הגר נכנס אצל ר' אליעזר
אמר לו: הרי כל שבחו של גר, שנאמר (דברים י'): ואוהב גר לתת לו
לחם ושמלה! אמר לו: וכי קלה היא בעיניך, דבר שנתחבט עליו אותו
זקן, שנאמר: ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, ובא זה והושיטו לו
בקנה. נכנס אצל רבי יהושע אמרו לו תלמידיו: רבי! דבר שנתחבט
עליו אותו זקן, את מושיטו לזה בקנה! התחיל מפייסו בדברים. לחם, זו
תורה, דכתיב (משלי ט'): לכו לחמו בלחמי. שמלה, זו טלית, זכה אדם
לתורה, זכה לטלית, ולא ...

"And will give me bread to eat, and a garment to wear" (Gen-
esis 28:20) - Akilas the proselyte entered to Rabbi Eliezer, he
said to him: 'Is this all the benefit of the proselyte, as it is
stated: "And loves the stranger, to give him food and a gar-
ment"'? (Deuteronomy 10:18). He said to him: 'Is it insignif-
icant in your eyes, the item regarding which this elder pon-
dered, as it is stated: "And will give me bread to eat, and a
garment to wear"'? But this proselyte comes and He ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022
(CC-BY)

LA NOTE DE KEHOT

ב"ר ע, ה.

160

והגית בו יומם ולילה

Ces mots citent Joshua 1:8 ; le passage figure ci-dessous.

Joshua 1:8:ח'א:יהושע

לא־יִמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר
לְעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכְּתוּב בוֹ כִּי־אֶזְכְּרֶיךָ אֶת־דְּרָכֶךָ וְאַזְכִּירְךָ לְמַעַן תִּשְׁכִּיל:

Que ce livre de la Torah ne s'éloigne pas de ta bouche ; mé-
dite-le jour et nuit, afin d'observer et de mettre en pratique
tout ce qui y est écrit ; alors tu feras réussir tes voies et tu
auras du succès.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

יהושע א, ח.

161

בד"ה ושבתה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Likkutei Sichos.

LA NOTE DE KEHOT

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

לקו"ת אחרי מ, ד. ראה לקו"ש חט"ו ע' 358.

162

י"ג מדות שהתו נדרשת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תויכ ר"פ ויקרא.

163

י"ג מדות הרחמים

La note de Kehot renvoie à Exodus 34:6 pour ces mots.

שמות ל"ד:ו'Exodus 34:6

LA NOTE DE KEHOT

שמות לד, ו-ז.

164

מים תחתונים בוכים

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז ת"ה (יט, ב). תוס' הרא"ש (הדר זקנים) בראשית בתחלתו. בחיי ויקרא
ב, יג.

165

כתית למאור

Ces mots citent Exodus 27:20 ; le passage figure ci-
dessous.

שמות כ"ז:20Exodus 27:20

וְאַתָּה תַצְוֶה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָקְחוּ אֵלֵיהָ שֶׁמֶן זַיִת וְזָךְ כִּתִּית לְמָאוֹר
לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד:

Et tu ordonneras aux enfants d'Israël de t'apporter de
l'huile pure d'olive, concassée pour l'éclairage, afin de faire
brûler continuellement une lampe.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות כז, כ.

166

והזיתים הם מרים

Ces mots citent Sanhedrin 108b:19 ; le passage figure ci-
dessous.

סנהדרין ק"ח ב:י"ט108b:19Sanhedrin

אָמַר רַב חֲנָנִי בְּרַבִּי זִנְאָ: אָמַר לְקָה אֱלִיעֶזֶר לְשֵׁם רַבָּא, כְּתִיב:
"לְמַשְׁפַּחְתֵּיהֶם יִצְאוּ מִן הַתְּבָחָה". אֲתָנוּ הֵיכָן הָיוּ? אָמְרוּ לְקָה: צַעַר
גָּדוֹל הָיָה לָנוּ בְּתִיבָהּ. בְּרִיָּה שְׁדָרְכָה לְהַאֲכִילָהּ בַּיּוֹם - הָאֲכָלְנוּהָ בַּיּוֹם,
שְׁדָרְכָה לְהַאֲכִילָהּ בַּלַּיְלָה - הָאֲכָלְנוּהָ בַּלַּיְלָה. הָאֵי זָקִיתָא לֹא הָיָה יָדַע
אָבָא מַה אָכְלָה. יוֹמָא חַד הָיָה יָתִיב וְקָא פְּאֵלִי רְמוּנָא, נָפַל תּוֹלְעָתָא
מִיָּנָה אָכְלָה. מִיכָן וְאֵילָךְ הָיָה גָּבִיל לַה חִוּרָא, כִּי מִתְּלַע אָכְלָה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

להעיר מעירובין יח, ב תוד"ה מרורין. וש"נ. וראה חדא"ג מהרש"א סנהדרין
קח, ב ד"ה יהיו. ראה תו"א פא, ג.

167

להיות שפל רוח

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה אבות ד, י.

168

ונפשי כעפר לכל תהי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תפלת אלקי נצור.

169

דהנה כתיב

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

מובא באוה"ת בראשית-ד דף תשעט, ב.

170

כשמן הטוב על הראש

Ces mots citent Psalms 133:2 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 133:2 ב"י: תהילים קל"ג

כשמן הטוב על-הראש ירד על-הזקן וזקן-אחר שירד על-פי מדותיו:

C'est comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, sur la barbe d'Aaron, et coule jusqu'au col de ses vêtements ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קלג, ב.

171

הלכות התו' שנק' קווצותיו תלתלים

Ces mots citent Song of Songs 5:11 ; le passage figure ci-dessous.

Song of Songs 5:11 ה"י: שיר השירים ה'

ראשו כתם פז קווצותיו תלתלים שחרות כעורב:

«Sa tête est de l'or le plus pur ; ses boucles sont frisées et noires comme le corbeau.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Shir HaShirim Rabbah 5:7 ה"י: שיר השירים רבה ה'

מצאני השמרים הסבכים בעיר, זה (עזרא ה, ג): תתני פחת עבר נהרה ונהריי. הכוני פצעוני, (עזרא ד, ו): כתבו שטנה על ישבני יהודה וירושלים. נשאו את רדידי מעלי שמרי החמות, חומותיה של ירושלים. אמר רבי אבא בר כהנא לשעבר היתה נבנה החומה אכן שמונה אמות, ואכן עשר אמות, ברם הקא (עזרא ה, ח): והוא מתבנא אכן גלל, ואכן דגלגול. דבר אחר מצאני השמרים, שכתו של לוי, דכתיב בהו (דברים לג, ט): כי שמרו אמרתה. הסבכים בעיר, היאך ...

"The sentries patrolling the city found me, they struck me, they wounded me; the guards of the walls took my mantle from upon me" (Song of Songs 5:7). "The sentries patrolling the city found me" - these are "Tatenai, the governor of Avar Nahara" (Ezra 5:3) and his associates. "They struck me, they wounded me" - "they wrote an accusation against the inhabitants of Judah and Jerusalem" (Ezra 4:6). "The guards of the walls took my mantle from upon me" - the walls of Jerusalem. Rabbi Abba bar Kahana said: ...

Midrash Rabbah -- TE (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ה, יא. ראה שהש"ר ה, ז.

172

שמן . . שהוא כחי' חכמה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

מא"א אות שי סמ"ח.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

נוכר ב"פ זקן

La note de Kehot renvoie à Song of Songs 3:2 pour ces mots.

Song of Songs 3:2 ג"י: שיר השירים ג'

אקומה נא ואסוככה בעיר בשוקים ורחכות אבקשה את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו:

'I will rise now, and go about the city, In the streets and in the broad ways, I will seek him whom my soul loveth.' I sought him, but I found him not.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן שה"ש ג, ב. אוה"ת נצבים ע' ארעח.

174

התורה שהיא כחי' שערות

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה תו"א קי, ב.

175

התו' נקי משל הקדמוני

La note de Kehot renvoie à I Samuel 24:13 pour ces mots.

I Samuel 24:13 א"י: שמואל א כ"ד

ישפט ה' ביני ובינך ונקמני ה' ממך וידי לא תהיה-בה:

The L-RD judge between me and thee, and the L-RD avenge me of thee; but my hand shall not be upon thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה ש"א כד, יג. וברש"י שם. וברש"י משפטים כא, יג.

176

כתלג חיור

Ces mots citent Daniel 7:9 ; le passage figure ci-dessous.

Daniel 7:9 ז"י: דניאל ז'

תזה הוית עד די כרסון רמיו ועתק יומין יתב לבושה כתלג חור ושער ראשה כעמר נקא כרסיה שבבין די-נור גלגלוי נור דלק:

Je regardai jusqu'à ce que des trônes fussent placés, et l'Ancien des jours s'assit ; son vêtement était blanc comme la neige, et les cheveux de sa tête comme de la laine pure ; son trône était des flammes de feu, et ses roues, un feu ardent.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דניאל ז, ט.

177

והחכמה תחי'

Ces mots citent Ecclesiastes 7:12 ; le passage figure ci-dessous.

Ecclesiastes 7:12 ז"י: קהלת ז'

כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה:

Car la sagesse est une protection, tout comme l'argent est une protection ; mais l'avantage de la connaissance est que la sagesse préserve la vie de celui qui la possède.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

קהלת ז, יב.

178

שמן משחת קדש

Ces mots citent Exodus 30:25 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 30:25: שמות לי: כ"ה

וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֶקֶחַ מִרְקַחַת מַעֲשֶׂה רֶקֶחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה:

Tu en feras une huile sainte pour l'onction, un parfum composé selon l'art du parfumeur ; ce sera une huile sainte pour l'onction.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות ל, כה. לא.

179

בד"ה צאינה וראינה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן שה"ש כא, ג ואילך.

180

חכים ולא בחכ'

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז בהקדמה (פתח אלי').

181

ואנשי קדש תהיון לי

Ces mots citent Exodus 22:30 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 22:30: שמות כ"ב: ל

וְאֲנָשֵׁי־קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בְּשָׂדֶה טֶרֶפָה לֹא תֹאכְלוּ לְכָלֵב תִּשְׁלַכְוּ אֹתוֹ:

And ye shall be holy men unto Me; therefore ye shall not eat any flesh that is torn of beasts in the field; ye shall cast it to the dogs.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות כב, ל.

182

עתידיים צדיקים שיאמרו לפניהם

Ces mots citent Bava Batra 75b:3-4 ; le passage figure ci-dessous.

Bava Batra 75b:3-4: בבא בתרא ע"ה ב:ג: ד'

וְאָמַר רַבָּה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: עֲתִידִין צְדִיקִים שְׁנִקְרְאוּן עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֶאֱמַר: "כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו, אֶחָד עֲשִׂיתִיו". וְאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁלֹשָׁה נִקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵלּוּ הֵן: צְדִיקִים, וּמְשִׁיחַ, וִירוּשָׁלַיִם. צְדִיקִים – הָא דְאָמְרוּ. מְשִׁיחַ – דְּקִתְּבִיב: "וְנָחָם אֶת יִשְׂרָאֵל" וְיִרְשָׁנוּ. וִירוּשָׁלַיִם – דְּקִתְּבִיב: "סָבִיב שְׁמִנָּה עֶשֶׂר אֲלֶיךָ, וְשֵׁם הָעִיר מִיּוֹם הַיּוֹם שֶׁמָּה", אֶל תִּקְרִי "שְׁמָה" אֶלָּא "שְׁמָה"...

Rabbi Shmuel bar Nahmani dit au nom de Rabbi Yohanan : Trois sont appelés du nom du Saint : les justes, le Messie et Jérusalem. Les justes, comme nous l'avons dit plus haut. Le Messie, ainsi qu'il est écrit : « ...et voici le nom dont on l'appellera : D.ieu est notre justice » (Jérémie 23:6). Jérusalem, ainsi qu'il est écrit : « Tout autour, cela fait dix-huit mille ; et

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

le nom de la ville à partir de ce jour sera : "D.ieu est là" » (Ézéchiél 48:35).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY)

LA NOTE DE KEHOT

ב"ב עה, ב.

183

באג"ה סדי"ה להבין מ"ש בפע"ה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

דף קנז, א.

184

חסד . . ימינו של הקב"ה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה ת"ז בהקדמה (פתח אלי').

185

חסד עולם

Ces mots citent Isaiah 54:8 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 54:8: ישעיהו נ"ד:ח

בְּשָׂפָה קָצָף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רָגַע מִמֶּךָ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחֲמֶיךָ אָמַר גְּאֻלָּהּ Havayah

Dans un bref accès de colère, J'ai un instant caché Ma face devant toi ; mais avec une bonté éternelle, J'aurai compassion de toi, dit D.ieu, ton Rédempteur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י נד, ח.

186

רב חסד

Ces mots citent Exodus 34:6 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 34:6: שמות ל"ד:ו

וַיַּעֲבֹר ה' עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶץ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת:

D.ieu passa devant lui et proclama : « D.ieu, D.ieu, D.ieu, compatissant et miséricordieux, lent à la colère, abondant en bonté et en vérité ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Numbers 14:18: במדבר י"ד:יח

ה' אֶרֶץ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד נָשָׂא עֹון וּפָשַׁע וְנָקָה לֹא יִנָּקָה פֶּקֶד עֹון אָבוֹת עַל־בָּנִים עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־רַבָּעִים:

The L-RD is slow to anger, and plenteous in lovingkindness, forgiving iniquity and transgression, and that will by no means clear the guilty; visiting the iniquity of the fathers upon the children, upon the third and upon the fourth generation.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות לד, ו. במדבר יד, יח.

187

כי חפץ חסד הוא

Ces mots citent Micah 7:18 ; le passage figure ci-dessous.

Micah 7:18: מיכה ז:י"ח

מִי־אֵל כְּמוֹךָ נָשָׂא עֹון וְעָבַר עַל־פָּשַׁע לְשֹׁאֲרֵית נִחְלָתוֹ לֹא־הִחְזִיק לְעַד אָפוּ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד הוּא:

Qui est un D.ieu comme Toi, qui pardonne l'iniquité et passe sur la transgression du reste de Son héritage ? Il ne garde pas éternellement Sa colère, car Il prend plaisir à la bonté.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

מיכה ז, יח.

188

חסד דקשט

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 133b pour ces mots.

Zohar III, 133b זח"ג קלג, בבב

LA NOTE DE KEHOT

זח"ג קלג, ב.

189

חסד של אמת

Ces mots citent Genesis 47:29 ; le passage figure ci-dessous.

בראשית 47:29 כ"ט

וַיִּקְרָבוּ יִמֵּי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׁים־נָא יָדְךָ תַּחַת יָרְכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וָאֱמֶת אֲלִי־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם:

And the time drew near that Israel must die; and he called his son Joseph, and said unto him: 'If now I have found favour in thy sight, put, I pray thee, thy hand under my thigh, and deal kindly and truly with me; bury me not, I pray thee, in Egypt.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה בראשית מז, כט.

190

אמת ה' לעולם

Ces mots citent Psalms 117:2 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 117:2 תהילים קי"ז

כִּי־גָבַר עָלֵינוּ חֶסֶדוֹ וָאֱמֶת־Havayah לְעוֹלָם הַלְלוּ־הָ:

Car sa bonté envers nous est grande, et la vérité de D.ieu demeure à jamais. Alléluia !

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קיז, ב.

191

היד הגדולה

Ces mots citent Exodus 14:31 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 14:31 שמות י"ד

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־ה'

Et Israël vit la grande œuvre que D.ieu accomplit contre les Égyptiens ; le peuple craignit D.ieu et crut en D.ieu et en Son serviteur Moïse.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות יד, לא.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

192

בד"ה פי נסכים

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן פי שלח מא, א. ושם מציין גם לתו"א ד"ה וארא אל אברהם.

193

האומר אין לי אלא תו'

Ces mots citent Yevamot 109b:4-5 ; le passage figure ci-dessous.

Yevamot 109b:4-5 יבמות ק"ט ב:ד-ה

עֲרָבִי שְׁלִצִיּוֹן — דַּעְבְּדִי שְׁלוֹף דּוּץ. תּוֹקֵעַ עֲצָמוֹ לְדָבָר הַלֵּכָה — דְּתַנִּיא, רַבִּי יוֹסִי אָמַר: כָּל הָאוֹמֵר אֵין לוֹ תוֹרָה — אֵין לוֹ תוֹרָה. פְּשִׁיטָא! אֵלָא: כָּל הָאוֹמֵר אֵין לוֹ אֵלָא תוֹרָה — אֵין לוֹ אֵלָא תוֹרָה. הָא נָמִי פְּשִׁיטָא! אֵלָא דַּאֲפִילוּ תוֹרָה אֵין לוֹ. מַאי טַעְמָא? אָמַר רַב פִּפְא, אָמַר קְרָא: "וְלִמְדַתְּם וְעָשִׂיתֶם" — כָּל שֶׁשָּׂנִי בְּעִשְׂיָה יִשְׁנֵנִי בְּלִמְדָּה, כָּל שֶׁאֵינוֹ בְּעִשְׂיָה אֵינוֹ בְּלִמְדָּה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

יבמות קט, ב.

194

מקרב איש ולב עמוק

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תהלים (סד, ז) ושם אי "וקרב". [כ].

195

אליו ולא למדותיו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

הוֹבָא בְּפִרְסָא שֶׁלִּיב רַבִּי בְּשֵׁם הַסְּפָרִי. עֵי בְדִיָּה לְהַבִּין מִי"ש בְּאוֹצָרֵי הַחוֹסְפוֹת (נא, ג) וְדַהֲ"ק שֶׁם "כְּהוּבָא בְּפִרְסָא בְּסוּפֵי" עֲכָלָה"ט. וּבִכְ"מ אֵי "בְּסַפְרִי", וּבְאֵמֶת לִי שֵׁם. וְשֶׁם בְּפִרְסָא שֶׁלִּיב פִּיב הִבִּיאוּ "מַסְפְּרִי" אֲבָל אֲדַמְיָר בְּדִיוֹק הַשְּׁמִיט תִּי "מַסְפְּרִי" מִטַּעַם הַנִּלְ עֵ"כ . . וְכַתֵּב בְּלִשׁוֹנוֹ הַשְּׁהוּר כְּהוּבָא בְּפִרְסָא. [כ].

196

באור פני מלך חיים

Ces mots citent Proverbs 16:15 ; le passage figure ci-dessous.

Proverbs 16:15 משלי ט"ז

בְּאוֹר־פְּנֵי־מֶלֶךְ חַיִּים וְרִצּוֹנוֹ כַּעַב מִלְּקוֹשׁ:

Dans la lumière du visage du roi est la vie, et sa faveur est comme un nuage de pluie tardive.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי טז, טו.

197

כמים הפנים לפנים

Ces mots citent Proverbs 27:19 ; le passage figure ci-dessous.

Proverbs 27:19 משלי כ"ז

כַּמֵּיִם הַפָּנִים לְפָנִים כֵּן לִב־הָאָדָם לְאָדָם:

Comme dans l'eau le visage répond au visage, ainsi le cœur de l'homme à l'homme.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי כז, יט.

198 **בד"ה כי תצא**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 לקו"ת פ' תצא לו, ב.

199 **ביאור על הנ"ל**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 בסה"מ — תקס"ב ע' רכא — הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי. שם כרך ב ע' תנח
 הנחה אחרת.

200 **שמן זית זך כתיב**
 Ces mots citent Exodus 27:20 ; le passage figure ci-dessous.
 שמות כ"ז:20: Exodus
 וְאַתָּה תַצְוֶה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לְמָאֹר
 לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד:
 Et tu ordonneras aux enfants d'Israël de t'apporter de l'huile pure d'olive, concassée pour l'éclairage, afin de faire brûler continuellement une lampe.
 Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
 LA NOTE DE KEHOT
 שמות כז, כ.

201 **כי השמן הוא חכמה סתימאה**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה המשך בששה"ק תער"ב ח"ב ע' תתצא.

202 **שמן משחת קדש**
 Ces mots citent Exodus 30:25 ; le passage figure ci-dessous.
 שמות ל"ה:25: Exodus
 וַעֲשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֶקֶחַ מִרְקַחַת מַעֲשֶׂה רֶקֶחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־
 קֹדֶשׁ יִהְיֶה:
 Tu en feras une huile sainte pour l'onction, un parfum composé selon l'art du parfumeur ; ce sera une huile sainte pour l'onction.
 Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
 LA NOTE DE KEHOT
 שמות ל, כה.

203 **שהוא מקור ושרש להתהוות החכמה**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
 LA NOTE DE KEHOT
 מובא באוה"ת בהעלותך ע' שלב.

204 **קדש הוא חכ' דאצי**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה מא"א אות ק' ס"ז.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

205 **כמ"ש באנה"ק סי' כח**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Iggeres HaKodesh.
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה גם לקמן חוקת ס, ג. בלק סט, ג. שה"ש מח, א. ובליקוט פ"י באנה"ק.

206 **כשמן הטוב כו' יורד על הזקן**
 Ces mots citent Psalms 133:2 ; le passage figure ci-dessous.
 תהילים קל"ג:2: Psalms
 כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל־הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל־הַזָּקָן וְקוֹרְאָהֶרֶן שִׁירָד עַל־פִּי מְדוּתָיו:
 C'est comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, sur la barbe d'Aaron, et coule jusqu'au col de ses vêtements ;
 Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
 LA NOTE DE KEHOT
 תהילים קלג, ב.

207 **תלי תלים של הלכות**
 Ces mots citent Menachot 29b:6-7 ; le passage figure ci-dessous.
 מנחות כ"ט ב:ו'-ז': Menachot
 אמר רבא שבעה אותיות צריכות שלשה זיונין ואלו הן שעטני"ז ג"ץ אמר
 רב אשי חזינא להו לספרי דווקני דבי רב דחטרי להו לגגיה דחיי"ת
 ותלו ליה לכרעיה דחיי"ת חטרי להו לגגיה דחיי"ת כלומר חי הוא ברומו
 של עולם ותלו ליה לכרעיה דחיי"ת כדבעא מיניה רבי יהודה נשיאה מרי
 אמי מאי דכתיב (ישעיהו כו, ד) בטחו בי"י עדי עד כי ביה י"י צור
 עולמים אמר ליה כל התולה בטחוננו בהקב"ה הרי לו מחסה בעולם הזה
 ולעולם הבא
 Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)
 LA NOTE DE KEHOT
 מנחות כט, ב. רש"י שה"ש ה, טז. [כ].

208 **בלק"ת שיעקר ענין העלאת הנרות**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 בטעמי המצות (בד"ה מצות הדלקת הנרות).

209 **המנורה הי' בדרום**
 Ces mots citent Exodus 26:35 ; le passage figure ci-dessous.
 שמות כ"ו:35: Exodus
 וְשַׁמֶּת אֶת־הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרְכָת וְאֶת־הַמִּנְרָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צִלְע
 הַמִּשְׁכָּן תִּימְנָה וְהַשֻּׁלְחָן תַּתָּן עַל־צִלְע צָפוֹן:
 And thou shalt set the table without the veil, and the candlestick over against the table on the side of the tabernacle toward the south; and thou shalt put the table on the north side.
 Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה שמות כו, לה.

- 210** **ועיין מ"ש לעיל מענין הנגבה**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 כט, ג.
- 211** **ברכות לך לך פלייט**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
 LA NOTE DE KEHOT
 בסוף הפי. "מחקה והולך ומכוון כנגד בהמ"ק" — אוה"ת בראשית-ד דף תרצט, ב. יתרו עי תשעו.
- 212** **ובוח"א שם (ד"פ ע"א)**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
 LA NOTE DE KEHOT
 נעתק באוה"ת יתרו עי תשעה.
- 213** **בוח"ב ר"פ יתרו (דס"ז ב')**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה לעיל ל, א. אוה"ת בראשית-ד דף תרצט, ב. יתרו עי תשעה.
- 214** **בד"ה שוש אשיש**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 לקו"ת נצבים מח, א.
- 215** **זח"ג פ' במדבר (דק"י"ח ע"ב)**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Biurei HaZohar.
 LA NOTE DE KEHOT
 ביאור המאמר — ראה ביאור"ז להצ"צ-א עי תנא. שם עי תנו.
- 216** **ירושלים הבנוי**
 La note de Kehot renvoie à Psalms 122:3 pour ces mots.
 Psalms 122:3:ג:כ"ב תהילים
 LA NOTE DE KEHOT
 תהלים קכב, ג.
- 217** **בוהר וישב (דקפ"ג סע"ב)**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 נתבאר ביהל אור עי תפ.
- 218** **בד"ה אלה פקודי המשכן**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 לעיל פקודי ד, א.
- 219** **בוהר פקודי (דף ר"ס סע"ב)**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה גם לקמן דרושים ליוהכ"פ עא, ב. אוה"ת בשלח עי תרלז.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

- 220** **בוהר ויחי (דרמ"א ע"א)**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Biurei HaZohar.
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה ביאור"ז להצ"צ-א עי תנג. נזכר גם לעיל פי צו יז, א.
- 221** **ובפ' פקודי (דרכ"א ב')**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 "פי שם י"ה הוא עדות לישראל" — יהל אור עי תפג.
- 222** **דרכ"ט ב'**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 "פי עדות לישראל דא רוא דשמא קדישא דאקרי עדות כד"א ועדותי זו אלמדם" — יהל אור עי תפג.
- 223** **בד"ה להבין מ"ש בהגדה מצה זו**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 לעיל פי צו יב, ב ואילך.
- 224** **ע"פ מאמר רו"ל**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 סוף חגיגה. [כ].
- 225** **לכל נשיא קרבן בפ"ע**
 La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
 LA NOTE DE KEHOT
 ראה לקמן ברכה צח, ג. תו"א ח, ב. אוה"ת במדבר עי לג. נשא עי רנד.
- 226** **שנקרע הים ליי"ב גזרים**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 תנחומא בשלח יו"ד. פדרי"א מ"ב.
- 227** **והניף ידו על הנהר**
 Ces mots citent Isaiah 11:15 ; le passage figure ci-dessous.
 ישעיהו י"א:ט"ו Isaiah 11:15
 וְהָקְרַם ה' אֶת לְשׁוֹן יַם־מִצְרַיִם וְהִנִּיף יָדוֹ עַל־הַנָּהָר בְּעֵינֵם רוּחוֹ וְהִפָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְהָדְרִיחַ בְּנָעָלִים:
 Et D.ieu détruira entièrement la langue de la mer d'Égypte ; de Son vent brûlant, Il agitera Sa main au-dessus du fleuve, le divisera en sept courants et fera marcher les hommes à pied sec.
 Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
 LA NOTE DE KEHOT
 ישע"י יא, טו.
- 228** **ומבואר במ"א ע"פ זה**
 La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
 LA NOTE DE KEHOT
 לעיל פי צו יז, א.

229

שאוא"ס מלובש בחכמה

La note de Kehot renvoie à Proverbs 3:19 pour ces mots.

Proverbs 3:19 משלי ג': יי"ט

ה' בַּחֲכָמָה יִסְדֵּאֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבְנוּתָהּ:

D.lieu a fondé la terre par la sagesse ; par l'intelligence, il a établi les cieux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

כמ"ש ה' בחכמה (משלי ג, יט).

230

ולפי שגילוי זה שבחכמה נמשך מבחי' ז"ת דעתיק

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

מובא באוה"ת תרומה ע' א'תפה.

231

בעבר הנהר ישבו

Ces mots citent Joshua 24:2 ; le passage figure ci-dessous.

Joshua 24:2 יהושע כ"ד:ב'

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל-כָּל-הָעָם כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הִנֵּהר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תָּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְאָבִי נָחוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

Et Josué dit à tout le peuple : « Ainsi parle D.lieu, D.lieu d'Israël : Autrefois, vos pères habitaient au-delà du Fleuve — Térah, père d'Abraham et père de Nahor — et ils servaient d'autres dieux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

יהושע כד, ב.

232

בביאור ע"פ יהודה אתה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א מה, ד.

233

בהעלותך את הנרות

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken 5563.

LA NOTE DE KEHOT

בסה"מ תקס"ג כרך ב ע' תקנ"ג ב' הנחות. הנוסחא שני' הוא הנחת כ"ק אדה"א. להתחלת המאמר הפי' דרש"י ראה גם סה"מ תקס"ו ע' רמב. סה"מ תרל"ה כרך ב ע' שכת ואילך. סה"ת תרנ"ד ע' שיח ואילך. עוד הנחה נדפסה מגוכות"ק הצ"צ באוה"ת במדבר-ו ע' איתשדמ. שם כרך ה ע'א איתקפה. ראה באוה"ת פי' בהעלותך ע' שנג. מאמר כ"ק אדה"א שמוסד על מאמר זה בסה"מ אדה"א ע' תתצד. ובהרחב הביאור שם ע' תתקיד. כמה ענינים מהמאמר נתבארו בד"ה לרוח שמניך — בסה"מ אדה"א כתובים-ב ע' יא.

234

בהעלותך את הנרות

Ces mots citent Numbers 8:2 ; le passage figure ci-dessous.

Numbers 8:2 במדבר ח':ב'

דִּבֶּר אֱלִיאֶהֱרֹן וְאַמְרָתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתָהּ אֶת-הַנֵּרוֹת אֶל-מֹל פְּנֵי הַמִּנְוָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת:

«Parle à Aaron et dis-lui : Lorsque tu allumeras les lampes, les sept lampes éclaireront devant le candélabre.»

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר ח, ב.

235

חלשה דעתו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

נתבאר בשיחת ש"פ בהעלותך תשמ"ח.

236

ועי' במדרש

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ריש הפרשה (טו, ג) ובאבהש"י.

237

הצאן ובקר ישחט להם

Ces mots citent Numbers 11:22 ; le passage figure ci-dessous.

Numbers 11:22 במדבר י"א:כ"ב

הַצֹּאן וּבְקָר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם אִם אֶת-כָּל-דְּגֵי הַיָּם יֹאסֹף לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם:

If flocks and herds be slain for them, will they suffice them? or if all the fish of the sea be gathered together for them, will they suffice them?"

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר יא, כב.

238

שכל נשיא העלה שבטו על ידי קרבנו

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת נשא ע' רנד.

239

ע"ה אסור לאכול בשר

Ces mots citent Pesachim 49b:3 ; le passage figure ci-dessous.

Pesachim 49b:3 פסחים מ"ט ב:ג'

תנ"א, רבי אומר: עִם הָאֶרֶץ אֲסוּר לֶאֱכֹל בֶּשֶׂר, (בְּהֵמָה) שְׁנֵאָמַר: "זֹאת תֹּרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף": כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה מוֹתֵר לֶאֱכֹל בֶּשֶׂר בְּהֵמָה וְעוֹף, וְכָל שְׂאִינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה אֲסוּר לֶאֱכֹל בֶּשֶׂר בְּהֵמָה וְעוֹף.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

פסחים מט, ב. ראה לקו"ש ח"ב ע' 455.

240

שאינו יכול להעלות את הבשר

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה קונטרס אחרון ע' קנז. ולקמן פב, ב.

241

רפ"ו דברכות

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

מ, סע"א.

242 אר"נ עד דלא אכילנא

La note de Kehot renvoie à Bava Kamma 72a pour ces mots.

Bava Kamma 72a קמא ע"ב
LA NOTE DE KEHOT

ב"ק עב, א. וראה ד"ה באתי לגני תשי"ב סעי' א.

243 החיות נושאות את הכסא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

שמו"ר ספכ"ג. ועלי"ק פי' שלח (מא, סעי'ד). וש"נ. וע"ל במדבר (יד, רע"ב).
[כ].

244 ועל הכסא . . כמראה אדם

Ces mots citent Ezekiel 1:26 ; le passage figure ci-dessous.

Ezekiel 1:26 יחזקאל א':כ"ו

וממעל לרקיע אשר על-ראשם כמראה אבן-ספיר דמות קסא ועל דמות
הקסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה:

Et au-dessus du firmament qui était au-dessus de leurs têtes, il y avait une ressemblance de trône, ayant l'aspect d'une pierre de saphir ; et, au-dessus de cette ressemblance de trône, en haut, il y avait une ressemblance ayant l'apparence d'un homme assis dessus.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

יחזקאל א, כו.

245 שנקרא אדם א' הוא בחי' מחשבה וד' דבור מ' מעשה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken.

LA NOTE DE KEHOT

וכ"ה במאמרי אדה"צ על התורה ח"ב ע' תתנ. ובביאור"ו להצ"צ א' ע' שכה.

246 והנה הבשר הוא מבחי' גבורות

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Likkutei Sichos.

LA NOTE DE KEHOT

ראה גם לקמן פי' פנחס עז, ד שהתהוות הבשר מן הדם. וראה גם בלקו"ש
חט"ו ע' 358 הערה 63.

247 בוערות כמראה הלפידים

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

שם א, יג.

248 ע"פ וגלחה את ראשה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן לקו"ת כי תצא לו, ג.

249 אבל התלמיד חכם

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן משות פב, ב.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

250 ונחנו מה

La note de Kehot renvoie à Exodus 16:7 pour ces mots.

Exodus 16:7 שמות ט"ז:ז

ובקר וראיתם את-כבוד ה' בשמעו את-תלנתיכם על-ה' ונחנו מה כי
תלינו עלינו:

et le matin, vous verrez la gloire de D.ieu, car Il a entendu vos murmures contre D.ieu ; et que sommes-nous, pour que vous murmuriez contre nous ?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

שמות טז, ז-ח.

251 סד"ה והיה מידי חודש בחדשו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת ברכה צז, ד.

252 ויאמר משה שש מאות אלף

Ces mots citent Numbers 11:21 ; le passage figure ci-dessous.

Numbers 11:21 במדבר י"א:כ"א

ויאמר משה שש-מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב ואתה אומר
בשר אתו להם ואכלו חדש ימים:

Et Moïse dit : « Le peuple au milieu duquel je me trouve compte six cent mille hommes à pied ; et Tu as dit : Je leur donnerai de la viande, afin qu'ils en mangent tout un mois !

»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

במדבר יא, כא.

253 שהיו ג"כ מבחי' יסוד אבא

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Likkutei Sichos.

LA NOTE DE KEHOT

בענין משה שהוא יסוד אבא, ראה בארוכה בלקו"ש ח"ו ע' 244 ואילך.

254 ולכן צריכין שחיטה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה מאמרי אדה"א במדבר-ג ע' תתקלד.

255 (ועי' בלק"ת . . ובפ' שמיני)

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

בטעמי המצות.

256 לבי ובשרי ירננו

Ces mots citent Psalms 84:3 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 84:3 תהילים פ"ד:ג

נקספה וגם-כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אלי-הי:

Mon âme languit et défaille après les parvis de D.ieu ; mon cœur et ma chair chantent de joie au D.ieu vivant.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

תהלים פד, ג.

257 בד"ה וארשתיו לו

La note de Kehot renvoie à Numbers 8:2 pour ces mots.

במדבר ח:ב: Numbers 8:2

דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהִעָלְתָּהּ אֶת־הַנֵּרוֹת אֶל־מֹל פְּנֵי הַמִּנְוָה יֹאִירוּ שְׂבַעַת הַנֵּרוֹת:

«Parle à Aaron et dis-lui : Lorsque tu allumeras les lampes, les sept lampes éclaireront devant le candélabre.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

לעיל במדבר ח, ב ואילך.

258 ההרים רקדו

Ces mots citent Psalms 114:4 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 114:4 תהילים קי"ד:ד

הַהָרִים רָקְדוּ כְּאַיִלִים גִּבְעוֹת כְּבָנִי־צֹאן:

Les montagnes bondirent comme des béliers, les collines comme de jeunes brebis.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קיד, ד.

259 פסחים (דקי"ח ע"ב)

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

צ"ל קיח, א (ברש"י ד"ה ההרים).

260 ועמש"ל בד"ה ענין שניתנה תורה על הר סיני

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל פי במדבר טו, ג.

261 והי' מדי חודש

Ces mots citent Isaiah 66:23 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 66:23 ישעיהו ס"ו:כ"ג

וְהָיָה מִדִּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ וּמִדִּי שָׁבַת בְּשַׁבְּתוֹ יָבוֹא כָּל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אֲמֹר ה'.

Et il arrivera que, de nouvelle lune en nouvelle lune, et de sabbat en sabbat, toute chair viendra se prosterner devant Moi, dit D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י סו, כג.

262 השומן — שמן הוא בחי' חכמה

Ces mots citent Menachot 85b:13-14 ; le passage figure ci-dessous.

Menachot 85b:13-14 מנחות פ"ה ב:י"ג-י"ד

גמ' (שמואל ב יד, ב) וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה מאי שנא תקועה אמר רבי יוחנן מתוך שרגילין בשמן זית חכמה מצויה בה: תנו רבנן (דברים לג, כד) וטובל בשמן רגלו זה חלקו של אשר שמושך

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

שמן כמעין אמרו פעם אחת נצרכו להן אנשי לודקיא בשמן מינו להן פולמוסטוס אחד אמרו לו לך והבא לנו שמן במאה ריבוא

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

Tanya, Likkutei Amarim 53:6 תניא, חלק ראשון: ליקוטי אמרים נ"ג:ו

וְזֶהוּ שְׁאֵמֶר הַיְּנוּקָא: "דְּנִהוּרָא עֵילָאָה דְּאֶדְלִיק עַל רִישִׁיהּ" הִיא שְׂכִינְתָּא - "אֶצְטְרִיד לְמִשְׁחָא", פִּירוּשׁ, לְהִתְלַבֵּשׁ בְּחֻכְמָה, הַנִּקְרָאת "שְׁמֶן מִשְׁחַת קִדְשִׁי", כְּמוֹ שְׂכָתוֹב בְּזֵהר, וְ"אֵינוֹן עוֹבְדִין טְבִינִין" - הֵן תְּרִי"ג מִצְוֹת הַנִּמְשָׁכוֹת מִחֻכְמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּדִי לְאַחֹז אֹר הַשְּׂכִינָה בְּפִתִּילָהּ, הִיא נֶפֶשׁ הַחַיּוֹנִית שְׂבִיגוּף, הַנִּקְרָאת פִּתִּילָהּ עַל דְּרָךְ מִשְׁל. כִּי, כְּמוֹ שְׂבִנֵּר הַגִּשְׁמִי, הָאוֹר מֵאִיר עַל דְּרִי כְּלִינִין וְשִׁרִּיפַת הַפִּתִּילָהּ הַנִּהְפָּכֶת לְאֵשׁ, כִּד, אֹר הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עַל נֶפֶשׁ ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

מנחות פה, ב. תניא פנ"ג.

263 חכים ולא בחכ' ידיעא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז בהקדמה (פתח אלי').

264 יסוד אבא ארוך

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה הנסמן לקמן תצא לו, א.

265 ע"פ כי אתה נרי ה'

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א

266 ובד"ה ת"ר מצות נר חנוכה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תו"א

267 משחרב ביהמ"ק שולחנו ש"א

La note de Kehot renvoie à Berakhot 55a pour ces mots.

Berakhot 55a ברכות נ"ה א

LA NOTE DE KEHOT

ברכות נה, א.

268 י"ב בקר שלשה פונים צפונה

La note de Kehot renvoie à Zohar I, 259b pour ces mots.

Zohar I, 259b זח"א רנט, בב

LA NOTE DE KEHOT

מ"א ז, כה. ראה זח"א רנט, ב. תו"א כח, א. קג, א.

269 ששם עלו שבטים

Ces mots citent Psalms 122:4 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 122:4 תהילים קכ"ב:ד

שָׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבִטִיָּקָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'

Là où montent les tribus, les tribus de D.ieu, comme témoignage pour Israël, afin de rendre grâce au nom de D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

תהלים קכב, ד.

270 ואימא מקננא בכורסייא

Ces mots citent Tanya, Likkutei Amarim 39:4 ; le passage figure ci-dessous.

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים 39:4 Tanya, Likkutei Amarim
ל"ט:ד'
ולכן, זאת היא עבודת המלאכים תמיד, יומם ולילה לא ישקוטו, לעמוד
ביראה ופחד וכו', והיינו, כל מחנה גבריאל שמהשמאל, ועבודת מחנה
מיכאל היא האהבה כו'. אבל בעולם הגריאה מאירות שם חכמתו
ובינתו ודעתו של אינוסוף ברוך הוא, שהן מקור המדות ואם ושרש
להן, וכדאיתא בתיקונים ד"אימא עילאה מקננא בתלת ספירן
בכרסיא", שהוא עולם הגריאה.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)
LA NOTE DE KEHOT

ת"ו ת"ו (כג, א). ע"ה שער סדר אבי"ע פ"ג. שער דרושי אבי"ע פ"ג. תניא
פל"ט.

271 אבא יסד ברתא

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 248a pour ces mots.

Zohar III, 248a זח"ג רמח, א
LA NOTE DE KEHOT

זח"ג רמח, א. רנו, ב.

272 שהחכמה היא בחי' אין

Ces mots citent Tanya, Likkutei Amarim 18:9-10 ; le pas-
sage figure ci-dessous.

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים 18:9-10 Tanya, Likkutei Amarim
י"ח:ט'
הנה, החכמה היא מקור השכל וההבנה, והיא למעלה מהבינה שהוא
הבנת השכל והשגתו, והחכמה - היא למעלה מההבנה וההשגה, והיא
מקור להן. וזהו לשון חכמה - "כ"ח מ"ה", שהוא מה שאינו מושג
ומוכן, ואינו נתפס בהשגה עדיין, ולכן מתלבש בה אור אינוסוף ברוך
הוא דלית מחשבה תפיסא בקה כלל.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)
LA NOTE DE KEHOT

ראה תניא פ"ח ובליקוט פ"י לשם.

273 אבא דמקנא באצי

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Sefer HaMaamarim 5703.

LA NOTE DE KEHOT

ראה ניצוצי אורות לזח"ג ק"ו, א. הערה בסה"מ תש"ג ע' 133.

274 עיין בלקו"ת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

להאריז"ל.

275 ע"פ להקריב לי במועדו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן פ' פנחס עו, ב.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

276

בכה"ז ר"פ ויצא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לאדה"א טז, ג.

277

אהל בל יצען

Ces mots citent Isaiah 33:20 ; le passage figure ci-dessous.

ישעיהו ל"ג:כ' Isaiah 33:20

הנה ציון קרית מועדנו עיניה תראינה ירושלם נה שגן אהל בל יצען
בל יסע יתדתי לנצח וכל חבליו בל ינתקו:

Contemple Sion, la cité de nos assemblées solennelles ; tes
yeux verront Jérusalem, demeure paisible, tente qui ne sera
pas déplacée, dont les pieux ne seront jamais arrachés et
dont aucun cordage ne sera rompu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

ישע"י לג, כ.

278

ויהי בערב ותעל השליו

Ces mots citent Exodus 16:13 ; le passage figure ci-
dessous.

שמות ט"ז:י"ג Exodus 16:13

ויהי בערב ותעל השליו ותכס את המחנה ובבקר היתה שכבת הטל
סביב למחנה:

And it came to pass at even, that the quails came up, and
covered the camp; and in the morning there was a layer of
dew round about the camp.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

שמות טז, יג.

279

חכמות בחוץ תרונה

Ces mots citent Proverbs 1:20 ; le passage figure ci-
dessous.

משלי א:כ' Proverbs 1:20

חכמות בחוץ תרנה ברחובות תמן קולה:

La sagesse crie dans les rues, elle fait retentir sa voix sur les
places ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

משלי א, כ.

280

בפ' יתרו ע"פ זכור את יום השבת לקדשו

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

תו"א ע, א. וראה גם אוה"ת בראשית דף כט, א.

281

קול קורא במדבר

Ces mots citent Isaiah 40:3 ; le passage figure ci-dessous.

ישעיהו מ"ג:א' Isaiah 40:3

קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסלח לאלקינו:

Hark! one calleth: 'Clear ye in the wilderness the way of the
L-RD, make plain in the desert a highway for our G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

ישע"י מ, ג.

282 הקל קול יעקב

Ces mots citent Genesis 27:22 ; le passage figure ci-dessous.

Genesis 27:22 בראשית כ"ז:כ"ב

וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשְׁחוּ וַיֹּאמֶר הִקֵּל קוֹל יַעֲקֹב וְהִידִים יָדָיו עָשׂוּ:

Et Jacob s'approcha d'Isaac, son père ; celui-ci le toucha et dit : « La voix est la voix de Jacob, mais les mains sont les mains d'Ésaü. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

בראשית כז, כב.

283 בזהר באדרא דנשא

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

מובא באוה"ת נ"ך-א ע' תקמו וכי "ששם מבואר שהוא המשכה ממז"ס לז"א".

284 ובפי' תולדות (דקמ"א ע"ב)

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

"מאי חכמות אלן חכמה עילאה וחכמתא זעירא דאתכלילת בה בעלאה".
ובאוה"ת נ"ך-ג ע' תקמו "פ"י חוץ זהו ענין קלא דאשתמע".

285 ועמ"ש במ"א

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ד"ה ששים המה מלכות. [כ].

286 ומעין מבית הי יצא

Ces mots citent Joel 4:18 ; le passage figure ci-dessous.

Joel 4:18 יואל ד':י"ח

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִטְפוּ הַהָרִים עָסִיס וְהַגְבְּעוֹת תִּלְכְּנָה חֶלֶב וְכָל־אֲפִיקֵי יְהוּדָה יִלְכוּ מֵיָם וּמִעֵיָן מִבֵּית ה' יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת־נַחַל הַשְּׂטִיִּם:

Et il arrivera en ce jour-là que les montagnes ruisselleront de vin doux, les collines couleront de lait, et tous les torrents de Juda couleront d'eaux ; une source jaillira de la maison de D.ieu et arrosera la vallée de Shittim.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

יואל ד, יח.

287 ע"פ הרע"מ פי תשא אנא למשקל

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Biurei HaZohar.

LA NOTE DE KEHOT

ביאוה"ז להצ"צ-א.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

288 ויגזו שלמים מן הים

Ces mots citent Numbers 11:31 ; le passage figure ci-dessous.

Numbers 11:31 במדבר י"א:ל"א

וְרוּחַ נֹסֶע מֵאֵת ה' וַיִּגְזוּ שְׁלֹמִים מִן־הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל־הַמִּדְבָּר יוֹם כֹּה וּבְקִדְרָה יוֹם כֹּה סְבִיבוֹת הַמִּדְבָּר וּכְאֻמָּתִים עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ:

And there went forth a wind from the L-RD, and brought across quails from the sea, and let them fall by the camp, about a day's journey on this side, and a day's journey on the other side, round about the camp, and about two cubits above the face of the earth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

במדבר יא, לא.

289 ומלאה הארץ דעה את הי'

Ces mots citent Isaiah 11:9 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 11:9 ישעיהו י"א:ט"ז

לֹא־יָרְעוּ וְלֹא־יִשְׁחִיתוּ בְּכָל־הָר קִדְשִׁי כִּי־מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת־Havayah כַּמֵּיִם לַיָּם מְכֻסִּים:

On ne fera ni mal ni destruction sur toute Ma montagne sainte, car la terre sera remplie de la connaissance de D.ieu, comme les eaux couvrent la mer.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

ישע"י יא, ט.

290 או"ת מהמגיד . . ע"פ ומחץ פאתי מואב

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ס"פ בלק (בהוצאת קה"ת) מט, ד. וראה גם לקו"א להה"מ סקל"ח (בהוצאת קה"ת). מובא גם באוה"ת ויקרא-ב ע' שם ע' תקצח. יתרו ע' א"ו. נ"ך-ב ע' א"קיא.

291 ע"פ ויהי קול מעל לרקיע

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

אוה"ת במדבר אתכח.

292 יהי רקיע

La note de Kehot renvoie à Genesis 1:6 pour ces mots.

Genesis 1:6 בראשית א':ו

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם:

Et D.ieu dit : « Qu'il y ait un firmament au milieu des eaux, et qu'il sépare les eaux des eaux. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

בראשית א, ו.

293

רצוא ושוב

Ces mots citent Ezekiel 1:14 ; le passage figure ci-dessous.

יחזקאל א':י"ד Ezekiel 1:14

וְהַחַיִּים רָצוּא וְשׁוּב כְּמִרְאָה הֶבְנוּק:

Et les êtres vivants allaient et revenaient, semblables à l'éclat d'un éclair.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

יחזקאל א, יד.

294

וזה מעשה המנורה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

משנת תקנ"ה — ראה רשימת המאמרים שבסוגים מאמרים קצרים עי תריג הערה 33 (וראה לעיל יט, ב בהערות וציונים מכ"ק אדמו"ר ולהלן ברשימת הכתבי-יד). וראה באוה"ת בהעלותך ע' שנו.

295

וזה מעשה המנורה מקשה זהב

Ces mots citent Numbers 8:4 ; le passage figure ci-dessous.

Numbers 8:4:ד' במדבר ח'

וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמִּנְרָה מִקְשֵׁה זָהָב עֲדִי-יָרֵכָה עֲדִי-פֶרֶךָהּ מִקְשֵׁה הוּא כְּמִרְאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת-מֹשֶׁה כִּן עָשָׂה אֶת-הַמִּנְרָה:

And this was the work of the candlestick, beaten work of gold; unto the base thereof, and unto the flowers thereof, it was beaten work; according unto the pattern which the L-RD had shown Moses, so he made the candlestick.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר ח, ד.

296

מנורה נקראת כנס"י

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה ילקוט צפני רמז תקס"ז. תו"א מקץ לב, ב.

297

בדבר ה' שמים נעשו

Ces mots citent Psalms 33:6 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 33:6:ו' תהילים ל"ג

בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל-צִבְאוֹת:

Par la parole de D.ieu les cieux furent faits, et toute leur armée par le souffle de Sa bouche.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים לג, ו.

298

ויקרא לו א-ל אלקי ישראל

Ces mots citent Genesis 33:20 ; le passage figure ci-dessous.

Genesis 33:20:כ"ג בראשית ל"ג

וַיִּצְבֹּשֶׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא-לוֹ אֵל אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל:

And he erected there an altar, and called it El-elohe-Israel.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

LA NOTE DE KEHOT

בראשית לג, כ.

299

ורע אדם וורע בהמה

Ces mots citent Jeremiah 31:27 ; le passage figure ci-dessous.

Jeremiah 31:27:כ"ז ירמיהו ל"א

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאמֶה-י' וְזָרַעְתִּי אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת-בֵּית יְהוּדָה זָרַע אָדָם וְזָרַע בְּהֵמָה:

Voici, des jours viennent, dit D.ieu, où je sèmerai la maison d'Israël et la maison de Juda de semence humaine et de semence animale.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ירמ"י לא, כו.

300

בטל רצונך מפני רצונו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

אבות ב, ד.

301

זהב שהוא יראה כי כסף הוא אהבה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה תו"א נח, א ואילך. ובכ"מ.

302

נכספה

La note de Kehot renvoie à Psalms 84:3 pour ces mots.

Psalms 84:3:ג' תהילים פ"ד

נִכְסְפָה וְגַם-כָּלְתָה נַפְשִׁי לַחֲצֹרוֹת ה' לִבִּי וּבִשְׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֱלֹהֵי:

Mon âme languit et défaille après les parvis de D.ieu ; mon cœur et ma chair chantent de joie au D.ieu vivant.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים פד, ג.

303

מצפון זהב יאתה

Ces mots citent Job 37:22 ; le passage figure ci-dessous.

Job 37:22:כ"ב איוב ל"ז

מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה עַל-אֱלֹהֵי נֹרָא הוּד:

Du nord vient une splendeur dorée ; autour de D.ieu, une majesté redoutable.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

איוב לו, כב.

304

וע"פ תקנו לנו אנשי כנסת הגדולה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן ע, ד בענין תפלה.

305

כמו במקדש ראשון

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Pri Etz Chaim.

LA NOTE DE KEHOT

ראה בקו"א בד"ה להבין מ"ש בפע"ה בתחלתו ובליקוט פ"י לשם.

306 בהיר בשחקים

Ces mots citent Job 37:21 ; le passage figure ci-dessous.

איוב ל"ז:כ"א

וְעַתָּה לֹא־רָאוּ אֹר כְּהִיר הוּא בַּשְּׁחָקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתִטְהָרֵם:

Et maintenant, les hommes ne voient pas la lumière qui resplendit dans les cieus ; mais le vent passe et les purifie.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה איוב לז, כא.

307 רפידתו זהב

Ces mots citent Song of Songs 3:10 ; le passage figure ci-dessous.

שיר השירים ג:י"ד

עֲמֻדָיו עֲשֶׂה כֶסֶף רִפִּידָתוֹ זָהָב מְרֻכָּבוֹ אֲרָגְמָן תּוֹכוֹ רִצּוֹף אֲהָבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַם:

Il en fit les colonnes d'argent, le sommet d'or, le siège de pourpre ; l'intérieur était incrusté de l'amour des filles de Jérusalem.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ג, י.

308 שבעה מיני דהבא בדיקנא

La note de Kehot renvoie à Zohar II, 73a pour ces mots.

זח"ב עג, א 73a Zohar II,

זח"ג פד, א 84a Zohar III,

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז ת"ע (קכג, ב): דוד ז' מיני דהבא כו'. וראה גם זח"ב עג, א. זח"ג פד, א. אוה"ת תצוה ע' א'תרפח.

309 דוד הוא רגל רביעי למרכבה

La note de Kehot renvoie à Zohar I, 248b pour ces mots.

זח"א רמח, ב 248b Zohar I,

זח"ג רסב, ב 262b Zohar III,

LA NOTE DE KEHOT

זח"א רמח, ב. זח"ג רסב, ב.

310 מלכותך מכ"ע

« Ta royauté est la royauté de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération. » L'Admour Hazaken comprend « mondes » comme désignant l'espace et « génération » comme désignant le temps, tous deux émanant de Sa Mal'hout.

Psalms 145:13: תהילים קמ"ה:י"ג

מְלֻכּוֹתֶךָ מְלֻכּוֹת כָּל־עֲלָמִים וּמִמְשָׁלְתֶךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר:

Ton royaume est un royaume pour tous les siècles, et ta domination demeure à travers toutes les générations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קמה, יג.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

311 שבעים נפש של יעקב

Ces mots citent Genesis 46:27 ; le passage figure ci-dessous.

בראשית מ"ז:כ"ז

וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־לְדָלוּ בְּמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנָיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרַיִמָה שְׁבַע־עִים:

Et les fils de Joseph qui lui naquirent en Égypte étaient deux âmes ; toutes les âmes de la maison de Jacob qui vinrent en Égypte étaient au nombre de soixante-dix.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה בראשית מו, כז.

312 בזה"ק

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ת"ז (ת"ו). [כ].

313 מקשה אחת זהב טהור

La note de Kehot renvoie à Exodus 35:26 pour ces mots.

שמות ל"ה:כ"ו

LA NOTE DE KEHOT

שמות לה, כו.

314 סימן לעבירה הדרוקן

Ces mots citent Shabbat 33a:10-11 ; le passage figure ci-dessous.

שבת ל"ג א:י"א-י"ב 33a:10-11 Shabbat

אָמַר רַב אֲשֶׁעָא: כָּל הַמְּמַרְק עֲצָמוֹ לְעִבְרָה — חֲבוּרוֹת וּפְעֻעִין יוֹצְאִין בּוֹ, שְׁנֵאמַר: "חֲבוּרוֹת פָּצַע תִּמְרוֹק בָּרַע". וְלֹא עוֹד אֱלָא שְׁנִידוֹן בְּהַדְרוֹקָן: שְׁנֵאמַר "וּמִכּוֹת חֲדָרֵי בֵּטוּן". אָמַר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק: סִימָן לְעִבְרָה הַדְרוֹקָן. תִּנּוּ וְכִנּוּ: שְׁלֹשָׁה מִיָּנִי הַדְרוֹקָן הֵן: שֶׁל עִבְרָה עָבָה, וְשֶׁל רָעַב תִּפְּחוּ, וְשֶׁל כְּשָׁפִים דָּק.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

שבת לג, א.

315 חדשים לבקרים

Ces mots citent Lamentations 3:23 ; le passage figure ci-dessous.

Lamentations 3:23: איכה ג':כ"ג

חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ:

Elles se renouvellent chaque matin ; grande est Ta fidélité.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ע"פ איכה ג, כג.

316 המחדש בטובו בכל"ת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכת יוצר.

317

בכל יום אברכך

Ces mots citent Psalms 145:2 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 145:2: תהילים קמ"ה:ב

בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכְּךָ וְאֶהְלֶלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

Every day will I bless Thee; And I will praise Thy name for ever and ever.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קמה, ב.

318

גולל אור מפני חושך

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכת ק"ש של ערבית.

319

אמת ממצרים גאלתנו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכת אמת ויציב.

320

מצרים נקי ערות הארץ

Ces mots citent Genesis 42:9 ; le passage figure ci-dessous.

Genesis 42:9: בראשית מ"ב:ט

וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִרְגְּלִים אַתֶּם לְרֹאוֹת אֶת־עֲרוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם:

And Joseph remembered the dreams which he dreamed of them, and said unto them: 'Ye are spies; to see the nakedness of the land ye are come.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית מב, ט. וראה קה"ר פ"א, ע"פ והארץ לעולם עומדת [ב].

321

נשים משלו בנו

Ces mots citent Isaiah 3:12 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 3:12: ישעיהו ג:י"ב

עַמִּי נִגְשָׁיו מְעוֹלָל וְנָשִׁים מְשֹׁלוֹ בּוֹ עַמִּי מְאַשְׁרִיהָ מִתְעַיִם וְדָרָה אַרְחֲתֶיהָ בְּלָעוּ:

As for My people, a babe is their master, And women rule over them. O My people, they that lead thee cause thee to err, And destroy the way of thy paths.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישעיי ג, יב.

322

בנים למקום

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

אבות ג, יד.

323

אשר הרעותי

La note de Kehot renvoie à Micah 4:6 pour ces mots.

Micah 4:6: מיכה ד:ו

בַּיּוֹם הַהוּא נֶאֱסַף־ה' אֶסְפָּה הַצִּלְעָה וְהַנִּדְחָה אֶקְבֹּצָה וְאֲשֶׁר הִרְעֵיתִי:

In that day, saith the L-RD, will I assemble her that halteth, And I will gather her that is driven away, And her that I have afflicted;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

מיכה ד, ו.

324

ואנכי נטעתוך שורק

Ces mots citent Jeremiah 2:21 ; le passage figure ci-dessous.

Jeremiah 2:21: ירמיהו ב:כ"א

וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כְּלָה יָרַע אִמָּת וְאִיךָ נִהַפְכָתָ לִי סוּרִי הִגֵּפֹן נִכְרִיָּה:

Pourtant, je t'avais plantée comme une vigne noble, tout entière de souche authentique ; comment donc es-tu devenue pour moi un plant dégénéré de vigne étrangère ?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ירמיי ב, כא.

325

סגולה מכל העמים

Ces mots citent Exodus 19:5 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 19:5: שמות י"ט:ה

וְעַתָּה אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרַתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סֻגָּלָה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ:

Maintenant donc, si vous écoutez attentivement Ma voix et gardez Mon alliance, vous serez Mon trésor parmi tous les peuples, car toute la terre est à Moi ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות יט, ה.

326

אנכי ארד עמך

Ces mots citent Genesis 46:4 ; le passage figure ci-dessous.

Genesis 46:4: בראשית מ"ו:ד

אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְאֲנֹכִי אֵעֲלֶה גַם־עִלָּה וַיֹּסֶף יֵשׁוּת יָדוֹ עַל־עֵינָיָהּ:

Je descendrai avec toi en Égypte, et je te ferai aussi certainement remonter; et Joseph posera sa main sur tes yeux.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית מו, ד.

327

שהקב"ה עוזרו

La note de Kehot renvoie à Kiddushin 30b pour ces mots.

Kiddushin 30b: קידושין ל' ב

LA NOTE DE KEHOT

קידושין ל, ב.

אומר פרטי הוידוים. וראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 16. חכ"ז ע' 105.

328 בד"ה ויעש משה נחש נחשת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT

לקמן פ' חקת סב, א.

329 פטר כל רחם

Ces mots citent Exodus 13:2 ; le passage figure ci-dessous.

שמות י"ג:ב' Exodus 13:2

קִדְּשִׁי לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רָחֶם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא:
«Consacre-moi tout premier-né, tout ce qui ouvre le sein
parmi les enfants d'Israël, tant des hommes que des ani-
maux, car il est à moi.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות יג, ב.

330 ראשית חכמה

Ces mots citent Psalms 111:10 ; le passage figure ci-dessous.

תהילים קי"א:י" Psalms 111:10

רִאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֶת ה' שְׂכָל טוֹב לְכָל־עֲשִׂיהֶם תִּהְיֶה עֲמֻדַת לְעֹד:

La crainte de Dieu est le commencement de la sagesse ;
tous ceux qui la mettent en pratique ont un bon discernement ;
Sa louange demeure à jamais.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהילים קיא, י.

331 שיפול ממדריגתו . . שנק' מיתה

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 135b pour ces mots.

זח"ג קלה, Zohar III, 135b

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"ג קלה, ב. הובא בע"ח שער שבה"כ פ"ו ובכ"מ. ובכ"ר ר"פ ויחי:
ואין מות אלא השפלה.

332 שיש בתפלה מטה כסא מנורה ושולחן

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת פרשתנו ד"ה וזה מעשה. סי' מאמרי אדה"ז — על ענינים ע' תמה
ובהנסמן בהמ"מ שם. סה"מ תרנ"ד ע' קס ואילך. ד"ה נעשה נא תרצ"א
(נדפס בסה"מ — קונטרסים).

333 בזח"ב מ"ד א' קל"ג א'

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת בהעלותך ע' שנו.

334 ולכן תיקנו וידוים בכל יום בתפלה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Likkutei Sichos.

LA NOTE DE KEHOT

ראה ד"ה החלצו — תרנ"ט ע' 15 "שכא"א אומר הוידוים . . גם צדיק גמור
כמו משה רבינו ע"ה. "ובסהמ"צ להצ"צ דף כח, א-ב בשם הארז"ל שהי

335 שלא יביט ברעת חבירו

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Likkutei Sichos.

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ש ח"י ע' 24 בשם הבעש"ט "שכאשר רואה רע בזולתו הרי זה הוכחה
ש(דוגמת) אותו הרע נמצא בו בעצמו" ע"ש.

336 אם את כל דגי הים

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué
plus en détail : Maamarei Admur HaZaken 5567.

LA NOTE DE KEHOT

הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי נדפס בסה"מ תקס"ז ע' קצא. הנחה אחרת
בסה"מ הנחות הר"פ ע' פב. וראה ג"כ בסה"מ תקס"ג ח"ב ע' תרצ. מאה
שערים לג, א. ראה אוה"ת במדבר כרך ה ע' אתקפו.

337 אם את כל דגי הים

Ces mots citent Numbers 11:22 ; le passage figure ci-dessous.

במדבר י"א:כ"ב Numbers 11:22

הֲצֹאֹן וּבָקֵר יִשָּׁחַט לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֹף לָהֶם וּמִצָּא
לָהֶם:

If flocks and herds be slain for them, will they suffice them?
or if all the fish of the sea be gathered together for them, will
they suffice them?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

במדבר יא, כב.

338 ע"ה אסור לאכול בשר

Ces mots citent Pesachim 49b:3 ; le passage figure ci-dessous.

פסחים מ"ט ב:ג' Pesachim 49b:3

תנ"א, רבי אומר: עם הארץ אסור לאכול בשר, (בהמה) שנאמר: "זאת
תורת הבהמה והעוף": כל העוסק בתורה מותר לאכול בשר בהמה
ועוף, וכל שאינו עוסק בתורה אסור לאכול בשר בהמה ועוף.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

פסחים מט, ב. [כ]. ראה לעיל לא, ג. ושי"נ.

339 כל מה שיש ביבשה

Ces mots citent Chullin 127a:12-14 ; le passage figure ci-dessous.

חולין קכ"ז א:י"ב-י"ד Chullin 127a:12-14

תנו רבנן כל שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה אמר ר' וירא מאי
קראה (תהלים מט, ב) האזינו כל יושבי חלד אמר רב הונא כריה דרב
יהושע ביברי דנרש אינו מן הישוב אמר רב פפא בשמתא נרש תרכיה
משכיה ואליתיה (ירמיהו כב, כט) ארץ ארץ ארץ שמעי דבר ה' אמר רב
פפא לא אבה נרש שמוע דבר ה'

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

LA NOTE DE KEHOT

חולין כז, א.

340

ורדו בדגת הים

Ces mots citent Genesis 1:28 ; le passage figure ci-dessous.

בראשית א': כ"ח Genesis 1:28

וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹקִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדוּ בְּדִגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיַּה הָרֶמֶשׂת עַל-הָאָרֶץ:

Et D.ieu les bénit, et D.ieu leur dit : « Soyez féconds, multipliez-vous, remplissez la terre et soumettez-la ; dominez sur les poissons de la mer, sur les oiseaux du ciel et sur tout être vivant qui rampe sur la terre. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית א, כח.

341

נשמות . . נוני ימא

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken.

LA NOTE DE KEHOT

ראה מאמרי אדה"ז — פרשיות עי רנו ובהנסמן לשם.

342

המן ירד בזכות משה

Ces mots citent Taanit 9a:9 ; le passage figure ci-dessous.

תענית ט"א: ט"ט Taanit 9a:9

מִיִּתְיָבִי, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁלֹשָׁה פְּרָנְסִים טוֹבִים עָמְדוּ לְיִשְׂרָאֵל, אֱלֹהֵי הָעוֹלָם: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּמִרְיָם. וְשְׁלֹשׁ מִתְּנֻת טוֹבוֹת נִתְּנָה עַל יָדָם, וְאֵלֶּיָּהּ הָיוּ: בָּאֵר, וְעֶזְרָא, וְיִמְנָה. בָּאֵר — בְּזִכְיוֹת מִרְיָם, עָמְדוּ עָנָן — בְּזִכְיוֹת אַהֲרֹן, מֶן — בְּזִכְיוֹת מֹשֶׁה. מִתְּנֵה מִרְיָם — נִסְתַּלַּק הַבָּאֵר, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַתִּמָּת שֵׁם מִרְיָם", וְכֵתִיב בְּתַרְיָה: "וְלֹא הָיָה מֵיָּם לְעֹדָה", וְהַזֵּה בְּזִכְיוֹת שְׁנֵי־הָעוֹלָם.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

Bamidbar Rabbah 1:2ב' א': במדבר רבה א': ב'

Zohar III, 102bזח"ג קב, 102b

LA NOTE DE KEHOT

ראה תענית ט, א. במד"ר א, ב. זח"ג קב, ב. רפג, ב.

343

מזונא דחכמתא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

זח"ב (סב, א). [כ].

344

בדי"ה ואהיה אצלו אמון

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל פי במדבר יז, ד.

345

כדאיתא בגמרא

Ces mots citent Yoma 75b:1 ; le passage figure ci-dessous.

יומא ע"ה ב'א': Yoma 75b:1

לָהֶם שֶׁשָּׂאֵלוּ כַּהֲנָן — נִיתַן לָהֶם כַּהֲנָן. מִכָּאן לְמַדָּה תּוֹרָה דֶּרֶךְ אֶרֶץ שְׂלֵא יֵאָכֵל אָדָם כֶּשֶׁר אֶלָּא בְּלִילָה. וְהָאֵמֶר אֲבִי: הָאֵי מָאן דְּאִית לָקָה סְעוּדָתָא — לֹא לֵאכְלִיָּה אֶלָּא בִּימְמָא! כְּעִין יִמְמָא קָא אִמְרִינוּ. אֵמֶר רַב אַחָא בַר יַעֲקֹב: בְּתַחֲלָה הָיוּ יִשְׂרָאֵל דּוֹמִין כְּתַרְנְגוּלִים שְׁמַנְקְרִין בְּאִשְׁפָּה, עַד שֶׁבָּא מֹשֶׁה וְקִבֵּעַ לָהֶם זְמַן סְעוּדָה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

LA NOTE DE KEHOT

יומא עה, ב.

346

ראיתי והנה מנורת זהב

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken 5568.

LA NOTE DE KEHOT

ראה להלן בהוספות ברשימת הכתבי-יד שמאמר זה הוא משנת תקנ"ה ומשנת תקס"ט (וראה בסה"מ תקס"ח ח"ב ע' תתמו. ובהנסמן להלן לה, ד בתחילת הביאור). הגהות באוה"ת בהעלותך ע' תטז. וראה ג"כ סה"מ תקס"ח ח"ב ע' תשי ואילך. נתבאר בד"ה זה — חנוכה תשל"ב.

347

ראיתי והנה מנורת זהב

Ces mots citent Zechariah 4:2 ; le passage figure ci-dessous.

Zechariah 4:2זכריה ד': ב'ז

וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וַאֲמַר רִאֲיוֹתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה עַל-רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נִרְתִּיָּה עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצָקוֹת לְנֵרוֹת אֲשֶׁר עַל-רֹאשָׁהּ:

Et il me dit : « Que vois-tu ? » Et je dis : « J'ai vu, et voici un candélabre tout d'or, avec un réservoir à son sommet, et ses sept lampes ; il y a sept conduits, oui, sept, pour les lampes qui sont à son sommet ; »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

זכריה ד, ב.

348

נר ה' נשמת אדם

Ces mots citent Proverbs 20:27 ; le passage figure ci-dessous.

Proverbs 20:27משלי כ': כ"ז

נר ה' נשמת אדם חפש כל־חַדְרֵי־כֶסֶן:

L'esprit de l'homme est la lampe de D.ieu, qui sonde toutes les profondeurs de l'être.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי כ, כז.

349

ועיין מענין שבעה רועים ברבות נשא

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה גם אוה"ת נ"ך-א ע' תעו שמציין למ"מ אלו.

350

ע"פ והניף ידו על הנהר

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לעיל פי צו יז, ג.

351

נחל איתן

Ces mots citent Deuteronomy 21:4 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 21:4דברים כ"א: ד'

וְהוֹדְרוּ וְקָנִי הָעֵיר הַהוּא אֶת־הַעֲגֹלָה אֲלֵי־נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹד בּוֹ וְלֹא יִזְרַע וְיִרְפּוּ־שָׁם אֶת־הַעֲגֹלָה בְּנַחַל:

Et les anciens de cette ville feront descendre la génisse dans une vallée rude, qui n'est ni labourée ni ensemencée, et ils briseront là, dans la vallée, la nuque de la génisse.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים כא, ד.

352 שנת' במי'א נחל הנמשך מבחי' איתן

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן פי' ראה יח, ב.

353 בעבר הנהר ישבו

Ces mots citent Joshua 24:2 ; le passage figure ci-dessous.

Joshua 24:2 כ"ד:ב' הושיע

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּעָבַר הַנָּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תָּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְאָבִי נָחוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

Et Josué dit à tout le peuple : « Ainsi parle D.ieu, D.ieu d'Israël : Autrefois, vos pères habitaient au-delà du Fleuve — Térah, père d'Abraham et père de Nahor — et ils servaient d'autres dieux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

יהושע כד, ב.

354 ע"פ אם בחקתי תלכו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת בחוקתי מה, ג. ראה גם פי' צו טו, ד.

355 כולך יפה רעיתי

Ces mots citent Song of Songs 4:7 ; le passage figure ci-dessous.

Song of Songs 4:7 ה' השירים ד'

כָּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ:

Thou art all fair, my love; And there is no spot in thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ד, ז.

356 ברבות אמור ס"פ ל"ב . . אמר זכריה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

מובא באוה"ת נ"ך-א ע' תקי ומוסיף "אמר זכריה" אנה חמיתיה אלו כורסון כולו דהב נקי הה"ד ראיתי" ע"ש.

357 וכ"ה בשה"ש רבה ע"פ כולך יפה רעיתי

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

מובא באוה"ת נ"ך-א ע' תקי ומוסיף "ושם הגירסא אנה חמיתיה אלו כורסין וכי המ"כ שפ"י הערוך אלו כולו כורסין פי' זהב שהור" ע"ש.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

358 שירמי' אומר כסף נמאס

Ces mots citent Jeremiah 6:30 ; le passage figure ci-dessous.

Jeremiah 6:30 ירמיהו ו':ל'

כֶּסֶף נִמְאָס קָרְאוּ לָהֶם כִּי־נִמְאָס הָיָהָם:

Refuse silver shall men call them, Because the L-RD hath rejected them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ירמיי ו, ל.

359 ויחזקאל קורא אותם סיגים

La note de Kehot renvoie à Ezekiel 22:18 pour ces mots.

Ezekiel 22:18 יחזקאל כ"ב:י"ח

LA NOTE DE KEHOT

יחזקאל כב, יח.

360 מזה משמע דקא ג"כ על זמן עכשיו

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה באוה"ת נ"ך-א ע' תקו.

361 מדוע ירמי' ויחזקאל אמרו כן

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : The Rebbe's maamar "5732" (מנורת זהב).

LA NOTE DE KEHOT

ראה ד"ה ראיתי והנה מנורת זהב — תשמ"א. ובד"ה מנורת זהב תשל"ב (בהנחה בלתי מוגה) מקשה עוד יותר דמה שירמי' ויחזקאל דיברו בתכלית המוסר באותו הזמן בא זכרי' ואמר מנורת זהב. ועוד יותר דזכרי' הי' לאחר ירמי' ויחזקאל שהם היו קודם החורבן בית ראשון, וחגי זכרי' ומלאכי היו בזמן בית שני שאז חסרו ה' דברים, ובכ"ז אמר מנורת זהב כולה ע"ש.

362 שנקראו כנני מנורה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Sefer HaMaamarim 5627.

LA NOTE DE KEHOT

נסמן לעיל לב, ד. ראה סה"מ תרכ"ז (הוצאת תשנ"ט) ע' סז.

363 שעי' המקשה . . נעשה מה שלמעלה למטה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה לעיל לב, ד. וראה אוה"ת תרומה ע' א"תצ. קטע מכאן מובא בסה"מ תרל"ג-א ע' צב. ועי' רלב. סה"מ תרכ"ז (הוצאת תשנ"ט) ע' סז.

364 כל ישראל ערבים זבי"ו

Ces mots citent Sotah 37b:6 ; le passage figure ci-dessous.

Sotah 37b:6 סוטה ל"ז ב'

אָמַר רַבִּי: לְדִבְרֵי רַבִּי שְׁמַעוּן בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כָּפַר עָבַר שְׁאֵמַר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוּן, אֵין לָהּ כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁבִּתְוֹרָה שְׁלֹא נִכְרְתָה עָלֶיהָ אֲרֻבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עָרִיבִּיּוֹת שֶׁל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים. נִמְצָא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

שבועות ל"ט א:כ"א-כ"ב 22-21:39a Shevuot

וכל עבירות שבתורה נפרעין ממנו, וכן מן ומכל העולם כולו; שגאמר: "אלה וכחשי, וכתוב: "על כן תאכל הארץ". ואימא עד דעבד ליה לכולהו! לא סלקא דעתה, דכתוב: "מפני אלה אכלה הארץ". וכל עבירות שבתורה - מכל העולם לא! והכתוב: "וכשלו איש באחיו" - איש בעון אחיו; מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה!

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

סוטה לו, ב. שבועות לט, א. ראה גם לקמן שה"ש לה, ד. ובאור"ת בראשית-ה דף תקפא, ב ואילך. סה"מ תרל"ג-א ע' צב.

365 כלומר מעורבים זה בזה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Sefer HaMaamarim 5633.

LA NOTE DE KEHOT

בסה"מ תרל"ג שם מציין לקורקדניציא ולס' בגדי ישע שער ב ועירוב משורש אחד הם ע"ש.

366 אתם קרויים אדם

Ces mots citent Yevamot 61a:1-3 ; le passage figure ci-dessous.

Yevamot 61a:1-3 ג'א:א-ג'א:א-ג'א:א

קברי גוים אינו מטמאין באהל, שגאמר: "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם". אתם קרוין אדם, ואין הגוים קרוין אדם. מיתבי: "ונפש אדם ששה עשר אלה!" משום בהמה. "אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבוא אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו (ובהמה רבה)!" משום בהמה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

יבמות סא, א. וש"נ.

367 בד"ה השמים כסאי

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Sefer HaMaamarim 5627.

LA NOTE DE KEHOT

תו"א פ' בראשית א, ב. וראה בסה"מ תרכ"ז הנ"ל ע' סו שמעתיק לשון התו"א.

368 ובד"ה אתם נצבים

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן פ' נצבים מד, א.

369 יציץ ופרח ישראל

Ces mots citent Isaiah 27:6 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 27:6 ר"ו:כ"ז

הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל ומלאו פניי תנוכה:

Dans les jours à venir, Jacob prendra racine, Israël fleurira et bourgeonnera ; et la face du monde sera remplie de fruits.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י כז, ו.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

370 כי שרית עם אלקים

Ces mots citent Genesis 32:29 ; le passage figure ci-dessous.

Genesis 32:29 ט"ב:כ"ט

ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כ"שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל:

Et il dit : « Ton nom ne sera plus Jacob, mais Israël, car tu as lutté avec D.ieu et avec les hommes, et tu as prévalu. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית לב, כט.

371 חמוקי ירכיך כמו חלאים

Ces mots citent Song of Songs 7:2 ; le passage figure ci-dessous.

Song of Songs 7:2 ו'ב:ז

מה יפּוּ פְעָמֶיךָ בְּנִעְלָיִם בְּתַנְדִּיב חֲמוּקֵי יָרְכִיךָ כִּמוּ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יָדִי אֲמִן:

Que tes pas sont beaux dans tes sandales, fille de prince ! Les courbes de tes hanches sont comme les maillons d'une chaîne, œuvre des mains d'un artisan habile.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ז, ב.

372 וזבולן קודם ליששכר

Ces mots citent Deuteronomy 33:18 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 33:18 י"ח:ל"ג

וְזִבְּלוֹן אָמַר שִׂמְחָה וְזִבְּלוֹן בְּצִאתָהּ וְיִשָּׁשְׁכָר בְּאֵהָלָיָהּ:

And of Zebulun he said: Rejoice, Zebulun, in thy going out, And, Issachar, in thy tents.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה דברים לג, יח.

373 כל חד וחד לפום . . שיעורא דיליה

La note de Kehot renvoie à Zohar I, 103a pour ces mots.

Zohar I, 103a קג, זח"א

LA NOTE DE KEHOT

זח"א קג, א.

374 כי נר מצוה ותו"א

Ces mots citent Proverbs 6:23 ; le passage figure ci-dessous.

Proverbs 6:23 ו'כ"ג:ו

כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר:

Car le commandement est une lampe, et l'enseignement une lumière, et les réprimandes de l'instruction sont le chemin de la vie ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי ו, כג.

375 רמ"ח מ"ע שהם רמ"ח אברים דמלכא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
ראה ת"ז ת"ל.

376 עם תרין דרועין הם גימ' נר

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
מארי"א אות נרין סל"א.

377 בד"ה והי לכם לציצית

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Pri Etz Chaim.
LA NOTE DE KEHOT
נ"ב הבי ובביאור פ"ב (מה, ד). והשלמה בפע"ח שי השבת ספ"ד. [כ].

378 נרות המערכה ואת כל כלי

Ces mots citent Exodus 39:37 ; le passage figure ci-dessous.
Exodus 39:37: שמות ל"ט: ל"ז
את המנורה השנהרת את נרתיקה נרת המערכה ואת כל כליה ואת שמן המאור:
the pure candlestick, the lamps thereof, even the lamps to be set in order, and all the vessels thereof, and the oil for the light;
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT
שמות ל, ט.

379 בהטיבו את הנרות

Ces mots citent Exodus 30:7 ; le passage figure ci-dessous.
Exodus 30:7: שמות ל"ז: ז
והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בפקר בפקר בהטיבו את הנרות הקטירנה:
Et Aaron y fera brûler un encens de senteurs agréables ; chaque matin, lorsqu'il disposera les lampes, il le fera brûler.
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT
שמות ל, ז.

380 וארז"ל נח"ר לפני

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
ספרי במדבר כח, ח. וראה ג"כ שם טו, ז.

381 בד"ה בהעלותך את הנרות

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
לעיל כט, ד.

382 בד"ה ואהי אצלו אמן

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
לעיל פי במדבר יח, א.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

383 תחת אשר לא עבדת

Ces mots citent Deuteronomy 28:47 ; le passage figure ci-dessous.
Deuteronomy 28:47: דברים כ"ח: מ"ז

תחת אשר לא עבדת אתי' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל: parce que tu n'as pas servi D.ieu, ton D.ieu, avec joie et avec allégresse de cœur, en raison de l'abondance de toutes choses ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
Tanya, Likkutei Amarim 26:4-5 אמרים; ליקוטי ראשון; חלק ראשון; כ"ו: ד-ה'

ומקרא מלא דבר הכתוב: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וגו'", ונודע לכל פירוש האר"י זכרוננו לברכה על פסוק זה: והנה, עצה היעוצה לטהר לבו מכל עצב ונודוד דאגה ממילי דעלמא, ואפילו בני חיי ומזוני, מודעת זאת לכל מאמר רבותינו זכרונם לברכה: "כשם שמכרה על הטובה כו", ופירשו בגמרא: "לקבולי בשמחה", כמו שמחת הטובה הנגלית ונראית, כי "גם זו - לטובה", רק שאינה נגלית ונראית לעיני בשר, כי, היא מ"עלמא ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)
LA NOTE DE KEHOT
דברים כח, מז. וראה אוה"ת (יהל אור) לתהלים ק, ב. ושינ. רמב"ם סוף הלי לולב. שער רוח"ק — להאריז"ל (אחר כוונת האפר לג, א). שער המצות להאריז"ל בתחלתו. ראשית חכמה שער האהבה רפ"י. שליה מט, א. ועוד. תניא פכ"ו. סידור רפ"א, א. הערה בסה"מ תש"ג ע' 180. המשך תערי"ב ח"ג ע' ארסא ואילך. סה"מ תרצ"ט ס"ע 94 ואילך.

384 על ר"ע כשהי ק"כ מילין

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT
מכות כד, סע"א.

385 אין לך עשב מלמטה

Ces mots citent Bereshit Rabbah 10:6 ; le passage figure ci-dessous.

Bereshit Rabbah 10:6: בראשית רבה י"ו: ו
בר סירא אמר: אלוה העלה סמים מן הארץ, בהם הרופא מרפא את המכה, ובהם הרוקח מרקח את המרקחת. אמר רבי סימון: אין לך כל עשב ועשב, שאין לו מזל ברקיע, שמכה אותו ואומר לו גדל, הדא הוא דכתיב (שם לח): הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ וגו'. לשון שוטר (שם י). התקשר מעדנות כימה, או מושכות כסיל תפתח. רבי חנינא בר פפא ורי סימון אמר: כימה מעדנת את הפירות, וכסיל מושך בין קשר לקשר. הדא הוא דכתיב (שם): התוציא מזרות בעתו ועיש על בניה תנחם. רבי תנחום בר חיאי ...

Bar Sira dit : D.ieu a fait pousser de la terre des remèdes dont le médecin guérit la blessure et avec lesquels le pharmacien prépare ses compositions. 38:4. Rabbi Shimon dit : Il n'est pas une seule brin d'herbe qui n'ait dans le firmament une constellation qui le frappe et lui dise : « Pousse ! » C'est ce qui est écrit : « Connais-tu les lois des cieux ? Établiras-tu leur domination [mishtar] sur la terre ? » (Job 38:33). C'est une expression qui signifie être chargé de [shoter]. ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

Zohar I, 251a זח"א רנא,

LA NOTE DE KEHOT

ראה ב"ר פ"י, ו. זח"א רנא, א. מו"נ ח"ב, פ"י.

386

צדיקים יושבים ונהנין

Ces mots citent Berakhot 17a:12 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 17a:12 ברכות י"ז א:

מרגלא בפומיה דרב: לא כעולם הזה העולם הבא. העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא מלא ומלא ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות, אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם כראשיהם ונהנים מזיו השכינה, שנאמר: "ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו".

C'était une parole favorite de Rav : le monde à venir n'est pas comme ce monde. Dans le monde à venir, il n'y a ni nourriture ni boisson ; ni procréation d'enfants ni transactions commerciales ; ni envie, ni haine, ni rivalité ; mais les justes sont assis sur des trônes, leurs couronnes sur la tête, et jouissent de l'éclat de la Chekhina, ainsi qu'il est dit : « Ils contemplèrent D.ieu, et mangèrent et burent » (Ex. 24:11).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ברכות יז, א.

387

מוטב דלדייני

Ces mots citent Chagigah 15b:3 ; le passage figure ci-dessous.

Chagigah 15b:3 חגיגה ט"ו ב:

כי נח נפשיה דאחר, אמרי: לא מידן לדיינייה, ולא לעלמא דאיתי ליתי. לא מידן לדיינייה — משום דעסק באורייתא, ולא לעלמא דאיתי ליתי — משום דחטא. אמר רבי מאיר: מוטב דלדיינייה וליתי לעלמא דאיתי. מתי אמות, ואעלה עשן מקברו. כי נח נפשיה דרבני מאיר סליק קוטרך מקבריה דאחר.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

חגיגה טו, ב.

388

שצריך לטבול . . ובכולם יש בחי נהר דינור

La note de Kehot renvoie à Zohar I, 201a pour ces mots.

Zohar I, 201a זח"א רא,

Zohar II, 211b זח"ב ריא,

LA NOTE DE KEHOT

זח"א רא, א. זח"ב ריא, ב. ועוד. וראה פע"ח שער התפילין פ"י. כנפי יונה ח"ו סכ"ט.

389

ת"ח אין להם מנוחה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

סוף ברכות.

390

וקדושים בכ"י יהללך סלה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

ברכת אתה קדוש.

391

קנה חכמה קנה בינה

Ces mots citent Proverbs 4:5 ; le passage figure ci-dessous.

Proverbs 4:5 משלי ד:ה'

קנה חכמה קנה בינה אליתשכח ואליתט מאמר"פי:

Acquiers la sagesse, acquiers l'intelligence ; n'oublie pas et ne t'écarte pas des paroles de ma bouche ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי ד, ה.

392

ב"פ קנה בגימטריא ש"י

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Pri Etz Chaim.

LA NOTE DE KEHOT

פע"ח ש' תפלת ר"ה פ"ג (קטז, ד). ד' קארעץ. [כ].

393

עולם חסד יבנה

Ces mots citent Psalms 89:3 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 89:3 תהילים פ"ט ג:

ביצמרת עולם חסד יבנה שמים תכן אמונתך כהם:

Car j'ai dit : « Pour toujours la bonté est édifiée ; dans les cieux mêmes, Tu établis Ta fidélité. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים פט, ג.

394

אלפים שנה שקדמה התו

Ces mots citent Bereshit Rabbah 8:2 ; le passage figure ci-dessous.

Bereshit Rabbah 8:2 בראשית רבה ח' ב':

... היום של ששי שואל של חמישי וכו', עד לראשון למי היו שואלין? לא לתורה, שקדמה לברייתו של עולם! דאמר רבי שמעון בן לקיש: שני אלפים שנה קדמה התורה לברייתו של עולם, הדא הוא דכתיב (משלי ח): ואהיה אצלו אמון וגוי. ויומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנים, דכתיב: כי אלף שנים בענין כיום אתמול. הוי, הזאת ידעת מני עד וגוי. התורה יודעת מה קודם לברייתו של עולם, אבל אתה אין לך עסק לדרוש, אלא (איוב כ): מני שים אדם עלי ארץ. רי אלעורבשם בן סירא אמר: בגדול ממך אל ...

Rav Hama bar Hanina commençait : « Sais-tu cela depuis [les temps les plus anciens ?] » (Job 20:4). Rav Hama bar Hanina dit : Cela ressemble à une ville qui recevait ses provisions par l'intermédiaire de conducteurs d'ânes. Ils se demandaient les uns aux autres : « Quel est aujourd'hui le prix du grain dans la province ? » Ceux du vendredi interrogeaient ceux du jeudi ; ceux du jeudi, ceux du mercredi ; ceux du mercredi, ceux du mardi ; ceux du mardi, ceux du lundi ; ceux ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

Midrash Tehillim 90:4 מדרש תהילים צ"ד:ד'

דבר אחר אמר רבי יהודה ברי סימון בשם ריש לקיש למה נקרא שמו איש האלקים מה האיש אם מבקש להפר נדרי אשתו מפר ואם מבקש

מקיים שנאמר (במדבר ל יד) אישה יפירונו וגו'. כך כביכול משה אומר להקב"ה (שם י לה-לו) קומה ה'. שובה ה':

OYW (Public Domain)

Zohar II, 49a, מט, זח"ב

LA NOTE DE KEHOT

ב"ר ה, ב. ויק"ר רפ"ט. מדרש תהלים צ, ד. תנחומא וישב ד. זח"ב מט, א.

395 מאד עמקו מחשבותיך

Ces mots citent Psalms 92:6 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 92:6 ר"ב: תהלים

מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך:

Que Tes œuvres sont grandes, D.ieu ! Tes pensées sont très profondes.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים צב, ו.

396 בוח"א ויצא דקנו"ו סע"ב

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

"יש דא עלמא דאתי דכתיב להנחיל אוהבי יש כ"ב נקודה עילאה דאעיל כל כ"ב אתון רוא דכל אורייתא כו" — אוה"ת כי תצא ע' תתקע. וראה אוה"ת נ"ך א-ע תקפג. אוה"ת בראשית-ג דף תקיא, א.

397 ויחי רמ"ב ב'

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

"מאי יש דא עלמא דאתי דלא פסיק מימיו" — אוה"ת בראשית-ב דף שיד, ב ואילך.

398 עין לא ראתה אלקים זולתך

Ces mots citent Isaiah 64:3 ; le passage figure ci-dessous.

ישעיהו ס"ד:ג: Isaiah 64:3

ומעולם לא־שמעו לא האזינו עין לא־ראתה אֱלֹקִים וזֶלְתָּךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכֵּה־לוֹ:

Et ce que, depuis les temps anciens, les hommes n'ont pas entendu ni perçu de leur oreille, ce que l'œil n'a pas vu : un D.ieu en dehors de Toi, qui agit pour celui qui espère en Lui.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י סד, ג.

399 (כי הנה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

הנה זו מהדורא אחרת באוה"ת בהעלותך ע' תטז ואילך.

400 תרי"ג מצות דאורייתא . . מכתר

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

פרדס ש"ח, פ"ג. ע"ל בחוקותי (מו, ד). וש"נ. [כ].

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

401 מן הארץ לרקיע מהלך

Ces mots citent Chagigah 13a:3 ; le passage figure ci-dessous.

חגיגה י"ג א:ג: Chagigah 13a:3

כמה שנותיו של אדם — שבעים שנה, שנאמר: "ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה". והלא מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ועוביו של רקיע מהלך חמש מאות שנה, וכן כיון כל רקיע ורקיע.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

חגיגה יג, א.

402 ביו"ד נברא עוה"ב

Ces mots citent Menachot 29b:13-14 ; le passage figure ci-dessous.

מנחות כ"ט ב:י"ג-י"ד: Menachot 29b:13-14

מפני מה נברא העולם הבא ביו"ד מפני שצדיקים שבו מועטים ומפני מה כפוף ראשו מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם מפני מעשיהן שאינן דומין זה לזה אמר רב יוסף הני תרתי מילי אמר רב בספרים ותניא תיובתיה חדא הא דאמר רב ס"ת שיש בו שתי טעיות בכל דף ודף יתקן שלש יגנז

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

LA NOTE DE KEHOT

מנחות כט, ב.

403 נש"ב

La note de Kehot renvoie à Rosh Hashanah 21b pour ces mots.

Rosh Hashanah 21b ראש השנה כ"א ב

LA NOTE DE KEHOT

ר"ה כא, ב.

404 כי כל בשמים ובארץ

Ces mots citent I Chronicles 29:11 ; le passage figure ci-dessous.

I Chronicles 29:11 דברי הימים א כ"ט:י"א: I Chronicles 29:11

לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ לך ה' הממלכה והמתנשא לְכָל לְרָאשׁ:

À Toi, D.ieu, la grandeur, la puissance, la gloire, la victoire et la majesté ; car tout ce qui est au ciel et sur la terre est à Toi ; à Toi, D.ieu, le royaume, et Tu es élevé comme chef au-dessus de tout.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דה"א כט, יא.

405 יקוו המים אל מקום אחד

Ces mots citent Genesis 1:9 ; le passage figure ci-dessous.

בראשית א:ט: Genesis 1:9

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וַתֵּרָאָה הַיַּבְשָׁה וַיִּהְיֶינָה:

Et D.ieu dit : « Que les eaux sous les cieus se rassemblent en un seul lieu, et que le sec paraisse. » Et il en fut ainsi.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

בראשית א, ט.

406 על המשכת השפע מהע"ס לבחי' יסוד

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT

ראה לעיל ה, ג שמציין לזח"א יח, א.

407 וע' זח"א י"ח א' ב'

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.
LA NOTE DE KEHOT

נעתק באוה"ת ויקרא-ב ע' תרנח.

408 בהאבות נאמר בכל מכל כל

Ces mots citent Sotah 5a:5-6 ; le passage figure ci-dessous.

סוטה ה' א:ה'-ו' 5a:5-6 Sotah

וְאִם חֹזֵר בּוֹ — נֶאֱסָף בְּזִמְנוֹ כְּאֶבְרָהִם אֲבִינוּ, שְׁנֵאָמַר: "וְהִמְכוּ כָּל יִקְפְּצוּ". כְּאֶבְרָהִם יִצְחָק וְיַעֲקֹב דְּכָתִיב בָּהוּ: "כָּלִי", "מָלִי", "כָּלִי". וְאִם לֹא — "וּכְרָאשׁ שְׁבִלְתָּ יְמִלְוִי". מֵאִי "וּכְרָאשׁ שְׁבִלְתָּ"? רַב הוֹנָא וְרַב חֲסִידָא, חֵד אָמַר: כִּי סָאֲסָא דְשִׁיבִלְתָּא, וְחֵד אָמַר: כְּשִׁיבִלְתָּ עֲצָמָה. בְּשִׁלְמָא לְמָאן דְּאָמַר כִּי סָאֲסָא דְשִׁיבִלְתָּא — הֵיִינוּ דְכָתִיב: "וּכְרָאשׁ שְׁבִלְתָּ", אֵלָּא לְמָאן דְּאָמַר כִּי שׁוּבִלְתָּא עֲצָמָה, מֵאִי "וּכְרָאשׁ שְׁבִלְתָּ"? אָמַר רַב אֲסִי, וְכֹן תִּנָּא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעֲלִי: מְשַׁל לְאֵדָם...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)
LA NOTE DE KEHOT

סוטה ה, א.

409 עצם מעצמי ובשרי מבושרי

Ces mots citent Genesis 2:23 ; le passage figure ci-dessous.

בראשית ב:כ"ג Genesis 2:23

וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעֵם עֵצָם מֵעֵצָי וּבְשָׁרִי מִבְּשָׁרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לָקָחָהּ זֹאת:

Et l'homme dit : « Cette fois, c'est l'os de mes os et la chair de ma chair ; elle sera appelée Femme, car elle a été prise de l'homme. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

בראשית ב, כג.

410 בד"ה ואתה תצוה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT

תו"א פ' תצוה.

411 זח"א קי"ו א'

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

נעתק באוה"ת תבוא ע' תתשו.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

412 קע"ז א'

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

נעתק באוה"ת תבוא ע' תתשו.

413 יפה שעה אחת בתשובה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

אבות ד, יז.

414 א-ל דעות

La note de Kehot renvoie à I Samuel 2:3 pour ces mots.

I Samuel 2:3:ג' א ב' שמואל

אֶל־תִּרְבוּ תִדְבְּרוּ גְבוּהָ גְבוּהָ יֵצֵא עֲתָק מִפִּיכֶם כִּי אֵל דְּעוֹת HAVAYAH וְלוֹ נִתְּכְנוּ עֲלֵלוֹת:

Ne multipliez pas les paroles arrogantes ; que l'insolence ne sorte pas de votre bouche, car D.ieu est un D.ieu de connaissance, et par Lui les actions sont pesées.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

ש"א ב, ג.

415 בד"ה את שבתותי תשמרו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל בהר מב, ב ואילך.

416 אין עוד מלבדו

Ces mots citent Deuteronomy 4:35 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 4:35:ל"ה דברים

אֵתָהּ הָרָאָתָ לְדַעַת כִּי הִי הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ:

Cela t'a été montré, afin que tu saches que D.ieu, Lui, est D.ieu ; il n'y en a pas d'autre que Lui.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

דברים ד, לה.

417 בד"ה ואהיה אצלו אמון

La note de Kehot renvoie à Numbers 18:3 pour ces mots.

Numbers 18:3:ג' ח:י"ח במדבר

וְשָׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶתָּהּ וּמִשְׁמֶרֶת כָּל־הָאֹהֶל אֶחָד אֶל־כָּל־יְהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרְבוּ וְלֹא־יָמְתוּ גַם־הֵם גַּם־אַתֶּם:

Ils observeront ce qui t'est confié et ce qui est confié à toute la Tente ; seulement, ils ne s'approcheront pas des objets sacrés ni de l'autel, afin qu'ils ne meurent pas, eux ni vous.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

לעיל במדבר יח, ג.

LA NOTE DE KEHOT

במדבר ח, ב.

427 כמ"ש במק"מ פ' פנחס

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

מובא גם בתו"א מ, ב.

428 כשמן הטוב על הראש

Ces mots citent Psalms 133:2 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 133:2 תהילים קל"ג:ב

כשמן הטוב על־הראש ירד על־הזקן וְקוֹאֲהָרֵן שִׁירֵד עַל־פִּי מְדוּתָיו:

C'est comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, sur la barbe d'Aaron, et coule jusqu'au col de ses vêtements ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קלג, ב.

429 שאו ידיכם קדש

Ces mots citent Psalms 134:2 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 134:2 תהילים קל"ד:ב

שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־יְיָ

Levez vos mains vers le sanctuaire et bénissez D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קלד, ב.

430 בד"ה צאינה וראינה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן שה"ש כא, ג.

431 שמן משחת קדש

Ces mots citent Exodus 30:31 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 30:31 שמות ל"א:ל

וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִּי לְדֹרֹתֵיכֶם:

Et tu parleras aux enfants d'Israël, en disant : Ce sera pour Moi une huile d'onction sainte, dans toutes vos générations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות ל, לא.

432 בשעה שישאל עונין איש"ר

Ces mots citent Berakhot 3a:14 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 3a:14 ברכות ג' א:יד

... חֲתִידָה וְחִי רִאשָׁה, לֹא שַׁעָה זוּ בְּלִבְד אֻמְרָתָהּ כֶּה, אֶלָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שֶׁל פְּעָמִים אֻמְרָתָהּ כֶּה. וְלֹא זוּ בְּלִבְד אֶלָּא, בְּשַׁעָה שִׁישְׁרָאֵל נִבְנְסִין לְבָתֵּי כְּנָסִיּוֹת וּלְבָתֵּי מִדְּרָשׁוֹת וְעוֹנִין "יְהֵא שְׁמִיהַּ הַגָּדוֹל מְבוֹרָה", הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַעֲנֵעַ רִאשׁוֹ, וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִי הַמֶּלֶךְ שֶׁמְקַלְסִין אוֹתוֹ

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

בְּבִיתוֹ כֶּה, מֵה לֹו לֹאֵב שֶׁהִגִּלָּה אֶת כְּנִיּוֹ, וְאוֹי לָהֶם לְכָנִים שֶׁגָּלוּ מֵעַל שׁוֹלְחַן אֲבִיהֶם.

Puis il me dit : « Mon fils, quel son as-tu entendu dans cette ruine ? » Je répondis : « J'ai entendu une Bat Kol gémir comme une colombe et s'écrier : "Malheur à Mes enfants, pour les iniquités desquels J'ai détruit Ma maison, brûlé Mon Temple et les ai exilés parmi les nations !" » Il me dit : « Par ta vie et par la vie de ta tête : ce n'est pas seulement à cette heure qu'elle crie ainsi, mais elle le proclame trois fois par ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ברכות ג, א.

433 זקן שקנה חכמה

Ces mots citent Kiddushin 32b:8 ; le passage figure ci-dessous.

Kiddushin 32b:8 קידושין ל"ב ב:ח

תְּנוּ רַבָּנָן: "מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם" - כֹּחַל אֶפִּילוּ מִפְּנֵי זָקֵן אֲשֶׁמָּא? תִּלְמוּד לומר: "זָקֵן", וְאִין זָקֵן אֶלָּא חֶכֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֶסְפָּה לִּי שְׁבָעִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל". רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי אוֹמֵר: אִין זָקֵן אֶלָּא מִי שֶׁקָּנָה חֶכְמָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "הִי קָנָה רִאשִׁית דְּרָכָיו".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

קידושין לב, ב.

434 אורייתא מחכ' נפקת

La note de Kehot renvoie à Zohar II, 121a pour ces mots.

Zohar II, 121a זח"ב קכא, א

LA NOTE DE KEHOT

זח"ב קכא, א.

435 הוי' בחכ'

La note de Kehot renvoie à Proverbs 3:19 pour ces mots.

Proverbs 3:19 משלי ג':יט

ה' בְּחֶכְמָה יִסְד־אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבּוּנָה:

D.ieu a fondé la terre par la sagesse ; par l'intelligence, il a établi les cieux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי ג, יט.

436 פי' אור הוא חכמה

La note de Kehot renvoie à Zohar I, 30b pour ces mots.

Zohar I, 30b זח"א ל, ב

Zohar II, 167a זח"ב קסו, א

LA NOTE DE KEHOT

כן הובא בכ"מ בשם הזהר (סידור עם דא"ח עדר, א. סה"מ תש"ג ע' 164. סה"מ תש"ד ע' 22. ועוד). וראה אמרי בינה ח"ג (קה"ת, תשמ"ה) פרק קנה (ע"פ זח"א ל, ב. זח"ב קסו, א). לקו"ת מטות (פב, רע"ג). וראה ס' הבהיר קמו.

437

צדיק יסוד עולם

Ces mots citent Proverbs 10:25 ; le passage figure ci-dessous.

משלי י"ב:כ"ה Proverbs 10:25

כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם:

Quand le tourbillon passe, le méchant n'est plus ; mais le juste est un fondement éternel.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי י, כה.

438

גדול תלמוד שמביא

Ces mots citent Kiddushin 40b:8-9 ; le passage figure ci-dessous.

קידושין מ"ב:ח-ט"ז Kiddushin 40b:8-9

וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בצלית בית נתנה בלוד. נשאלה שאילה זו בפניהם: תלמוד גדול או מעשה גדול? נענה רבי טרפון ואמר: מעשה גדול. נענה רבי עקיבא ואמר: תלמוד גדול. נענו כולם ואמרו: תלמוד גדול, שהתלמוד מביא לידי מעשה. תנא, רבי יוסי אומר: גדול תלמוד שקדם לחלה ארבעים שנה, לתרומות ולמעשרות חמשים וארבע, לשמישים ששים ואחת, ליוכלות מאה ושלש.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

קידושין מ, ב.

439

למה קדמה שמע

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכות פ"ב, מ"ב.

440

ע"פ אלה פקודי המשכן

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל פקודי.

441

בד"ה צאינה וראינה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן שה"ש כב, א.

442

שכינה מדברת מתוך גרונו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

עליק בואתחנן (ג, ד). ושי"נ. [כ].

443

תען לשוני אמרתך

Ces mots citent Psalms 119:172 ; le passage figure ci-dessous.

תהילים קי"ט:קע"ב Psalms 119:172

תען לשוני אמרתך כי כל-מצותיה צדק:

Que ma langue chante Ta parole, car tous Tes commandements sont justice.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

תהלים קיט, קעב.

444

אדון הנפלאות

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכת יוצר.

445

גאה גאה

Ces mots citent Exodus 15:1 ; le passage figure ci-dessous.

שמות ט"ו:א Exodus 15:1

אז לשיר-משה ובני ישראל את-השירה הזאת לה' Havayah ויאמרו לה' אמר אשירה לה' Havayah כי-גאה גאה סוס ורכבו רמה בים:

Alors Moïse et les enfants d'Israël chantèrent ce cantique à D.ieu et dirent : Je chanterai à D.ieu, car Il s'est élevé ; le cheval et son cavalier, Il les a précipités dans la mer.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות טו, א.

446

בעטרה שעטרה לו אמו

Ces mots citent Song of Songs 3:11 ; le passage figure ci-dessous.

שיר השירים ג':יא Song of Songs 3:11

צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה-לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו:

Sortez, filles de Sion, et contemplez le roi Salomon, et la couronne dont sa mère l'a couronné au jour de ses noces et au jour de la joie de son cœur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ג, יא.

447

זו כנסיי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

שהש"ר פ"ג ע"פ זה.

448

שמע לשון הבנה

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 138b pour ces mots.

Zohar III, 138b זח"ג קלח, כב

LA NOTE DE KEHOT

זח"ג קלח, ב. ראה לקמן פ' ואתחנן יא, א. ובכ"מ.

449

והנה קיום ואהבת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה תניא פרק מט.

450

בשמים ממעל ועל הארץ

Ces mots citent Deuteronomy 4:39 ; le passage figure ci-dessous.

דברים ד':ל"ט Deuteronomy 4:39

וידעת היום והשבת אלי-לכך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל-הארץ מתחת אין עוד:

Sache donc aujourd'hui et prends-le à cœur : D.ieu est D.ieu dans les cieux en haut et sur la terre en bas ; il n'y en a pas d'autre.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים ד, לט.

451 וכל המאריך באחד

Ces mots citent Berakhot 13b:14-15 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 13b:14-15 ט"ד-ט"ו ב: ברכות

תנאי סומכוס אומר: כל המאריך ב"אחד", מאריך לו ימיו ושנותיו. אומר רב אחא בר יעקב: ובדלית. אומר רב אשי: וכלבד שלא יחטוף בחית. רבי ירמיה הנה יתיב קמיה דרבי [חייא בר אבא], חזיה דהנה מאריך טובא, אומר לקה: כיון דאמליכתייה למעלה ולמטה ולארבע רוחות השמים — תו לא צריכת.

Il y a un enseignement : Symmaque dit : Quiconque prolonge la prononciation du mot ehad, « un », voit ses jours et ses années se prolonger. Rab Aha b. Jacob dit : En particulier la lettre D. Rab Ashe dit : Il doit seulement veiller à ne pas avaler la lettre H. R. Jeremiah était assis en présence de R. Hiyya b. Abba et remarqua qu'il prolongeait [le mot ehad] à l'excès. Il lui dit : Pourvu que tu aies proclamé Sa royauté en haut et en bas et ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה ברכות יג, ב.

452 ושכנתי בתוכם

Ces mots citent Exodus 25:8 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 25:8 ח"ח: כ"ה שמות

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:

Qu'ils me fassent un sanctuaire, afin que j'habite parmi eux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שמות כה, ח.

453 בתוכו לא נאמר

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Shelah (Shnei Luchos HaBris).

LA NOTE DE KEHOT

ראה ר"ח שער האהבה (בתחלתו). שלי"ה שער האותיות אות ל. מסי תענית רד"ה מענין העבודה, פי תרומה חלק תו"א שכה, ב. שכו, ב. ע"ל נשא (כ), סע"ב. [כ].

454 ישראל לי ראש

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Derech Mitzvosecha.

LA NOTE DE KEHOT

דרמ"צ מצות ציצית (טו, ב) בשם הזהר. וראה שער הפסוקים — להאריז"ל — וישלח לב, כט. ספר הליקושים — להאריז"ל — ויחי מז, כח. מח, ב.

455 בוח"ב . . רישא דמנרתא

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

באריכות באוה"ת בהעלותך ע' תיח.

456 מואהבת עד ובשעריך הם מ"ב תיבין

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken.

LA NOTE DE KEHOT

ראה לקמן ואתחנן יד, ד. מאמרי אדה"ו — פרשיות ע' תשח ובהנסמן לשם.

457 בשתים יכסה

Ces mots citent Isaiah 6:2 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 6:2 ו'י: שיעיהו

שְׁרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד בְּשֵׁתִים יְכַסֶּה פָּנָיו וּבְשֵׁתִים יְכַסֶּה רַגְלָיו וּבְשֵׁתִים יְעוּפֶה:

Au-dessus de Lui se tenaient les séraphins ; chacun avait six ailes : de deux il se couvrait le visage, de deux il se couvrait les pieds, et de deux il volait.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"ו, ב.

458 נהר היוצא מעדן

Ces mots citent Genesis 2:10 ; le passage figure ci-dessous.

Genesis 2:10 ב'י: בראשית

וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת-הָגֶן וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים:

Un fleuve sortait d'Éden pour arroser le jardin ; de là, il se divisait et devenait quatre bras.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בראשית ב, י.

459 בד"ה אם בחקותי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל פי בחוקתי מה, ב.

460 בד"ה שאו את ראש

La note de Kehot renvoie à Numbers 1:2 pour ces mots.

Numbers 1:2 א'ב: במדבר

שָׂאוּ אֶת-רֹאשׁ כָּל-עֵדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחֲתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל-זָכָר לְגִלְגָּלָתָם:

« Faites le dénombrement de toute l'assemblée des enfants d'Israël, selon leurs familles, selon les maisons de leurs pères, d'après le nombre des noms, de tout mâle, tête par tête ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

לעיל במדבר א, ב.

461 אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ברכות רפ"ה.

462

ובפשעכם שולחה אמכם

Ces mots citent Isaiah 50:1 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 50:1: יִשְׁעִיהוּ נִי:א

כה אָמַר ה' אֵי זֶה סִפֵּר כְּרִיתוֹת אִמְכֶּם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ אוֹ מִי מִנּוּשֵׁי אֲשֶׁר־
מִכְרִיתִי אֶתְכֶּם לוֹ הֵן בְּעוֹנֵיכֶם נִמְכַּרְתֶּם וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶּם:

Thus saith the L-RD: Where is the bill of your mother's divorce, Wherewith I have put her away? Or which of My creditors is it To whom I have sold you? Behold, for your iniquities were ye sold, And for your transgressions was your mother put away.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישעיהו נ, א.

463

העולמות נבראו שלא בעמל

La note de Kehot renvoie à Bereshit Rabbah 3:2 pour ces mots.

Bereshit Rabbah 3:2: בְּרֵאשִׁית רַבָּה ג:ב

ברכיה בשם רבי יהודה בר סימון פתח (תהלים לג, ו): "בְּדָבָר ה' שָׁמַיִם
נִעָשׂוּ וְגו'" לא בעמל לא ביגיעה אלא בְּדָבָר "ויאמר אלקים ויהי אור":

Rabbi Berekhya began in the name of Rabbi Yehuda bar Simon: "By the word of the L-rd the heavens were made" (Psalms 33:6). Rabbi Yehuda bar Simon said: It was not with toil and not with exertion that the Holy One blessed be He created His world, but rather, "by the word of G-d," and the heavens were already made. Here, too, "and there was [vehaya] light" is not written here, but rather, "vayhi light" - it immediately came about.

Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

LA NOTE DE KEHOT

ראה ב"ר פ"ג, ב.

464

במאמר אי יכול להבראות

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

אבות רפ"ה.

465

הוגעתם את ה' בדבריכם

Ces mots citent Malachi 2:17 ; le passage figure ci-dessous.

Malachi 2:17: מִלְאֲכִי בִי:יז

הוֹגַעְתֶּם ה' בְּדַבְרֵיכֶם וְאַמְרֹתֶם בְּמֶה הוֹגַעְנוּ בְּאִמְרָנְכֶם כְּלִיעֶשֶׂה רַע טוֹב
בְּעֵינֵי ה' וּבָהֶם הוּא חָפֵץ אוֹ אֵיִה אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט:

Ye have wearied the L-RD with your words. Yet ye say: 'Wherein have we wearied Him?' In that ye say: 'Every one that doeth evil Is good in the sight of the L-RD, And He delighteth in them; Or where is the G-d of justice?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

מלאכי ב, יז.

466

ואציעה שאול הנך

Ces mots citent Psalms 139:8 ; le passage figure ci-

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

dessous.

Psalms 139:8: תהילים קל"ט:ח

אִם־אֶפְסֶק שָׁמַיִם שָׁם אַתָּה וְאֶצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּחֱךְ:

If I ascend up into heaven, Thou art there; If I make my bed in the nether-world, behold, Thou art there.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קלט, ח.

467

גם חושך לא יחשיך ממך כחשיכה כאורה

« Même les ténèbres ne sont pas obscures pour Toi... les ténèbres sont comme la lumière. » Rien n'est caché devant D.ieu.

Psalms 139:12: תהילים קל"ט:י"ב

גַּם־חֹשֶׁךְ לֹא־יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָ וְלֵילָה כִּיּוֹם יֹאִיר כְּחֹשֶׁכָה כְּאוֹרָה:

Même les ténèbres ne sont pas trop obscures pour Toi ; la nuit brille comme le jour, les ténèbres sont comme la lumière.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ע"פ תהלים קלט, יב.

468

ומתחת זרועות עולם

Ces mots citent Deuteronomy 33:27 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 33:27: דְּבָרִים ל"ג:כ"ז

מְעַנֶּה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֻעֹת עוֹלָם וַיִּגְרֹשׁ מִפְּנֵיהָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשֵּׁמֶד:

Le D.ieu éternel est une demeure, et sous toi sont les bras éternels ; Il a chassé l'ennemi devant toi et a dit : « Détruis. »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים לג, כז.

469

וימינו תחבקני

Ces mots citent Song of Songs 2:6 ; le passage figure ci-dessous.

Song of Songs 2:6: שִׁיר הַשִּׁירִים ב:ו

שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וַיְמִינִי תַּחְבֶּקֵנִי:

Que sa main gauche soit sous ma tête, et que sa droite m'étéigne.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

שה"ש ב, ו.

470

רחמים גדולים

Ces mots citent Isaiah 54:7 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 54:7: יִשְׁעִיהוּ נ"ד:ז

כִּרְגַע קָטָן עֲזַבְתִּיהָ וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֶקְבְּצָהּ:

Pour un bref instant, Je t'ai abandonnée, mais avec une grande compassion Je te rassemblerai.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישעיהו נד, ז.

471 סד"ה ועתה יגדל נא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).
LA NOTE DE KEHOT

לקמן שלח לט, ג.

472 ונגלו כספר השמים . . השמים החדשים

Ces mots citent Isaiah 34:4 ; le passage figure ci-dessous.

ישעיהו ל"ד:4

וְנִמְקוּ כָל-צֶבֶא הַשָּׁמַיִם וְנִגְלוּ כִסְפֵּר הַשָּׁמַיִם וְכָל-צֶבֶאָם יָבוֹל כְּנָבֶל עָלֶיהָ מִגִּזְפוֹ וְכִנְבָּלָת מִתְאַנֶּה:

Toute l'armée des cieus se décomposera, et les cieus seront roulés comme un rouleau ; toute leur armée tombera, comme tombe la feuille de la vigne et comme la figue tombe du figuier.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י לד, ד, טו, כד.

473 לחזות בנועם ה'

Ces mots citent Psalms 27:4 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 27:4

אֶת שְׁאֲלֹתַי מֵאֲתֵי אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁכֵנִי בְּבֵיתֵי ה' כְּלִימֵי חַיִּי לַחַיּוֹת בְּנֶעֱמֵהּ וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ:

Une chose ai-je demandée à D.ieu, celle-là je la rechercherai : demeurer dans la maison de D.ieu tous les jours de ma vie, contempler la bonté de D.ieu et visiter Son Temple dès le matin.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים כו, ד.

474 בגילוי זיו השכינה

La note de Kehot renvoie à Berakhot 17a pour ces mots.

Berakhot 17a

LA NOTE DE KEHOT

ברכות יז, א.

475 בד"ה קול דודי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקו"ת שה"ש יד, ד.

476 רע ומר עזבו את ה'

Ces mots citent Jeremiah 2:19 ; le passage figure ci-dessous.

Jeremiah 2:19

תִּסְרֹר רַעְתָּהּ וּמִשְׁבּוֹתֶיהָ תּוֹכְחָהּ וְדַעִי וְרֹאִי כִּי-רַע וְמֵר עֲזָבָה אֶת-ה' אֱלֹהֶיהָ וְלֹא פָחַדְתִּי אֵלָיוּ נֶאֱמַר-אֲדֹנָי ה' צָבָאוֹת:

Thine own wickedness shall correct thee, and thy backslidings shall reprove thee: Know therefore and see that it is an evil and a bitter thing, that thou hast forsaken the L-RD thy G-d, neither is My fear in thee, Saith the L-rd GOD of hosts.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

ראה ירמ"ב, יט.

477 כל מי שאין בו דעה

Ces mots citent Berakhot 33a:19 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 33a:19

וְאָמַר רַב אָמִי: גְּדוּלָּה דְּעָה, שְׁנִתְּנָה בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, שְׁנֶאֱמַר "כִּי אֵל דְּעוֹת ה'". וְכָל מִי שֶׁאֵין בּוֹ דְּעָה — אֶסּוּר לְרַחֵם עָלָיו, שְׁנֶאֱמַר: "כִּי לֹא עִם בֵּינּוֹת הוּא עֵל כֵּן לֹא יִרְחַמְנוּ עוֹשֶׂהוּ".

R. Ammi dit également : Grande est la connaissance qui se trouve entre deux mentions du Nom divin, ainsi qu'il est dit : « Car D.ieu est un D.ieu de connaissance » (I Sam. II, 3). Il est interdit d'avoir pitié de celui qui ne possède pas la connaissance, ainsi qu'il est dit : « Car c'est un peuple sans intelligence ; aussi Celui qui l'a fait n'aura pas compassion de lui » (Is. XXVII, 11).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ברכות לג, א.

478 בד"ה בהעלותך

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל ל, א ואילך.

479 ימין ושמאל תפרוץ

Ces mots citent Isaiah 54:3 ; le passage figure ci-dessous.

Isaiah 54:3

כִּי-יָמִין וּשְׁמָאוֹל תִּפְרָצִי וְזָרְעָה גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים נְשֻׁמוֹת יוֹשִׁיבוּ:

For thou shalt spread abroad on the right hand and on the left; And thy seed shall possess the nations, And make the desolate cities to be inhabited.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י נד, ג.

480 ימין מקרבת . . שמאל דוחה

Ces mots citent Sotah 47a:6-7 ; le passage figure ci-dessous.

Sotah 47a:6-7

תָּנוּ רַבָּנֵי: לְעוֹלָם תִּהְיֶה שְׁמָאל דּוּחָה וְיָמִין מְקַרְבָּת, לֹא כְּאֵלִישֶׁע שֶׁדָּחַפוּ לְגִזְיוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, וְלֹא כִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה שֶׁדָּחַפוּ לְיָשׁוּ הַנוֹצֵרִי מִתְלִמְדֵי בְּשֵׁתֵי יָדָיו. אֵלִישֶׁע מָאִי הָיָא, דְּכַתִּיב: "וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כִּכְרִים", וְכַתִּיב: "וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא לָבִי הָלַךְ כְּאֲשֶׁר הָפַךְ אִישׁ מַעַל מְרַכְבָּתוֹ לְקִרְאָתָהּ הֵעֵת לְקַחַת אֶת הַכֶּסֶף וְלִקְחַת בְּגָדִים וְזֵיתִים וְקֶרְמִים וְצֹאן וְבָקָר וְעֶבְדִּים וְשִׁפְחוֹת".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

סוטה מז, א.

481 ודברי אשר שמתוך בפיו

Ces mots citent Isaiah 59:21 ; le passage figure ci-dessous.

ישעיהו נ"ט:כ"א Isaiah 59:21

וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר ה' רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר־שָׁמַעְתִּי בְּפִיךָ לֹא־יִמְשָׁלוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעךָ אָמַר ה' מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

Et quant à moi, voici mon alliance avec eux, dit D.ieu : mon esprit qui est sur toi, et mes paroles que j'ai mises dans ta bouche, ne s'éloigneront pas de ta bouche, ni de la bouche de ta descendance, ni de la bouche de la descendance de ta descendance, dit D.ieu, dès maintenant et à jamais.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ישע"י נט, כא.

482 והנה ברבות ס"פ אמור שם

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

באזה"ת פ' בא ע' רעב מעתיק וז"ל "תרין אמוראין חד אמר גולה וחד אמר גאולה, מ"ד גולה ע"ש שגולה לבבל וגלת שכינה עמהון כדאמר למענכם שולחתי בבבלה בישע"י סי מ"ג י"ד . ומ"ד גאולה פרוקא שנאמר גואלינו ד' צבאות שמו". וראה גם באזה"ת נ"ך-א ע' תקי.

483 ותוספת האלף שעל ידו נעשה מבחי' גולה בחי' גאולה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אזה"ת בהעלותך ע' תכג ואילך.

484 סמיכת גאולה לתפלה

Ces mots citent Berakhot 9b:14-15 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 9b:14-15 ט"ד-ט"ו ב' ברכות

תנא נמי הכי: ותיקין היו גומריין אותה עם הנץ החמה, כדי שייסמך גאולה לתפלה, ונמצא מתפלל ביום. אמר רבי ירמיה: מאי קראך — "ויראה עם שמש ולפני ירח דור דורים".

There is a teaching to the same effect : The Wetikin used to conclude it with the sunrise in order to unite the Geullah with the Tefillah, and consequently pray in the day. R. Zera said : What is the Scriptural authority for this? "They shall fear Thee with the sun, and before the moon, throughout all generations" (Ps. Ixxii. 5).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ברכות ט, ב. טושו"ע או"ח סס"ו, ח. רסק"א.

485 אי"ת מה אלא מאה

La note de Kehot renvoie à Menachot 43b pour ces mots.

Menachot 43b כ"ג מנחות

LA NOTE DE KEHOT

ראה מנחות מג, ב רש"י ד"ה מה. ושם ד"ה אי"ת [כ].

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

486 ארוממך אלקי המלך

Ces mots citent Psalms 145:1 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 145:1 א:ה קמ"ה תהלים

תְהַלֵּה לְדָוִד אֲרֹמְמָךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶבְרַכְּךָ שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

[Psaume de] louange ; de David. Je T'exalterai, D.ieu, mon D.ieu, ô Roi ; et je bénirai Ton nom à jamais.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קמה, א.

487 שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

הגדה של פסח.

488 המריקים מעליהם הזהב

Ces mots citent Zechariah 4:12 ; le passage figure ci-dessous.

Zechariah 4:12 כ"ב ד' זכריה

וְאָעַן שְׁנִית וְאָמַר אֵלָיו מִה־שְׁתֵּי שְׁכָלֵי הַיִּתִּים אֲשֶׁר בֵּיד שְׁנֵי צִנְתֹּרוֹת הַזֶּהָב הַמְרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזֶּהָב:

Et je répondis une seconde fois et lui dis : « Que sont ces deux branches d'olivier qui sont près des deux conduits d'or, lesquels déversent d'eux-mêmes l'huile dorée ? »

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

זכרי' ד, יב.

489 מצפון זהב יאתה

Ces mots citent Job 37:22 ; le passage figure ci-dessous.

Job 37:22 כ"ב א' איוב

מִצְפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה עַל־אֱלֹהִים נוֹרָא הוּד:

Du nord vient une splendeur dorée ; autour de D.ieu, une majesté redoutable.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

איוב לו, כב.

490 ונתתי מטר ארצכם

Ces mots citent Deuteronomy 11:14 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 11:14 ד"א:י"ד דברים

וְנָתַתִּי מִטְר־אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֶה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסַּפְתָּ דֶגֶןךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: que Je donnerai la pluie à ta terre en son temps, la pluie précoce et la tardive, afin que tu récoltes ton blé, ton vin et ton huile.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים יא, יד.

491 בגמרא רפ"ו דברכות

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לה, ב תוד"ה כאן.

492

מקומו של עולם

Ces mots citent Bereshit Rabbah 68:9 ; le passage figure ci-dessous.

Bereshit Rabbah 68:9 ט"ח:ט"ח רבה

ויפגע במקום - ר' הונא בשם ר' אמי אמר: מפני מה מכנין שמו של הקב"ה וקוראין אותו מקום? שהוא מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו, מן מה דכתיב (שמות לג): הנה מקום אתי, הוי, הקדוש ברוך הוא מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו. אמר רבי יצחק: כתיב (דברים לג): מעונה אלקי קדם, אין אנו יודעים אם הקב"ה מעונו של עולם ואם עולמו מעונו, מן מה דכתיב (תהלים צ): ה' מעון אתה, הוי. הקדוש ברוך הוא מעונו של עולמו, ואין עולמו מעונו. אמר רבי אבא בר יודן: לגבור, שהוא רוכב על ...

«Il arriva au lieu et y passa la nuit, car le soleil s'était couché ; il prit des pierres du lieu, les plaça sous sa tête et se coucha en ce lieu» (Genèse 28:11). «Il arriva [vayifga] au lieu» — Rav Houna dit au nom de Rabbi Ami : Pourquoi change-t-on le nom du Saint, béni soit-Il, et l'appelle-t-on l'Omniprésent [Hamakom] ? C'est parce qu'Il est le lieu [mekomo] du monde, et que Son monde n'est pas Son lieu. D'après ce qui est écrit : « Voici, il y a ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

LA NOTE DE KEHOT

ב"ר סח, ט.

493

כי הדם הוא הנפש

Ces mots citent Deuteronomy 12:23 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 12:23 כ"ג:כ"ג דברים

רק חֶזֶק לְבַלְתִּי אֲכַל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְלֹא־תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבָּשָׂר:

Seulement, sois fermement résolu à ne pas manger le sang, car le sang, c'est la vie ; et tu ne mangeras pas la vie avec la chair.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים יב, כג.

494

ברכות פ' תרומה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לה, ה.

495

וממצרים קראתי לבני

Ces mots citent Hosea 11:1 ; le passage figure ci-dessous.

Hosea 11:1 י"א:א' הושע

כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ וּמִמִּצְרַיִם קָרָאתִי לְבִנִּי:

When Israel was a child, then I loved him, And out of Egypt I called My son.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

הושע יא, א.

496

ופרעה הקריב

Ces mots citent Exodus 14:10 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 14:10 י"ד:י"ד שמות

וּפְרַעְהַ הַקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעְקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־ה'

Et lorsque Pharaon s'approcha, les enfants d'Israël levèrent les yeux et voici que les Égyptiens marchaient derrière eux ; ils furent saisis d'une grande peur, et les enfants d'Israël crièrent vers D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Shemot Rabbah כ"א:ה' שמות

... אמר רבי אלעזר בן פדת: כיון שיצאו ישראל ממצרים, היו נושאים עיניהם והיו המצרים רודפים אחריהם, שנאמר (שם יד, י): ופרעה הקריב (וגו'). נוסעים אינו אומר, אלא נוסע, כיון שיצא פרעה והמצריים לרדוף אחריהם, תלו עיניהם לשמים וראו שרן של מצרים פורח באויר, כיון שראו אותו נתייראו הרבה, שנאמר (שם שם, שם): וייראו מאד. ומהו והנה מצרים נוסע אחריהן? שרן של מצרים היה שמו מצרים, שאין הקדוש ברוך הוא מפיל אומה, עד שהוא מפיל שרן תחלה. וכן אתה מוצא בנבוכדנצר, שהפיל הקדוש ברוך הוא לשרו תחלה, שנאמר (דניאל ד, ...

Voici ce qui est écrit : « Ma colombe dans les fentes du rocher » (Cantique des Cantiques 2:14). Il aurait dû dire : « une colombe dans les fentes du rocher ». Pourquoi a-t-Il dit « ma colombe » ? Comme l'a dit Rabbi Yohanan : Le Saint, béni soit-Il, dit à Israël : « Ma colombe ». Voyez ce qui est écrit : « Éphraïm est comme une colombe stupide, sans intelligence » (Osée 7:11). Le Saint, béni soit-Il, dit : À Mes yeux, ils sont comme une ...

Daat Shemot Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

LA NOTE DE KEHOT

שמות יד, י. וראה שמו"ר כא, ה.

497

צמאה לך נפשי

Ces mots citent Psalms 63:2 ; le passage figure ci-dessous.

Psalms 63:2 ב'ג:ב'ג תהילים

אֱלֹקִים אֱלִי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ צִמְאָה לְךָ נַפְשִׁי כִּמְהָ לְךָ בָּשָׂרִי בְּאַרְצֵ־צִיָּה וְעֵינַי בְּלִי־מַיִם:

Ô D.ieu, Tu es mon D.ieu ; je Te chercherai avec ardeur ; mon âme a soif de Toi, ma chair languit après Toi, dans une terre sèche et épuisée, où il n'y a pas d'eau.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים סג, ב.

498

בד"ה להבין ענין יו"ט שני

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן שמע"צ צב, א ואילך.

499

שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו

Ces mots citent Shabbat 89b:4-5 ; le passage figure ci-

dessous.

Shabbat 89b:4-5 ה'ה'ב' פ"ט שבת

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מאי דכתיב: "כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה הי אבינו גואלנו מעולם שמה" — לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם: בניה חטאו לי. אמר לפניו: רבוננו של עולם, ימחו על קדושת שמה. אמר: אימר לקה לייעקב דהוה לקה צער גידול בנים, אפשר דכעי רחמי עליהו. אמר לקה: בניה חטאו. אמר לפניו: רבוננו של עולם, ימחו על קדושת שמה. אמר לא בסבי טעמא ולא ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LA NOTE DE KEHOT

שבת פט, ב.

500

לכאר הדברים הנ"ל

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Maamarei Admur HaZaken 5568.

LA NOTE DE KEHOT

הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי נדפס בסה"מ תקס"ה ח"א ע' תק. מאמר זה בתוס' הגהות נדפס באוה"ת בהעלותך ע' תכ. וראה שם ע' תזו.

501

החכמה תחיי את בעליה

Ces mots citent Ecclesiastes 7:12 ; le passage figure ci-dessous.

Ecclesiastes 7:12 ב'קהלת ז'

כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה:

Car la sagesse est une protection, tout comme l'argent est une protection ; mais l'avantage de la connaissance est que la sagesse préserve la vie de celui qui la possède.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ראה קהלת ז, יב.

502

למה קדמה פי שמע

Ces mots citent Berakhot 13a:21 ; le passage figure ci-dessous.

Berakhot 13a:21 א'כ"א ברכות

אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה פרשת "שמע" ל"והיה אם שמוע" — כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה, ואחר כך מקבל עליו עול מצות. "והיה אם שמוע" ל"ויאמר" — ש"והיה אם שמוע" נוהג בין ביום ובין בלילה, "ויאמר" אינו נוהג אלא ביום בלבד.

Rabbi Yehoshua ben Karcha dit : Pourquoi la section « Écoute, Israël » précède-t-elle « Et il arrivera, si vous écoutez » ? Afin que l'homme accepte d'abord sur lui le joug du royaume des cieux, puis le joug des commandements. Et pourquoi « Et il arrivera, si vous écoutez » précède-t-il « Et D.ieu parla » ? Parce que la première s'applique de jour comme de nuit, tandis que la seconde ne s'applique que le jour.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ברכות יג, א.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

503

תחת אשר לא עבדת

Ces mots citent Deuteronomy 28:47 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 28:47 דברים כ"ח:מ"ז

תחת אשר לא עבדת אתי אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל:

parce que tu n'as pas servi D.ieu, ton D.ieu, avec joie et avec allégresse de cœur, en raison de l'abondance de toutes choses ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים כח, מז.

504

בד"ה כי עמך מקור חיים בפ' מקץ

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תוי"א לה, א.

505

ובפ' שלח ע"פ ועתה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

להלן לט, א.

506

הנסתרות להוי אלקינו

Ces mots citent Deuteronomy 29:28 ; le passage figure ci-dessous.

Deuteronomy 29:28 דברים כ"ט:כ"ח

הנסתרות להוי אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את פקדונך התורה הזאת:

Les choses cachées appartiennent à D.ieu, notre D.ieu ; mais les choses révélées nous appartiennent, à nous et à nos enfants, à jamais, afin que nous accomplissions toutes les paroles de cette loi.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים כט, כח.

507

הנסתרות הן דחילו ורחימו

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

זח"ג (קכג, ב). ת"ז (ת"י ות"ע). [כ].

508

בד"ה ואלה פקודי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לעיל פי פקודי ג, ג.

509

בד"ה ושבת בשלום

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

תוי"א כא, ב ואילך. ובאוה"ת בהעלותך ע' תכ מציין "כענין וישם אותה מצבה ויצוק שמן על ראשה".

510

ואם צדקת

La note de Kehot renvoie à Job 35:7 pour ces mots.

איוב ל"ה:ז

אִם־צִדְקָתְךָ מִה־תִּתֶּנִּי לוֹ אוֹ מִה־יִּמְדֶּךָ יְקֹחַ:

Si tu es juste, que Lui donnes-tu ? Ou que reçoit-Il de ta main ?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

איוב לה, ז.

511

ולעבדו

La note de Kehot renvoie à Deuteronomy 11:13 pour ces mots.

דברים י"א:י"ג

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שִׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֶנְכִּי מְצִוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לֵאמֹר
אֲתִיָּה אֶלְקִיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ כָּל־לְבַבְכֶּם וְכָל־נַפְשְׁכֶם:

Et il arrivera que, si vous écoutez attentivement Mes commandements que Je vous ordonne aujourd'hui, pour aimer D.ieu, votre D.ieu, et Le servir de tout votre cœur et de toute votre âme,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

דברים יא, יג.

512

סדי"ה ואלה המשפטים

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תוי"א עה, ד.

513

ובד"ה לא תהיה משכלה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תוי"א עה, ד.

514

ובד"ה לא הביט און

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן פי בלק ע, ג.

515

וצ"ל גילוי . . השמים

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת יתרו ע' תתפא.

516

הערת רוח קדשו ממרום

« Jusqu'à ce qu'un esprit soit répandu sur nous d'en haut, et que le désert devienne un champ fertile. » Cela décrit l'éveil d'en haut qui répond au cri.

ישעיהו ל"ב:ט"ו

עַד־יַעֲרָה עָלֵינוּ רוּחַ מִמְּרוֹם וְהָיָה מְדִבֵּר לְכַרְמֶל וְהִכְרַמְלָל לַיַּעַר יִחְשָׁב:

Jusqu'à ce que l'esprit soit répandu sur nous d'en haut, que le désert devienne un champ fertile et que le champ fertile soit compté comme une forêt.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

LA NOTE DE KEHOT

ראה ישע"י לב, טו.

517

ההשתלשלות של הקו נמשך מבחי" עשי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה המשך בששה"ק תער"ב ח"ב ע' תתקכד וע' א"קב.

518

וכענין טורא חשוכא

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 208a pour ces mots.

Zohar III, 208a, זח"ג רח,

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"ג רח, א. ראה אוה"ת קרח ע' תשכא. מובא ביהל אור ע' קצ.

519

טורא חשוכא חג"ת

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

נ"ב עלי"ק שה"ש ד"ה קול דודי (טו, ג). ולעיל נשא (כג, א). [כ].

520

(עיי' בפרדס . . נוגע לעצמותו כו')

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

הגה זו באריכות באוה"ת בהעלותך ע' תכא.

521

ובמ"א נתבאר

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

תוי"א קג, ג.

522

ע"ס הגנוזות הנז' בפרדס

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ע' בתוי"א נח ד"ה הן עם אי (שם בלק"ת [מהאריז"ל] עיי' סי' ה (טז, ג)) [ד"ה מהרח"ו ז"ל]. וע' אוה"ת ויחי (שסז, א). ושם (שעג, ב) מציי' משי' הצחצחות והלי' ע"ס הגנוזות" אות באות ל"מ — וע' ביאור"ו ס"פ פקודי (נט, ב) ענוה שרשה מע"ס הגנוזות. וע' דרך מצותיך מאדמ"ו צ"צ נ"ע דרוש הלל בתחלתו [קמח, ב] ציי' עיי' בשי' הנ"ל בשם הגאונים. והוא בפ"א ובפ"ד שם אבל הלי' אינו כן. [כ]. וראה לעיל בחקתי מו, ג. ראה פרדס שער מלמטה למעלה. וראה לקו"ת חקת סג, ג. [כ].

523

הם ע"פ קבלת האריז"ל

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

ראה ד"ה לעולם יהא אדם — עזר"ת ע' פה.

524

רצון . . מצחא . . באדרא

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

[זהר] ח"ג (קכט, א. רפה, ב). [כ].

525

וכנודע שיש ב' בחי' בכתר

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Etz Chaim.

LA NOTE DE KEHOT

ראה ע"ח שמ"ב, פ"א.

526

ארוכה מארץ מדה

Ces mots citent Job 11:9 ; le passage figure ci-dessous.

איוב י"א:ט"ז: Job 11:9

אַרְכָּהּ מֵאַרְצָּהּ מִדָּהּ וּרְחֵבָהּ מִנִּיִּים:

Sa mesure est plus longue que la terre, et plus large que la mer.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

איוב יא, ט.

527

בביאור ע"פ מי מנה

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

לקמן פ' בלק סט, ג.

528

בחכמה אתברירו

La note de Kehot renvoie à Zohar II, 254b pour ces mots.

Zohar II, 254b רנד, ב"ב

ויקרא ד':א: Leviticus 4:1

וַיִּדְבֹּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

Et D.ieu parla à Moïse, en disant :

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

זח"ב רנד, ב. ראה ע"פ ש"ח, פ"ה. וראה הערת כ"ק אדמו"ר בסה"מ תש"ח ע' 206. וראה לעיל ויקרא ד, א. צו יג, ב.

529

וז"ש בזהר

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ל"מ. ועי כתובות (נו, ב). נדרים (עג, ב) במתני "הואיל ובעלה חייב במזונות". ועי זח"א (שם) מח, סע"ב. [כ]. ראה אוה"ת בראשית-ג עי תקמג, ב.

530

האדם — מכאן ואילך

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Etz Chaim.

LA NOTE DE KEHOT

ועי בע"ח ש' מ"ן ומ"ד דרוש א' ד"ה [— בהכת"י קרוע — כל ענין זה]. [כ].

531

אבל שרש מציאותה הוא מרצון העליון

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : The Rebbe Rashab's maamar "כל הנהגה" (5652).

LA NOTE DE KEHOT

נתבאר בד"ה כל הנהגה תרנ"ב עי קכג.

532

אשת חיל עט"ב

Ces mots citent Proverbs 12:4 ; le passage figure ci-dessous.

משלי י"ב:ד: Proverbs 12:4

אִשְׁת־חַיִּיל עֲטֻרַת בַּעֲלָהּ וְכִרְקָב בַּעֲצוּמוֹתָיו מְכִישָׁה:

La femme vertueuse est une couronne pour son mari ; mais celle qui agit honteusement est comme une pourriture dans ses os.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

משלי יב, ד.

533

כמ"ש בלקו"ת

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

באוה"ת בהעלותך ע' תכג כי "לכאורה לא נמצא כלל בלקו"ת פ' בהעלותך שהמנורה הוא פרצוף פנימי דנוק' . . וצ"ל דמש"ש בלקו"ת דהמנורה היא נוק' דז"א והוא מע"ח שער תיקון הנוק' פי"ז".

534

בביאור ע"פ אחת היא יונתי

La source de Kehot pour ces mots (sa note est ci-dessous).

LA NOTE DE KEHOT

כנראה הכוונה להביאור לד"ה ששים המה מלכות לקמן שה"ש מ, א.

535

ועי זח"ב דף י"ד ע"ב

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

ראה אוה"ת בהעלותך ע' תכג.

536

אם הבנים

La note de Kehot renvoie à Psalms 113:9 pour ces mots.

תהילים קי"ג:ט: Psalms 113:9

מוֹשִׁיבִי עֶקְרַת הַבֵּית אִם־הַבָּנִים שְׂמִיחָה הִלְלוּ־קָה:

Il fait habiter dans sa maison la femme stérile, comme une mère joyeuse de ses enfants. Alléluia.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

תהלים קיג, ט.

537

כד אתכפיא טט"א

La note de Kehot renvoie à Zohar II, 128b pour ces mots.

Zohar II, 128b זח"ב קכח, בב

LA NOTE DE KEHOT

ראה זח"ב קכח, ב.

538

בארץ לא זרועה

Ces mots citent Jeremiah 2:2 ; le passage figure ci-dessous.

ירמיהו ב':ב: Jeremiah 2:2

הֲלֹה וְקִרְאָתָהּ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֵּת כְּלוּלֶתְךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בְּמִדְבָּר בְּאַרְצָּהּ לֹא זְרוּעָה:

Va, et proclame aux oreilles de Jérusalem, en disant : Ainsi parle D.ieu : Je me souviens pour toi de l'attachement de ta jeunesse, de l'amour de tes fiançailles, de la manière dont tu M'as suivie dans le désert, dans une terre non semée.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LA NOTE DE KEHOT

ירמ"ב ב, ב.

539

י"ה עם שמי הוא שט"ה

La note de Kehot renvoie à Zohar III, 110b pour ces mots.

Zohar III, 110b
LA NOTE DE KEHOT

זח"ג קי, ב. וראה ת"ז בהקדמה ד, ב. ה, א.

540

שבחה לעומת זה

La note de Kehot renvoie à Ecclesiastes 7:14 pour ces mots.

Ecclesiastes 7:14

ביום טובה הנה כטוב וכיום רעה ראה גם את-זה לעמתי עשה האלקים על-דברת שלא ימצא האדם אחריו מאומה:

Au jour de la prospérité, réjouis-toi, et au jour de l'adversité, réfléchis : D.ieu a fait l'un comme l'autre, afin que l'homme ne puisse rien découvrir de ce qui vient après lui.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

ראה קהלת ז, יד.

541

שעבדו בחומר ובלבנים

Ces mots citent Exodus 1:14 ; le passage figure ci-dessous.

Exodus 1:14

וימרו את-חיייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל-עבדה בשדה את כל-עבדתם אשר-עבדו בהם בפרה:

Ils leur rendirent la vie amère par de durs travaux, dans l'argile et les briques, et par toutes sortes de travaux des champs ; par tous les travaux auxquels ils les assujettissaient avec dureté.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

ראה שמות א, יד.

542

במדרש רבה ר"פ ואתה תצוה

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

נעתק באוה"ת בהעלותך עי תכה "מה הזית הזה כוי מעלין אותו לגת ונותנין אותו במטחן כוי ואח"כ נותנין את שומנן כוי" ראה באוה"ת שם באריכות.

543

שמן וקטרת

Ces mots citent Proverbs 27:9 ; le passage figure ci-dessous.

Proverbs 27:9

שמן וקטרת ישמח-לב ומתק רעהו מעצת-נפש:

L'huile et le parfum réjouissent le cœur ; ainsi en est-il de la douceur d'un ami, par un conseil de tout cœur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
LA NOTE DE KEHOT

משלי כז, ט.

544

בוציא דקרדוניתא

La note de Kehot renvoie à Zohar I, 15a pour ces mots.

Zohar I, 15a
LA NOTE DE KEHOT

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

ראה זח"א טו, א. ובמק"מ שם. ת"ז רת"ה ובכס"מ שם.

545

בלקו"ת פי עקב

La note de Kehot renvoie à l'endroit où cela est expliqué plus en détail : Or HaTorah.

LA NOTE DE KEHOT

להאריז"ל, "ע"פ ארץ חטה כוי ארץ זית שמן כוי זית הוא יסוד כוי כוי בחי יסוד לעולם אינו נפרד" מובא באוה"ת בהעלותך עי תכו.

PARAGRAPHE 10

546

שמקבל עליו עול מלכות שמים

Rabbi Yehochoua ben Kor'ha explique que le Chema vient en premier afin que l'on accepte d'abord sur soi le joug de la royauté céleste, puis le joug des mitsvot. C'est cette acceptation qui précède « Pardonne-nous ».

Berakhot 13a:21א:כ"ג

אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה פרשת "שמע" ל"והיה אם שמוע" — כדי שיִקבל עליו עול מלכות שמים תחלה, ואחר כך מקבל עליו עול מצות. "והיה אם שמוע" ל"ויאמר" — ש"והיה אם שמוע" נוהג בין כיום ובין בלילה, "ויאמר" אינו נוהג אלא ביום בלבד.

Rabbi Yehoshua ben Karcha dit : Pourquoi la section « Écoute, Israël » précède-t-elle « Et il arrivera, si vous écoutez » ? Afin que l'homme accepte d'abord sur lui le joug du royaume des cieux, puis le joug des commandements. Et pourquoi « Et il arrivera, si vous écoutez » précède-t-il « Et D.ieu parla » ? Parce que la première s'applique de jour comme de nuit, tandis que la seconde ne s'applique que le jour.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

547

אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו

« Les insensés, à cause de leur conduite coupable et de leurs iniquités, s'infligent des souffrances. » L'Admour Hazaken y distingue l'iniquité de la rébellion.

Psalms 107:17י"ז:ק"ז

אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו:

Crazed because of the way of their transgression, And afflicted because of their iniquities—

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

548

פשעים אלו המרדים

Pour définir les termes de la confession du grand prêtre, le Talmud dit que les péchaïm sont des rébellions, les avonot des péchés délibérés et les hataïm des péchés involontaires. Il en ressort que le pécha est la faute la plus grave.

Yoma 36b:6ו'ב:י"ז

פשעים אלו המרדים, וכן הוא אומר: "מִלֶּךְ מוֹאֵב פֶּשַׁע בִּי", ואומר: "אֲזַת פֶּשַׁע לְכִנָּה בַּעַת הַהִיא". "לְכָל חַטָּאתָם" אלו השגגות, וכן הוא אומר: "נִפְשׁ כִּי תִחַטּא בְּשִׁגְגָה". ומאחר שהתודה על הזונות ועל המרדים חוזר ומתודה על השגגות!?

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

549

והם פשעו כי

« J'ai élevé et fait grandir des enfants, mais ils se sont révoltés contre Moi. » Ces mots donnent ici le thème d'un maamar consacré à la rébellion.

ישעיהו א':ב:2

שמעו שמים והאזיני ארץ כי ה' דבר בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו

כי:

Hear, O heavens, and give ear, O earth, For the L-RD hath spoken: Children I have reared, and brought up, And they have rebelled against Me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

550

בי נשבעתי

Dans la paracha A'haré, le Zohar parle du alef caché dans le vav et non révélé, comme il est écrit : « Par Moi-même (bi), J'ai juré. » Le texte cite ce passage pour expliquer le sens de « contre Moi » (bi).

ספר זוהר, אחרי מות כ"ט:קפ"ב-29:182-31:193 Mot 29:182-31:193 ל"א:קצ"ג

551

ומאריך באחד

Soumkhos dit que celui qui prolonge le mot « Un » voit ses jours et ses années prolongés. C'est la source de la longue méditation sur le mot « Un » dans le Chema.

ברכות י"ג ב:י"ד-ט"ו:14-15 Berakhot 13b:14-15

תנא סומכוס אומר: כל המאריך ב"אחד", מאריך לו ימיו ושנותיו. אמר רב אחא בר יעקב: ובדלית. אמר רב אשי: ובלבד שלא יחטוף בחית. רבי ירמיה הוה יתיב קמיה דרבי [חייא בר אבא], הוה דהנה מאריך טובא, אמר לקה: כיון דאמליכתיה למעלה ולמטה ולארבע רוחות השמים — תו לא צריכת.

Il y a un enseignement : Symmaque dit : Quiconque prolonge la prononciation du mot ehad, « un », voit ses jours et ses années se prolonger. Rab Aha b. Jacob dit : En particulier la lettre D. Rab Ashe dit : Il doit seulement veiller à ne pas avaler la lettre H. R. Jeremiah était assis en présence de R. Hiyya b. Abba et remarqua qu'il prolongeait [le mot ehad] à l'excès. Il lui dit : Pourvu que tu aies proclamé Sa royauté en haut et en bas et ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

552

בזכרנו את ציון

« Au bord des fleuves de Babylone, là, nous nous sommes assis et nous avons pleuré, en nous souvenant de Sion. » C'est le thème de la lamentation de minuit.

Psalms 137:1 א':תהילים קל"ז

על־נהרות ככל שם ישבנו גם־כִּכְנוּ בְּזִכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן:

By the rivers of Babylon, There we sat down, yea, we wept, When we remembered Zion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

553

הוי' בחכמה

« Havaya, par 'Hokhma, a fondé la terre ; Il a établi les cieux par l'intelligence. » Cela montre la Lumière infinie

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

révélée dans 'Hokhma.

Proverbs 3:19 משלי ג':י"ט

ה' בְּחָכְמָה יִסַּד־אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה:

D.ieu a fondé la terre par la sagesse ; par l'intelligence, il a établi les cieux.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

554

בחכמה אתברירו

Le Zohar enseigne que «par la 'Hokhma, elles sont affinées». La note de Kehot indique ce passage pour cette expression.

ספר זוהר, פקודי נ"א:תרס"ג-תער"ד 51:663-674 Zohar, Pekudei 51:663-674

555

היתה לי דמעתי לחם ויוםם ולילה באמור אלי כל היום איה אלהיך

« Mes larmes ont été mon pain jour et nuit, tandis qu'on me dit tout le jour : Où est ton D.ieu ? » L'Admour Hazaken interprète les larmes comme la voie qui mène au « pain » de la Torah.

תהילים מ"ב:ד'42:42 Psalms 42:4

הִי־תִהְיֶה־לִּי דְמַעֲתִי לֶחֶם וַיּוֹמֶם וְלַיְלָה בְּאֹמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אִיה אֱלֹהֶיךָ:

My tears have been my food day and night, while they say unto me all the day: 'Where is Thy G-d?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

556

והגית בו יוםם ולילה

« Que ce livre de la Torah ne quitte pas ta bouche ; médite-le jour et nuit. » Ce verset relie le « pain jour et nuit » du psaupe à l'étude de la Torah.

יהושע א':ח'8:8 Joshua 1:8

לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהָגִיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לְעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכְּתוּב בוּ כִּי־אָז תִּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכְךָ וְאָז תִּשְׁכַּל:

Que ce livre de la Torah ne s'éloigne pas de ta bouche ; médite-le jour et nuit, afin d'observer et de mettre en pratique tout ce qui y est écrit ; alors tu feras réussir tes voies et tu auras du succès.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

557

אם ישם אליו לבו

« S'il tourne son cœur vers lui, Il rassemble son esprit et son âme auprès de Lui. » Les mots de ce verset sont employés ici pour évoquer le fait de tourner son cœur vers D.ieu.

איוב ל"ד:יד'34:14 Job 34:14

אִם־יִשָּׁם אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֶף:

S'Il tourne Son cœur vers l'homme, s'Il recueille auprès de Lui son esprit et son souffle ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

558

כי נכמרו רחמיו

Yossef se hâta de sortir, « car sa compassion s'émut pour son frère » ; il entra dans une pièce et y pleura. Les pleurs viennent en premier.

Genesis 43:30 ל"ג:30 בראשית

וַיִּמְהַר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אָחִיו וַיִּבְקֶשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֵא הַחֲדָרָה וַיִּבֶךְ שָׁמָּה:

And Joseph made haste; for his heart yearned toward his brother; and he sought where to weep; and he entered into his chamber, and wept there.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

559

שימו לחם

Après avoir pleuré, Yossef se lava le visage, se contint et dit: « Servez le pain. » Le pain vient après les larmes, comme dans « Mes larmes ont été mon pain ».

Genesis 43:31 ל"א:31 בראשית

וַיִּרְחֹץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְּאֶפֶק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לֶחֶם:

And he washed his face, and came out; and he refrained himself, and said: 'Set on bread.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

560

הרועה בשושנים

« Je suis à mon Bien-Aimé et mon Bien-Aimé est à moi, Lui qui fait paître parmi les roses. » Le discours interprète les chochanim comme ceux qui étudient (chonim) les lois.

Song of Songs 6:3 ו'ג:6 שיר השירים

אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשְׁנִים:

I am my beloved's, and my beloved is mine, That feedeth among the lilies.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

561

מים תחתונים בוכים

Rabbeinou Ba'hya rapporte le Midrach selon lequel, lorsque les eaux furent séparées, les eaux inférieures se mirent à pleurer et on leur promit qu'elles seraient apportées sur l'autel sous forme de sel et d'eau pour la libation. La note de Kehot cite ce passage.

Rabbeinu Bahya, Vayikra 2:13 ו'ג:13 ויקרא ב'י:13 רבנו בחיי

PARAGRAPHE 11

562

כתית למאור

« Et tu ordonneras aux enfants d'Israël de t'apporter de l'huile d'olive pure, broyée pour le luminaire, afin d'élever une lampe perpétuellement. » Il s'agit de l'huile de la Menora.

Exodus 27:20 כ"ז:27 שמות

וְאֵתָה תַּצְוֶה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית וְךָ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד:

Et tu ordonneras aux enfants d'Israël de t'apporter de l'huile pure d'olive, concassée pour l'éclairage, afin de faire brûler continuellement une lampe.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

563

שפל רוח

Rabbi Meïr dit : « Sois humble d'esprit devant toute personne. » La note de Kehot indique ce passage au sujet de l'humilité d'esprit.

Pirkei Avot 4:10 ד'י:4 פירקאי אבות

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, הוּא מִמַּעַט בְּעֶסֶק, וְעֶסֶק בַּתּוֹרָה. וְהוּא שֶׁפֶל רוּחַ בְּפָנֵי כָל אָדָם. וְאֵם בְּטִלְתָּ מִן הַתּוֹרָה, יֵשׁ לָךְ בְּטָלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדְּךָ. וְאֵם עֲמִלְתָּ בַתּוֹרָה, יֵשׁ לּוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לְתוֹךְ לָךְ:

Rabbi Meïr dit : « Consacre-toi peu aux affaires et occupe-toi de la Torah. Sois humble d'esprit devant tous les hommes. Si tu as négligé la Torah, nombreux seront ceux qui t'amèneront à la négliger ; mais si tu t'es appliqué à l'étude de la Torah, grande est la récompense qui t'est réservée. »

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

564

ונפשי כעפר לכל תהיה

Mar, fils de Ravina, concluait sa prière par ces mots : « Mon D.ieu, garde ma langue du mal... et que mon âme soit comme la poussière aux yeux de tous », prière récitée à la fin de la Amida. C'est l'humilité comparée à l'huile broyée.

Berakhot 17a:4 ד'א:4 ברכות

מִרְבִּיָּה דְרַבִּינָא כִּי הוּא מְסִיִּים צְלוֹתֶיהָ אָמַר הָכִי: "אֵלֶיךָ, נְצוֹר לְשׁוֹנֵי מָרַע וְשִׁפְתוֹתַי מִדְּבַר מְרָמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי תְּדוּם, וְנִפְשִׁי כְּעָפָר לְכָל תַּהֲיָה. פֶּתַח לְבִי בַתּוֹרָתְךָ, וּבִמְצוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי. וְתַצִּילֵנִי מִפְּגַע רָע, מִיֵּצֵר הָרָע, וּמֵאִשָּׁה רָעָה, וּמִכָּל רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לְבָא בְּעוֹלָם. וְכָל הַחוֹשְׁבִּים עָלַי רָעָה מִהֲרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחֲשַׁבוֹתָם. יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְנוֹאֲלִי".

Mar b. Kabina avait coutume d'ajouter à la fin de sa prière : « Ô mon D.ieu ! (Garde ma langue du mal et mes lèvres de prononcer des paroles trompeuses ; et devant ceux qui me maudissent, que mon âme reste muette, oui, que mon âme soit pour tous comme la poussière. Ouvre mon cœur à Ta Torah, et que mon âme poursuive Tes commandements. Et délivre-moi du malheur, du mauvais penchant, d'une femme mauvaise et de tout mal qui éclate pour s'abattre sur le monde. Si quelqu'un médite ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

565

כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שירד ע"פ מדותיו

« Comme la bonne huile sur la tête, qui coule sur la barbe, la barbe d'Aharon, et descend jusqu'au bord de ses vêtements. » Toute cette section s'articule autour de ce verset.

Psalms 133:2 ב'ג:133 תהילים קל"ג

כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל־הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל־הַזָּקֵן וְזָקֵן אַהֲרֹן שִׁירֵד עַל־פִּי מְדוֹתָיו:

C'est comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, sur la barbe d'Aaron, et coule jusqu'au col de ses vêtements ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

566

קווצותיו תלתלים שחורות כעורב

« Sa tête est de l'or fin ; ses boucles sont ondulées, noires comme un corbeau. » Les boucles représentent les lois de

la Torah.

Song of Songs 5:11א"י: שיר השירים

ראשו כְּתָם פֶּזֶז קְצוּתָיו תְּלַתְלִים שְׁחֹרֹת כְּעֹרֹב:

«Sa tête est de l'or le plus pur ; ses boucles sont frisées et noires comme le corbeau.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

567

משל הקדמוני

David dit à Chaoul : « Comme le dit le proverbe de l'Ancien, la méchanceté vient des méchants. » C'est la source de l'expression « le proverbe de l'Ancien ».

I Samuel 24:14י"ד: שמואל א כ"ד

כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מֶשֶׁל הַקְּדָמוֹנִי מְרַשְׁעִים יֵצֵא רָשָׁע וְיָדִי לֹא תִהְיֶה־בָּךְ:

Comme le dit le proverbe des anciens : De la méchanceté vient la méchanceté ; mais ma main ne sera pas sur toi.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

568

התורה נק' משל הקדמוני

Rachi explique que « le proverbe de l'Ancien » désigne la Torah, le proverbe du Saint béni soit-Il, qui est l'Ancien du monde. L'Alter Rebbe s'appuie sur cette lecture.

Rashi on Exodus 21:16י"ז: רש"י על שמות כ"א

וגנב איש ומכרו. למה נאמר? לפי שנאמר כי ימצא איש גונב נפש מאחיו (דברים כ"ד), אין לי אלא איש שגנב נפש, אשה או טמטום או אנדרוגינוס שגנבו מנין? ת"ל וגנב איש ומכרו. ולפי שגנא' כאן וגנב איש, אין לי אלא גונב איש, גונב אשה מנין? ת"ל גנב נפש, לכה הצרכו שניהם, מה שחסר זה גלה זה (סנהדרין שם): ונמצא בידו שראוהו עדים שגנבו ומכרו, ונמצא כבר בידו קדם מכירה (שם): מות יומת. בהנקה; כל מיתה האמורה בתורה סתם חנק היא (והפסיק) ...

AND HE THAT STEALETH A MAN, AND SELLETH HIM, [AND HE BE PREVIOUSLY FOUND IN HIS HAND, HE SHALL SURELY BE PUT TO DEATH] — Why is this statement made (how does the particular form of words used here tell us some point of law which is not contained in another text bearing upon the same subject)? Since it is said, (Deuteronomy 24:7) "If a man be found stealing any of his brethren ... [then that thief shall die]", I might say that I have here only ...

Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain) • Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain)

569

כתלג חיור

Dans la vision de Daniel, l'Ancien des jours siège, « Son vêtement était blanc comme la neige et les cheveux de Sa tête comme de la laine pure. » Cela décrit les cheveux blancs d'Arikh Anpin.

Daniel 7:9י"ט: דניאל ז'

זֶה הָיִיתָ עַד דִּי כְרִסְוֹן רַמְיוּ וְעֵתִיק יוֹמִין יִתֵּב לְבוּשָׁה כְּתִלְגַּח חֹר וְשָׁעֵר רֹאשֶׁהּ כְּעֶמֶר נָקֵא כְרִסְיָהּ שְׂבִיבִין דִּי־נֹר גְּלִגְלוּהִי נֹר דְּלָק:

Je regardai jusqu'à ce que des trônes fussent placés, et l'Ancien des jours s'assit ; son vêtement était blanc comme la neige, et les cheveux de sa tête comme de la laine pure ; son trône était des flammes de feu, et ses roues, un feu ardent.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

570

והחכמה תחיה

« L'avantage de la connaissance, c'est que la sagesse donne la vie à ceux qui la possèdent. » Ici, il s'agit de la 'Hokhma supérieure, au-delà du niveau de la vie végétale.

Ecclesiastes 7:12י"ב: קהלת ז'

כִּי בְצֹל הַחֲכָמָה בְּצֹל הַכֶּסֶף וַיִּתְּרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעָלֶיהָ:

Car la sagesse est une protection, tout comme l'argent est une protection ; mais l'avantage de la connaissance est que la sagesse préserve la vie de celui qui la possède.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

PARAGRAPHE 12

571

שמן משחת קדש

« Et tu en feras une huile d'onction sainte, un parfum composé selon l'art du parfumeur. » Ces mots désignent l'huile dont traite cette section.

Exodus 30:25י"ה: שמות ל'

וְעֲשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֶלֶחַ מִרְקַחַת מַעֲשֶׂה רֶלֶחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה:

Tu en feras une huile sainte pour l'onction, un parfum composé selon l'art du parfumeur ; ce sera une huile sainte pour l'onction.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

572

שמן משחת קדש

« Cette huile d'onction sainte sera pour Moi, à travers vos générations. » La note de Kehot donne les deux versets.

Exodus 30:31י"א: שמות ל'

וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם:

Et tu parleras aux enfants d'Israël, en disant : Ce sera pour Moi une huile d'onction sainte, dans toutes vos générations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

573

שאו ידיכם קודש

« Élevez vos mains [dans] la sainteté et bénissez Havaya. » Ici, ces mots désignent le passage « Allez et contemplez », à propos du kodesh.

Psalms 134:2ב'2: תהילים קל"ד

שְׁאוּ יַדְיֶכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־יְיָ

Levez vos mains vers le sanctuaire et bénissez D.ieu.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

574

חכים ולא בחכמה ידיעא

Dans la prière d'Élie, les Tikkounim disent de D.ieu : « Tu es sage, mais non d'une sagesse connaissable. » Cela décrit la sagesse que la Torah fait descendre, qui est kodesh.

Tikkunei Zohar 17b:3-4ד'ג-ב: תקוני זוהר י"ז

אנת חכים ולא בחכמה ידיעא. אנת הוא מבין ולא מבינה ידיעא. לית לך אתר ידיעא אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא. ולאחזאה לון איך אתנהיג עלמא בדינא וברחמי דאינון צדק ומשפט כפום עובדיהון דבני נשא. דין איהו גבורה. משפט עמודא דאמצעייתא. צדק

מלכותא קדישא. מאזני צדק *תרין סמכי קשוי. הין צדק אות ברית.
כלא לאחזאה איך אתנהיג עלמא.

Constantinople, 1740 (CC-BY-NC)

PARAGRAPHE 13

575 ואנשי קדש תהיון לי

« Vous serez pour Moi des hommes saints ; vous ne mangerez pas la chair d'un animal déchiré dans les champs. »
Il est ici question de la sainteté que confèrent les mitsvot.

Exodus 22:30:לי:ב:מ

ואנשי־קדש תהיון לי ובשר בשדה תרפה לא תאכלו לכלב תשלכון
אתו:

And ye shall be holy men unto Me; therefore ye shall not eat any flesh that is torn of beasts in the field; ye shall cast it to the dogs.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

576 עתידים צדיקים שיאמרו לפנייהם קדוש

Rabbi Elazar dit qu'à l'avenir, on dira « saint » devant les justes, comme on le dit devant le Saint béni soit-Il. L'Alter Rebbe l'explique comme la sainteté qui leur vient du kodesh supérieur.

Bava Batra 75b:3-4:ד"ג:ב:מ

ואמר רבה אמר רבי יוחנן: עתידין צדיקים שנקראין על שמו של הקדוש ברוך הוא, שנקרא: "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, וצרתיו אף עשיתיו". ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוחנן: שלשה נקראו על שמו של הקדוש ברוך הוא, ואלו הן: צדיקים, ומשיח, וירושלים. צדיקים - הא דאמרן. משיח - דכתיב: "וזה שמו אשר יקראו ה' צדקנו". וירושלים - דכתיב: "סביב שמנה עשר אלה, ושם העיר מיום ה' שמה", אל תקרי "שמה" אלא "שמה". ...

Rabbi Shmuel bar Nahmani dit au nom de Rabbi Yohanan : Trois sont appelés du nom du Saint : les justes, le Messie et Jérusalem. Les justes, comme nous l'avons dit plus haut. Le Messie, ainsi qu'il est écrit : « ...et voici le nom dont on l'appellera : D.ieu est notre justice » (Jérémie 23:6). Jérusalem, ainsi qu'il est écrit : « Tout autour, cela fait dix-huit mille ; et le nom de la ville à partir de ce jour sera : "D.ieu est là" » (Ézéchiel 48:35).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY)

PARAGRAPHE 14

577 ועוד זאת שהרי הדבור

Le maamar « Pour comprendre ce qui est écrit dans le Pri Etz Chaim » soutient que « de plus, la parole » issue de la sagesse supérieure ne donne pas naissance, tandis que la goutte tirée du réceptacle de la 'Hokhma supérieure peut faire advenir quelque chose à partir du néant. C'est l'analogie employée ici.

Tanya, Part V; Kuntres Acharon 4:30:ל"ד:ב:מ

ועוד זאת, שתרי הדבור מדברי חכמה עילאה אינו מוליד, והטפה שמשכה מהכלי דחכמה עילאה יש בה כח המוליד ומהוה יש מאין.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

וגם המשכת חכמה עילאה, כלולה בה. והטעם, מפני שבה נמשך מהותה ועצמותה דחכמה עילאה.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

PARAGRAPHE 15

578 שירד ע"פ מדותיו

« ... la barbe d'Aaron, qui descend sur le bord de ses vêtements (midotav). » L'Admour Hazaken comprend maintenant midot comme désignant les attributs de D.ieu.

Psalms 133:ב:מ

כשמן הטוב על־הראש ירד על־הזקן וקו־אָהָרן שִׁירַד על־פִּי מְדוּתָיו:
C'est comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, sur la barbe d'Aaron, et coule jusqu'au col de ses vêtements ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

579 ושמן ימינו יקרא

« Celui qui la cache cache le vent, et l'huile de sa main droite se fait entendre. » Le texte cite le verset avec son chapitre et son verset, et l'interprète comme l'huile qui fait jaillir le côté droit.

Proverbs 27:16:מ"ז:ט"ז

צפניה צפירותו ושמן ימינו יקרא:

«Celui qui voudrait la cacher cacherait le vent, et le parfum de sa main droite se trahirait.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

580 חסד דא"א שהוא ימינו

Dans la prière d'Élie, les Tikkounim décrivent les Séfrot comme un corps : « 'Hessed est le bras droit, Guevoura le bras gauche. » La note de Kehot le cite à propos de 'Hessed, comme la main droite de D.ieu.

Tikkunei Zohar 17a:16-17:מ"ז:ט"ז-מ"ז:ט"ז

ואתקריאו בתקונא דא. חסד דרועא ימינא. גבורה דרועא שמאלא. תפארת גופא. נצח והוד תרין שוקין. ויסוד סיומא דגופא אות ברית קדש. מלכות פה. תורה שבע"פ קרינו ליה. מוחא חכמה איהו מחשבה מלגו. בינה לבא ובה הלב מבין. ועל אלין תרין כתיב *הנסתרות ליי אלקינו.

Constantinople, 1740 (CC-BY-NC)

581 וימיני טפחה שמים

« Ma main a fondé la terre, et ma main droite a déployé les cieux. » Ici, la main droite de D.ieu est la lumière qui entoure tous les mondes.

Isaiah 48:13:מ"ח:י"ג

אף־יְדִי יִסְדָּה אֶרֶץ וימיני טפחה שמים קרא אני אליהם יעמדו יחדו:

Yea, My hand hath laid the foundation of the earth, And My right hand hath spread out the heavens; When I call unto them, They stand up together.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

582

חסד עולם

« Dans un bref accès de colère, J'ai caché Ma face à tes yeux un instant, mais d'une bonté éternelle J'aurai compassion de toi. » Ce verset désigne le 'Hessed inférieur, racine de l'amour éternel.

Isaiah 54:8 ח"ד:ישיעיהו

בְּשִׁפְךָ קֶצֶף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רָגַע מִמֶּךָ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחֲמֶיךָ אָמַר גְּאֻלָּה

Havayah

Dans un bref accès de colère, J'ai un instant caché Ma face devant toi ; mais avec une bonté éternelle, J'aurai compassion de toi, dit D.ieu, ton Rédempteur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

583

רב חסד

Parmi les Treize Attributs de miséricorde : « lent à la colère et abondant en bonté et en vérité ». Ce verset désigne le 'Hessed supérieur d'Arikh Anpin.

Exodus 34:6 ל"ד:שמות

וַיַּעֲבֹר ה' עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב-חֶסֶד וְאֱמֶת:

D.ieu passa devant lui et proclama : « D.ieu, D.ieu, D.ieu, compatissant et miséricordieux, lent à la colère, abondant en bonté et en vérité ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

584

רב חסד

Moché répète les attributs : « Havaya est lent à la colère et abondant en bonté. » La note de Kehot donne également ce verset.

Numbers 14:18 ח"ח:במדבר

ה' אֲרָךְ אַפִּים וְרַב-חֶסֶד נָשָׂא עוֹן וּפָשַׁע וְנָקָה לֹא יִנָּקָה כִּיךָ עוֹן אָבוֹת עַל-בָּנִים עַל-שְׂלֹשִׁים וְעַל-רִבְעִים:

The L-RD is slow to anger, and plenteous in lovingkindness, forgiving iniquity and transgression, and that will by no means clear the guilty; visiting the iniquity of the fathers upon the children, upon the third and upon the fourth generation.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

585

כי חפץ חסד הוא

« Qui est un D.ieu comme Toi, qui pardones la faute... car Il désire la bonté. » Ce verset décrit le 'Hessed d'Arikh Anpin.

Micah 7:18 ח"ח:מיכה

מִי־אֵל כְּמוֹךָ נָשָׂא עוֹן וְעָבַר עַל-פָּשַׁע לְשֹׁאֲרֵית נִחֲלָתוֹ לֹא-יִהְיֶה חֵזֶק לְעַד אָפוּ כִּי-חָפֵץ חֶסֶד הוּא:

Qui est un D.ieu comme Toi, qui pardonne l'iniquité et passe sur la transgression du reste de Son héritage ? Il ne garde pas éternellement Sa colère, car Il prend plaisir à la bonté.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

586

חסד דקש

L'Idra Rabba dit que le 'Hessed de l'Ancien des anciens est un 'Hessed dikshot, une bonté de vérité, pour la vie de l'âme et non du corps, et le rattache à « car Il désire la bonté ». C'est la source du terme employé ici.

Sofar Zohar, Idra Rabba ט"ו:קליד-15:134-17:147 רבא דאדרא ספר הזהר, י"ז:קמ"ז

587

חסד של אמת

Yaakov demande à Yosef : « Agis envers moi avec bonté et vérité ; ne m'enterre pas en Égypte. » La note de Kehot renvoie à ce verset pour l'expression « bonté de vérité ».

Genesis 47:29 ט"ט:בראשית

וַיִּקְרַב יַמִּי־יִשְׂרָאֵל לְמוֹת וַיִּקְרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אֲסִינָא מִצְאָתִי הָן בְּעֵינֶיךָ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאֱמֶת אֲלִינָא תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם:

And the time drew near that Israel must die; and he called his son Joseph, and said unto him: 'If now I have found favour in thy sight, put, I pray thee, thy hand under my thigh, and deal kindly and truly with me; bury me not, I pray thee, in Egypt.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

588

היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים

Au bord de la mer, « Israël vit la grande main que Havaya avait déployée en Égypte. » Ce verset est cité comme une révélation du 'Hessed supérieur.

Exodus 14:31 י"ד:שמות

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-יְהוָה הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת-ה' וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ:

Et Israël vit la grande œuvre que D.ieu accomplit contre les Égyptiens ; le peuple craignit D.ieu et crut en D.ieu et en Son serviteur Moïse.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

589

האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו

Le Talmud conclut que celui qui dit n'avoir que la Torah ne possède même pas la Torah, puisque l'étude va de pair avec la pratique. Ici, il met en garde contre le fait de ne rechercher que l'aspect extérieur.

Yevamot 109b:4-5 ה'ד-ב:ט"ט

עֲרַבִי שְׁלָצִיּוֹן — דַּעֲבָדִי שְׁלוֹף דּוּץ. תּוֹקַע עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הֶלְכָּה — דְּתַנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל הָאוֹמֵר אֵין לוֹ תוֹרָה — אֵין לוֹ תוֹרָה. פְּשִׁטָּא! אֵלָּא: כָּל הָאוֹמֵר אֵין לוֹ אֵלָּא תוֹרָה — אֵין לוֹ אֵלָּא תוֹרָה. הָא נִמֵּי פְּשִׁטָּא! אֵלָּא דַּאֲפִילוּ תוֹרָה אֵין לוֹ. מַאי טַעְמָא? אָמַר רַב פִּפְא, אָמַר קְרָא: "וְלִמְדָתָם וְעִשְׂתָּם" — כָּל שֵׁשֶׁשׁ בְּעֶשְׂרֵה יְשֻׁנוּ בְּלִמְיָדָה, כָּל שְׁאִינוּ בְּעֶשְׂרֵה אֵינוּ בְּלִמְיָדָה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

590

ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף

« S'Il dirige son cœur vers lui, Il rassemble son esprit et son âme auprès de Lui. » Le texte applique ces paroles à

une personne qui tourne tout son être vers D.ieu.

איוב ל"ד:י"ד

אִם-יִשִּׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֶף:

S'Il tourne Son cœur vers l'homme, s'Il recueille auprès de Lui son esprit et son souffle ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

591 קרב איש ולב עמוק

Le verset parle de ce qui est caché « au-dedans de l'homme, et dans un cœur profond ». Ici, il décrit les profondeurs à partir desquelles on cherche D.ieu.

Psalms 64:7 ט"ד:ו

יִחְפְּשׁוּ-עוֹלֹת תִּמְנוּ חֶפֶשׁ מְחַפֵּשׁ וְקָרַב אִישׁ וְלֵב עֲמֹק:

Ils cherchent des iniquités, ils accomplissent une recherche minutieuse, jusque dans la pensée intime de chacun et au fond du cœur.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

592 אל מול פני המנורה

Le verset du maamar : « Vers la face de la Menora, les sept lampes donneront leur lumière. » Ses mots sont maintenant expliqués en détail.

Numbers 8:2 ב'ח:ב

דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהִעָלְתָּהּ אֶת-הַנֵּרוֹת אֶל-מֹול פְּנֵי הַמִּנְרָה יֵאִירוּ שְׁבַע הַנֵּרוֹת:

«Parle à Aaron et dis-lui : Lorsque tu allumeras les lampes, les sept lampes éclaireront devant le candélabre.»

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

593 יאר ה' פניו אליך

La bénédiction sacerdotale : « Que Havaya fasse rayonner Son visage vers toi et te fasse grâce. » Il s'agit de la révélation de la volonté intérieure d'en haut.

Numbers 6:25 כ"ה:ב

יְאֹר HAVAYAH פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ:

Que D.ieu fasse briller Sa face sur toi et te fasse grâce ;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

594 באור פני מלך חיים

« À la lumière du visage du roi est la vie, et sa faveur est comme le nuage de la pluie tardive. » Ce verset décrit le visage céleste qui rayonne vers la Menorah.

Proverbs 16:15 ט"ו:טז

בְּאוֹר-פְּנֵי-מֶלֶךְ חַיִּים וְרִצּוֹנוֹ כְּעָב מִלְקוֹשׁ:

Dans la lumière du visage du roi est la vie, et sa faveur est comme un nuage de pluie tardive.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

595 כמים הפנים לפנים

« Comme l'eau reflète le visage, ainsi le cœur de l'homme reflète celui de son prochain. » Le visage d'en haut répond au visage d'en bas.

Proverbs 27:19 ט"ט:כז

כַּמֵּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לִבִּי-הָאָדָם לְאָדָם:

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

Comme dans l'eau le visage répond au visage, ainsi le cœur de l'homme à l'homme.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

596 ישא ה' פניו אליך

« Que Havaya tourne Son visage vers toi et t'accorde la paix. » La note de Kehot donne les deux versets de la bénédiction.

Numbers 6:26 כ"ו:ב

יֵשָׁא HAVAYAH פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְשִׁם לָךְ שְׁלוֹם:

Que D.ieu tourne Sa face vers toi et t'accorde la paix.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

597 לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי"ה אבקש

« Mon cœur t'a dit : "Cherche Mon visage" ; c'est Ton visage, Havaya, que je chercherai. » Ce verset indique le thème du discours auquel il est fait référence.

Psalms 27:8 ח"ח:ז

לָךְ אָמַר לְבִי בִקְשׁוּ פָנַי אֶת-פְּנִיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ:

À ton sujet, mon cœur a dit : « Cherchez ma face » ; ta face, D.ieu, je la chercherai.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

598 À propos de « en face de sa nuque » (mimul orpo), le Talmud explique que mul désigne ce qui fait face à ce qui voit la nuque. Cela montre que « en face de la Menora » signifie ce qui lui fait face.

Chullin 19b:14 י"ב:ב

מנהגי מילי דתנו רבנן ממול ערפו מול הרואה את העורף וכן הוא אומר (במדבר כב, ה) והוא יושב ממולי ואומר (ירמיהו ב, כז) כי פנו אלי עורף ולא פנים מאי ואומר וכי תימא עורף גופיה לא ידעינן היכא דנדע מול ידיה היכא תא שמע כי פנו אלי עורף ולא פנים מכלל דעורף להדי פנים

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

599 אמת הוי' לעולם

« Car Sa bonté a prévalu sur nous, et la vérité de Havaya est éternelle. » L'Alter Rebbe interprète le'olam comme une révélation dans le monde.

Psalms 117:2 כ"ז:ב

כִּי-גָבַר עָלֵינוּ חֶסֶדוֹ וְאֶמֶת־HAVAYAH לְעוֹלָם הִלְלוּ-קָה:

Car sa bonté envers nous est grande, et la vérité de D.ieu demeure à jamais. Alléluia !

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu, la traduction française, nos explications et les notes.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Nos explications, avec la présentation, les questions et la page pour les enfants : CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Sources citées, via Sefaria: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Eighteen Treatises from the Mishna (Public Domain); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain); Constantinople, 1740 (CC-BY-NC); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); Midrash Rabbah -- TE (Public Domain); Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY); Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA); OYW (Public Domain); Daf Shevui (CC0); Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA); Daat Shemot Rabbah (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain).

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/behaaloscha/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak